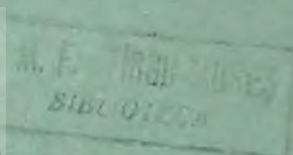

REVISTA BIBLIOTECILOR

7
1966

REVISTA BIBLIOTECILOR

PUBLICAȚIE A COMITETULUI DE STAT
PENTRU CULTURĂ ȘI ARTĂ

ANUL XIX Nr. 7 IULIE 1966

SUMAR

<i>Un an de la istoricul Congres</i>	385
Sesiunea de comunicări și referate a Asociației bibliotecarilor. 10—12 mai 1966	
Stefan GRUIA: <i>Concluziile și propunerile secțiilor</i>	386
★	
Liviu CĂLIN: <i>Literatura Eliberării</i>	390
Atanase LUPU: <i>Probleme ale organizării lecturii publice la sate</i>	393
A. GRÜNBERG: <i>Statistica bibliotecilor publice din România în anii 1965/1966</i>	398
Beatrice ARION: <i>Dincolo de laconismul unor formule</i>	402
Activitatea bibliografică	
Ileana BĂNCILĂ: <i>Bibliografiile speciale și bibliotecile</i>	408
Ion STOICA: <i>Bibliografia în presa literară</i>	411
★	
Fiiba MITRICĂ: <i>Simplificări în evidența publicațiilor</i>	414
Alice STERESCU și ELIZA ROMAN: <i>Încercări de automatizare a unor operații de bibliotecă</i>	417
Pregătirea profesională	
Gelta Elena RALLY: <i>Tratarea publicațiilor tehnice de tipuri speciale (I)</i>	421
★	
<i>De peste hotare</i>	426
Bibliotecile din stațiunile balneoclimaterice	
M. MILCU: <i>Concluziile unei consiuturi</i>	427
A. GRINDEA: <i>Recreare prin lectură</i>	429
Cronică	
Ana ILIANT: <i>Tot sprijinul cooperativei noastre agricole</i>	431
D. RĂDUCANU: <i>Expoziția de carte franceză</i>	432
<i>Știri din țară</i>	433
Profiluri	
Titus PÎRVULESCU: <i>George Coșbuc — interpret al Divinei Comedii</i>	434
Dr. Dan SIMONESCU: <i>Conrad Gesner — întiul bibliograf modern (1516—1565)</i>	436
Fișier	
Chreșteșu, Victor. <i>Adunarea națională de la Blaj; Dolci Danilo. Mărturii siciliene; Noi lucrări de agricultură; Bleabu, M., Bogdan, M., Epuran, Gh. Himalaya; Stoian, Mihai. Vacanța sentimentelor; Blăjan, Ion. Omul cu ochelari negri; Petrovici, Ion. De-a lungul unei vieți înaintate. Amintiri.</i>	439

REDACȚIA:

STR. BISERICA AMZEI, 5-7, RAIONUL „30 DECEMBRIE”
BUCUREȘTI, OF. POȘTAL 22 TELEFON 13.94.04

UN AN DE LA ISTORICUL CONGRES

Trăim o epocă măreață în care timpul a căpătat noi dimensiuni și un ritm nou. Ceea ce ieri părea temerar, azi ni se pare firesc; sintem pătrunși de patosul creației, de un elan care tinde spre înălțimile civilizației socialiste. Vigori și potene noi, energii proaspete datorite operei îndrăznețe explică succesele prezentului și, mai ales, anticipează viitorul mareț. Întruchipare vie a geniului creator al poporului român, partidul a dat sensuri și țeluri noi, înalte, societății noastre socialiste.

S-a împlinit un an de la istoricul Congres, care înscrie o pagină de neșters în istoria poporului român. Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român a consfințit victoria deplină și definitivă a socialismului în patria noastră și a elaborat programul multilateral al înfloririi României socialiste, stabilind direcțiile de dezvoltare a țării în vederea continuării pe o treaptă mai înaltă a procesului de desăvârșire a construcției socialismului. Congresul a făcut o analiză strălucită a realităților noastre social-politice și a elaborat științific politica partidului și statului în viitorii ani, a reafirmat cu tărie linia dezvoltării continue a industriei socialiste — temelie trainică a întregii economii și a independenței țării — și a indicat direcțiile dezvoltării agriculturii noastre socialiste, ale înfloririi științei și culturii.

Așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, „Dezvoltând economia și cultura, asigurând ca patria noastră să fie mai puternică, mai bogată, poporul român își aduce contribuția la întărirea sistemului socialist mondial”. Subliniind importanța prieteniei și colaborării Republicii Socialiste România — stat suveran și independent — cu toate țările socialiste, pe baza principiilor deplinei egalități, a respectării independenței și suveranității naționale, a neamestecului în treburile interne, a colaborării și ajutorului socialist, Congresul a arătat, totodată, că România va dezvolta legăturile cu toate țările lumii, indiferent de orînduirea lor social-politică.

Congresul a reafirmat dorința fierbinte de pace a poporului român, constructor activ al socialismului, a condamnat cu putere amestecul imperialismului american în Vietnam, exprimînd simpatia și solidaritatea poporului român cu cauza dreaptă a poporului vietnamez, convingerea fermă că agresorii imperialiști vor fi pină la urmă înfrinți.

În perioada care a trecut de la Congres, partidul a luat o serie de măsuri pentru traducerea în viață a hotărîrilor adoptate, în vederea asigurării mersului înainte în domenii importante ale vieții economice și sociale din țara noastră. A fost elaborat un ambu program privind dezvoltarea bazei tehnico-materiale și îmbunătățirea conducerii și planificării agriculturii; au fost înființate Uniunea Națională a Cooperativelor Agricole de Producție, uniunile regionale și raionale. A fost creat Consiliul Național al Cercetării Științifice, pentru coordonarea activității științifice și legarea mai strînsă a cercetării de nevoile economice, sociale și culturale ale țării. Partidul a organizat consfătuiri pe țară cu lucrătorii din diferite sectoare importante ale economiei naționale, care au dezbătut cu înaltă răspundere măsurile pentru îmbunătățirea activității. În zilele de 27—28 iunie a.c., Plenara C.C. al P.C.R. a dezbătut Proiectul planului cincinal de dezvoltare a economiei naționale pe perioada 1966—1970.

Obiectivele stabilite de Congresul al IX-lea al partidului, sarcinile planului cincinal constituie programul întregului popor de dezvoltare a întregii vieți sociale din patria noastră, al întăririi și înfloririi orînduirii noastre socialiste. Dezvăluind noi rezerve ale grăbirii ritmului de dezvoltare economico-socială a țării. Partidul mobilizează toate forțele vitale ale poporului nostru la muncă perseverentă și rodnică, la căutări creatoare în toate domeniile, cu scopul accelerării progresului so-

cial. În 1970, România va deveni tot mai mult țara oțelului și a chimiei, a energiei electrice și a mașinilor moderne, a agriculturii mecanizate, chimizate și irigate, a științei și culturii înfloritoare, a bunăstării cetățenilor.

Astăzi, mai mult ca oricând, nivelul cunoștințelor ideologico-politice, tehnico-științifice și culturale se resfringe nemijlocit asupra activității de producție, asupra vieții sociale în general. Pornind de la programul elaborat de partid cu privire la dezvoltarea diferitelor sectoare de activitate, de la obiectivele muncii politico-edu. culturale stabilite de Congres, bibliotecile — instituții ale culturii și științei socialiste — trebuie să valorifice experiența înaintată și să elaboreze noi forme de răsunare — pindire a cărții ideologico-politice, a celei tehnico-științifice, precum și a literaturii beletristice în masele largi ale poporului, răspunzând astfel mereu mai bine și mai eficient rețelei de cunoaștere, de cultură a poporului nostru. Bibliotecile trebuie să desfășoare sistematic nevoile de informare și documentare ale instituțiilor și publicului pe care îl deservesc, pentru a le putea satisface operativ și cât mai complet. Sarcina de căpetenie pentru toate categoriile de biblioteci este largă popularizare a documentelor Congresului al IX-lea al partidului și a documentelor de partid elaborate ulterior, a literaturii social-politice, care abordează problemele politicii partidului nostru.

În acest fel, bibliotecarii aduc contribuția lor la efortul poporului român de desăvârșire a construcției socialismului, la realizarea programului măreț stabilit de partid, care deschide României socialiste o nouă etapă de progres și prosperitate.

SESIUNEA DE COMUNICĂRI ȘI REFERATE A ASOCIAȚIEI BIBLIOTECARILOR

10 — 12 MAI 1966

Concluziile și propunerile secțiilor

În numărul anterior al revistei, am înserat o prezentare a desfășurării Sesiunii. Lipsa de spațiu ne-a făcut să amânăm consemnarea concluziilor care s-au degajat din ansamblul lucrărilor. Rezolvarea multora din propunerile formulate în comunicări și în cadrul dezbaterilor sînt de competența departamentelor sau organizațiilor care conduc rețele de biblioteci și implică îmbunătățirea legislației și a reglementărilor bibliotecare în vigoare. Concluziile au, deci, un caracter recomandat. Ele oglîndesc, în primul rînd, preocuparea dominantă a bibliotecilor de a ridica activitatea lor la nivelul cerințelor actuale ale construcției economiei și culturii socialiste. Directivele Congresului al IX-lea al partidului cu privire la dezvoltarea și îmbunătățirea activității de cercetare științifică, la promovarea tehnicii noi, cele referitoare la conținutul și sarcinile muncii cultural-educative, îndrumările date în documentele de partid și de stat apărute în perioada care s-a scurs de la istoricul Congres au permis bibliotecarilor — și aceasta a rezultat în mod evident în cursul dezbaterilor — să evalueze dintr-un punct de vedere just drumul pe care l-au străbătut, sarcinile lor actuale și să jaloneze, în perspectiva lor, programul de sprijinire a diferitelor sectoare de activitate economică, științifică, culturală. De aceea, o primă concluzie care s-a afirmat în toate secțiile Sesiunii a fost *întărirea legăturii organice între activitatea bibliotecilor și obiectivele actuale și de perspectivă ale ramurilor de activitate socială pe care ele le deservesc*. Tot atît de limpede s-a desprins ideea că *criteriul fundamental de apreciere a activității bibliotecare este contribuția la realizarea acestor obiective*. Conținutul muncii bibliotecilor, serviciile pe care le prestează sînt condiționate de cerințele producției, ale activității de cercetare științifică și de țelurile muncii politico-educative. În consecință, structura organizării rețelelor de biblioteci, metodologia muncii în ansamblul ei trebuie

să se modeleze ritmului de dezvoltare din aceste sectoare. O altă notă dominantă în legătură cu organizarea activității bibliotecare și dezvoltarea rețelelor de biblioteci este *înlăturarea cooperării între diferite rețele și categorii de biblioteci, mai justa delimitare a profilurilor bibliotecilor, raționalizarea proceselor de muncă, evitarea paralelismelor și asigurarea informării și documentării pentru toate domeniile și categoriile de cititori, în scopul creșterii eficienței activității bibliotecare în genere.*

SECȚIA I. BIBLIOTECONOMIE ȘI REȚELE DE BIBLIOTECI

S-a recomandat studierea evoluției diferitelor rețele de biblioteci în raport cu dezvoltarea generală a sistemului de biblioteci din țară, o mai clară delimitare a profilului lor și a serviciilor pe care le prestează, amplasarea lor teritorială, în vederea înlăturării paralelismelor. Se consideră oportună analiza posibilităților de colaborare a bibliotecilor din diferite rețele aflate pe o rază teritorială sub raportul profilării colecțiilor și a modului de a acționa în rindurile diferitelor categorii ale populației. De aici, derivă pregnant rostul dezvoltării instrumentelor de informare colective, coordonate atât pe plan republican, cit și local, în vederea lărgirii imprumutului interbibliotecar, a satisfacerii nevoilor de lectură ale tuturor categoriilor de cititori, a informării și documentării, indiferent de localitatea în care se află solicitanții. Cerințele dezvoltării impetuoase a industriei și imperativul îmbunătățirii documentării și informării tehnice pun în valoare orientarea spre constituirea unor rețele de biblioteci tehnice din aceeași ramură și spre organizarea cooperării între ele pe plan local și republican.

Ținându-se seama de eficacitatea scăzută a bibliotecilor mici, care nu dispun de posibilități propice de dezvoltare, s-a recomandat să se întreprindă măsuri pentru comasarea acestor unități — indiferent de rețeaua de care aparțin — sau afilierea lor la alte biblioteci care le pot asigura reînnoirea ritmică, prelucrarea și dezvoltarea competenței a colecțiilor, cit și condiții pentru desfășurarea unei munci sistematice în rindurile cititorilor.

Dezvoltarea rapidă a orașelor, creșterea cerințelor populației pentru o deservire bibliotecară complexă, care să mulțumească variatele categorii de cititori din mediul urban, impun stabilirea unor criterii bine cumpănite pentru formarea rețelelor de biblioteci publice din aceste așezări. S-a indicat reorganizarea rețelei bibliotecilor populare din Capitală, centralizarea în biblioteca centrală a Orașului București a întregului proces de achiziții și prelucrare, precum și raționalizarea circulației publicațiilor între toate unitățile. S-a insistat, de asemenea, asupra dezvoltării și mai bunei amplasări a filialelor bibliotecilor regionale și raionale din marile orașe, asigurându-se o unitate pentru 25 000—30 000 de locuitori. Rețelele de biblioteci publice din orașe și centre industriale trebuie să se dezvolte pe baza unui plan coordonat cu cel al bibliotecilor sindicatelor.

Nivelul și calitatea muncii bibliotecilor publice în rîndul copiilor și tineretului au un rol decisiv pentru dezvoltarea lecturii publice în viitor. Activitatea cu cartea în rîndul acestor categorii de cititori trebuie să cunoască o dezvoltare la nivelul pe care-l cunoaște activitatea instructiv-educativă în școală. S-a recomandat extinderea în ritm accelerat a secțiilor pentru copii în bibliotecile publice din toate orașele, îmbogățirea, organizarea și propagarea corespunzătoare a colecțiilor pentru copii în bibliotecile comunale. Munca cu cartea în rîndurile copiilor trebuie să se desfășoare în strînsă colaborare cu școala și prin atragerea mai largă a cadrelor didactice în orientarea lecturii copiilor. Este necesar să se organizeze secții sau colecții de cărți selectate pentru tinerii adolescenți în cadrul bibliotecilor publice și să se perfecționeze metodele de muncă cu tineretul, apelîndu-se la sprijinul organizațiilor Uniunii Tineretului Comunist. Metodologia muncii în rîndurile copiilor și tineretului trebuie să primească o formă organizatorică adecvată pe plan central, cit și în bibliotecile regionale și raionale.

Constituirea și dezvoltarea fondurilor de cărți ale bibliotecilor, perfecționarea sistemului actual de completare și organizarea cooperării bibliotecilor în acest domeniu au format de asemenea obiectul a numeroase propuneri. Alături de măsurile preconizate de Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă pentru îmbunătățirea sistemului actual de aprovizionare, se consideră necesară efectuarea de studii în vederea înființării unui organism central care să se ocupe exclusiv de completarea fondurilor bibliotecilor, de dotarea lor cu materiale de tehnică de bibliotecă și utilaje, precum și de informarea operativă asupra producției editoriale. Trebuie

să fie efectuate studii pentru o mai bună delimitare a profilurilor colecțiilor, a domeniilor de completare ale bibliotecilor științifice și de specialitate și organizarea cooperării între ele, pentru evitarea paralelismelor în achiziții (mai ales în procurarea literaturii din import) și asigurarea documentației pentru toate domeniile științei și ramurile producției.

Se prevede o mai bună reglementare pe scară largă a împrumutului interbibliotecar și a schimburilor de publicații pe plan intern și internațional. Pentru a oferi un instrument eficace colaborării interbibliotecare și pentru a ușura publicului informarea asupra colecțiilor și serviciilor bibliotecilor, vor fi întreprinse lucrări pentru elaborarea *Anuarului bibliotecilor din Republica Socialistă România*.

S-a atras atenția asupra necesității dezvoltării pe baze științifice a bibliotecilor de spitale și a organizării colaborării între rețeaua de biblioteci a Ministerului Sănătății și rețeaua bibliotecilor publice, pentru organizarea lecturii bolnavilor.

Pornind de la obiectivele tratate de Congresul al IX-lea al partidului în ceea ce privește conținutul activității cultural-educative și al muncii politice de masă în etapa actuală, participanții la Sesiune au făcut o seamă de propuneri referitoare la îmbunătățirea propagandei cărții și a orientării cititorilor. S-a subliniat necesitatea efectuării sistematice a unor studii despre cerințele de lectură ale populației și perfecționarea metodelor de propagandă a literaturii social-politice, agro-tehnice și științifice. S-a preconizat introducerea unor metode de sociologie concretă în studierea intereselor de lectură ale populației.

Îmbunătățirea orientării lecturii fiind în strinsă legătură cu organizarea pe baze științifice a colecțiilor, cu dezvoltarea lor printr-un sistem adecvat de cataloage și cu raționalizarea tehnicii bibliotecare, s-a propus accelerarea lucrărilor pentru elaborarea unui cod național de catalogare, a unor noi manuale de clasificare pentru bibliotecile științifice și pentru bibliotecile publice, precum și întărirea preocupărilor organelor metodice pentru modernizarea tehnicii de bibliotecă, corespunzător dezvoltării actuale a bibliotecilor noastre.

Trebuie să fie întreprinse studii pentru raționalizarea procesului activității bibliotecare în general, a centralizării unor operații la nivelul rețelelor sau pe plan republican (de exemplu, folosirea mai largă a fișelor tipărite, editarea unor noi formulare tipizate etc.). Modernizarea echipamentelor pentru biblioteci, introducerea treptată a procedeelor de mecanizare și automatizare, folosirea pe scară mai largă a microfilmului, reprografiei sînt considerate probleme de actualitate, care trebuie să stea în atenția cercetărilor bibliografice și a organelor tutelare ale bibliotecilor.

Sesiunea a relevat importanța simplificării evidenței bibliotecare, a reevaluării criteriilor statistice de bibliotecă și a stabilirii unor indicatori care să permită studierea multilaterală a fenomenelor din această ramură de activitate.

SECȚIA A II-A. BIBLIOGRAFIE. DOCUMENTARE

Preocupările în domeniul informării bibliografice și al elaborării bibliografiilor de recomandare trebuie să corespundă cerințelor mereu crescînde ale cercetării științifice, ale producției și formării multilaterale, educației socialiste a publicului la care se adresează bibliotecile. În acest scop, s-a recomandat întocmirea unui plan de perspectivă privind redactarea lucrărilor bibliografice, stabilirea lucrărilor care vor fi elaborate prin cooperarea mai multor biblioteci, precum și editarea anuală a planului de activitate bibliografică a bibliotecilor. Orientarea activității bibliografice a bibliotecilor științifice se va înscrie în cadrul general pe care îl jalonează Consiliul Național al Cercetării Științifice.

Subliniindu-se importanța bibliografiei naționale retrospective — operă fundamentală pentru cultura poporului nostru — s-au formulat propuneri pentru accelerarea redactării și publicării ei și, totodată, pentru elaborarea unui plan în ceea ce privește publicarea de bibliografii speciale în diferite domenii. S-au făcut, de asemenea, propuneri referitoare la criteriile de organizare a bibliografiei naționale.

Referitor la relațiile între activitatea de documentare, informare științifică și bibliografică, s-a constatat că unii termeni utilizați în acest domeniu nu au un conținut bine determinat și nu sînt todeauna proprii limbii noastre. În legătură cu aceasta, s-a propus constituirea unei comisii de bibliotecari, bibliografi, documentaliști și lingviști, care să întreprindă lucrări pentru stabilirea termenilor celor mai potriviți și pentru îmbunătățirea ediției preliminare a vocabularului de bibliologie.

SECȚIA A III-A. ISTORIA CĂRȚII ȘI A BIBLIOTECILOR. FORMAREA PROFESIONALĂ A BIBLIOTECARILOR

Considerind istoria cărții și a bibliotecilor o latură importantă a culturii noastre naționale, care interesează, în egală măsură, bibliologia, cercetarea în domeniul istoriei, al istoriei literare etc. și pentru asigurarea unui instrument de lucru fundamental privind istoria culturii noastre, s-au stabilit acțiuni coordonate în vederea depistării și catalogării cărților și periodicelor vechi românești, a manuscriselor românești aflate în bibliotecile din țară și de peste hotare, a cărților aparținând unor biblioteci vechi, tradiționale sau care au fost în posesia unor personalități importante și care sînt dispersate în diferite biblioteci. S-a cerut accelerarea lucrărilor pentru editarea catalogului colectiv al incunabulelor aflate în bibliotecile din țara noastră, precum și întreprinderea de lucrări pentru elaborarea catalogului cărților din secolul al XVI-lea, al repertoriului caracterelor tipografice ale ilustrațiilor de compoziție tipografică sau xilografică folosite în cărțile tipărite la noi în secolul al XVI-lea.

Sesiunea a scos în evidență în mod deosebit că realizarea dezideratelor de mai sus depinde de nivelul de calificare și de perfecționare al lucrărilor din biblioteci. În acest sens, s-a recomandat reevaluarea actualelor forme de calificare a bibliotecarilor, organizarea învățămîntului superior pentru bibliotecari cu două grade în cadrul Universității și în cadrul Institutului pedagogic de 3 ani. S-a apreciat necesară, totodată, introducerea treptată a învățămîntului fără frecvență pentru calificarea cadrelor aflate în cîmpul muncii și studierea organizării învățămîntului post-universitar. S-a acceptat în unanimitate principiul organizării în mod unitar, pentru toate rețelele de biblioteci, a formelor de perfecționare a cadrelor de specialitate din biblioteci, care să asigure înarmarea lucrătorilor cu ultimele realizări și progrese ale bibliologiei. Pentru creșterea stabilității cadrelor, se consideră utilă introducerea unor norme îmbunătățite privind recrutarea, încadrarea și promovarea cadrelor de bibliotecă, bazate pe nivelul de calificare, vechime în muncă și grade științifice obținute — asemănător sistemului aplicat în învățămînt.

În toate secțiunile, s-a remarcat însemnătatea planificării și coordonării cercetării științifice în domeniul biblioteconomiei, bibliografiei, al istoriei cărții și bibliotecilor, rolul pe care Asociația bibliotecarilor trebuie să îl îndeplinească în acest domeniu, precum și necesitatea reglementării, pe bază unor normative, a cercetării științifice în biblioteci.

Pornind de la concluziile și propunerile Sesiunii, Asociația bibliotecarilor urmează să întocmească planul de cercetări științifice și studii în bibliologie pe anul 1967, precum și planul de perspectivă pentru o perioadă mai îndelungată, care va fi supus discuției Comisiei bibliotecilor din cadrul Consiliului așezămintelor culturale.

În viitor, sesiunile de comunicări ale Asociației vor avea loc la intervale mai scurte și pe teme mai strict delimitate.

Lucrările Sesiunii vor fi editate într-un volum, care, potrivit propunerilor, va fi urmat de o publicație serială de bibliologie, ce va apare sub egida Asociației.

Ștefan GRUIA

LITERATURA ELIBERĂRII

Continuatoarea unei bogate și originale tradiții, literatura contemporană și-a afirmat vigoarea prin opere care se numără cu cinstă printre cele mai reprezentative pentru patrimoniul nostru cultural. În ultimile două decenii, scriitorii de la Mihail Sadoveanu și Tudor Arghezi pînă la lîinerii poeți și prozatori s-au înfîlțit în efortul nobil de a surprinde esențialele și lotodată regeneratoarele transformări social-politice din țara noastră. Ritmul dinamic, aspirațiile omului nou, problemele complexe ale epocii sînt motive de rodnică inspirație pentru scriitorul contemporan, chemat să dea expresie artistică faptului de viață specific unei alcăturii sociale înțelemeale pe principiul egalității dintre oameni, al muncii libere și creatoare în toate domeniile de activitate.

Conștiința cetățenească îl face pe fiecare dintre scriitorii noștri să fie sensibil la diversitatea aspectelor care imbracă realitatea contemporană. Reerindu-se la atribuțiile și maniera literaturii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în raportul la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român spunea: „Artele și literaturii le sînt proprii preocuparea pentru continua înnoire și perfecționare creatoare a mijloacelor de exprimare artistică, diversitatea de stiluri; trebuie înlăturată orice tendință de exclusivism sau rigiditate manifestată în acest domeniu. Esențial este ca fiecare artist, în stilul său propriu, păstrîndu-și individualitatea artistică, să manifeste o înaltă responsabilitate pentru conținutul operei sale, să urmărească ca ea să-și găsească drum larg spre mintea și inima poporului”.

Examînd literatura noastră contemporană nu e greu să deslușim drumul mereu ascendent pe linia afirmării unor talente reale care au lăcut ca Descult, Morometii, Bietul Ioanide, Scriul negru, Groapa, Facerea lumii. Un om între oameni, Selea să se impună, în sfera prozei, ca opere fundamentale. Am enumerat numai cîteva din cărțile memorabile apărute în condițiile de neîntrerupt progres al țării noastre. E întru totul firesc ca literatura și arta în general să fie un receptacol deosebit de lîn al vieții tumultuoase legate de evenimentele cotidiene dar și de cele cu adîncă semnificație istorică. Așa se explică de ce principalele momente legate de lupta clasei noastre muncitoare și de înlăturirile sale în anii următori Eliberării au devenit teme inedite pentru scriitorii. În Setea, Tilus Popovici reconstituie epic tabloul reformei agrare, primul pas, hotărîtor, spre transformarea configurației satului și a vieții țărănimii, alădată asuprită de boieri și arendași cum o întîlnim evocată de Zaharia Stancu în popularul său roman Descult. Momentul naționalizării principalelor mijloace de producție e înlăușat de Eugen Barbu în Facerea lumii, de Nagy Istvan în La cea mai înaltă tensiune sau de Radu Tudoran în Dunărea revărsată. În Cordovanii și Vara oltenilor, Ion Lăncrănjan și D. R. Popescu izbutesc să pună în lumină laturii de conștiință ca rezultat al prelăcerilor în ambianța satului contemporan, modificarea unei mentalități ancestrale sub influența fertilă a noilor raporturi dintre oameni. Scriul negru ilustrează atașamentul intelectualului față de idealurile clasei muncitoare, modul cum acesta își realizează proiectele sub semnul marilor împliniri. Prin contrast cu ceea ce ține nemijlocit de relieful social-spiritual al vremii noastre apar evocările dramatice din Morometii lui Marin Preda, expresia psihologiei contorsionate și a falimentului micii proprietăți individuale în anii premergători celui de-al doilea război mondial sau în Groapa, romanul care amintește cu alită putere viața sordidă a lumpenproletariatului în perioada de după primul război mondial. Trecutul nostru istoric, cu atitea pilde de glorie, l-a atras pe Mihail Sadoveanu care în Nicoară Poțcoavă reia cu meșteșugul maturității subiectul romanului de lînerete, Șoimii, iar Camil Petrescu a așezat în centrul romanului-frescă Un om între oameni, lîgura marelui democrat revoluționar care a fost Nicolae Bălcescu.

Alături de roman, numeroase schițe, nuvele, povestiri sau reportaje reflectă cu intensitate imaginea societății noastre de azi, în prim plan apărînd aureolată lîgura omului nou, animat de o înaltă conștiință civică, exemplu viu și simbolic al biruinței în construirea socialismului.

Noua viziune a scriitorului contemporan asupra faptului de viață provine în primul rând din atașamentul acestuia față de popor, din înțelegerea că trebuie selectat numai ceea ce este semnificativ pentru realitatea înconjurătoare și prezintă o audiență largă, în mase. Această optică îi apropie pe toți scriitorii, lăsându-le în același timp întreaga disponibilitate de a da contur individualităților proprii. De aici peisajul alt de variat al beletristicii noastre, restringându-ne la proză, unde alături de autorul cu structură clasică figurează cel care întreprinde lungi și minuțioase investigații analitice sau cel care convertește lirismul în pagina de sugestivă evocare cu elemente pitorești. Oricare ar fi însă formula literară pentru care scriitorul a optat călăuzit de sensibilitatea individuală, unghiul ales rămâne contemporan. George Călinescu în *Bietul Ioanide* și Scribul negru respectă rigorile epicii clasice, Zaharia Stancu transcrie un fragment autobiografic în *Descult cu frecvente mijloace lirice*, Eugen Barbu, în *Groapa*, stăpânește exemplar tehnica romanului clasic la care asociază virtuțile coloritului de stampe sau în *Facerea lumii* pe ale analistului, această ultimă însușire întâlnește și la Marin Preda în *Morometii și Risipitorii*. În descendența ilustră a lui Liviu Rebreanu și Pavel Dan se situează *Setea lui Titus Popovici* și *Cordovanii lui I. Lăncrânjan*, *Fie în novelă, fie în roman* D. R. Popescu face apel cînd la procedeul portretului clasic, cînd la simbol de care se simt atrași Vasile Rebreanu, Nicolae Velea și alți prozatori mai tineri. Ștefan Bănulescu în *Iarna bărbaților* nu ocolește descrierea exactă, cu mijloace tradiționale, a cadrului dar îi adaugă portretul psihologiei fruste sugerată în tonalități originale. Meandrele analizei i-a ispitit și pe Nicolae Breban în romanul *Francisca* și pe Th. Maziliu în *Aceste zile și aceste nopți*, cu reușite parțiale. O interesantă împletire de lirism și narațiuni contopite organic, întâlnim în *Descoperirea familiei* de Ion Brad, după cum în *Triumful de Pop Simion* ritmul precipitant al reportajului probează că uneori poate depăși limitele genului. Fănuș Neagu beneficiază cu talent de experiența lui Panait Istrati în *nuvelele din Cantonul părăsit*, fiecare dintre acestea constituind premisa reluării pe dimensiunea generoasă a romanului.

Alunci cînd nu rezultă din pută reminiscența de lectură sau din voluptatea gratuității, proza unor tineri anunță stiluri noi și personale (Ion Băieșu, G. Bălăiță, Simziana Pop, Julian Neacsu, Cornel Buzinschi, Constantin Mateescu etc.). Important este ca iubitorii de experiențe în literatură să fie în același timp conștienți de necesitatea accesibilității, considerată drept un criteriu fundamental al artei durabile. De aici necesitatea orientării lucide către acele fapte și împrejurări cu valoare de permanență.

O permanență a literaturii contemporane

E vorba de momentul eliberării României, rezultatul luminos al luptei eroice dusă de Partidul Comunist Român pe durata a peste două decenii. Acest eveniment din care s-a desprins noua înfățișare a istoriei noastre contemporane a stat și continuă să stea, ca temă fundamentală, în atenția scriitorilor.

Înainte de a trece la elaborarea romanului Șoseaua Nordului, Eugen Barbu scrie *nuvelele Sub lumina lunii*, Tereza, Patru condamnați la moarte, toate inspirate din activitatea partidului în anii grei ai ilegalității. Rolul mobilizator pe care l-au jucat comuniștii în orientarea forțelor patriotice avînd ca scop pregătirea insurecției de la 23 August 1944 reiese cu deosebită pregnanță, personajele detașându-se în nuvcelele amintite cu însușiri de simbol. La apariția primei ediții din Șoseaua Nordului (1959) am avut prilejul să semnaliez puterea evocării cu simțul tensiunii dramatice, cartea reprezentînd în cadrul prozei noastre contemporane cel mai valoros roman inspirat din lupta Partidului Comunist Român în perioada ilegalității. Erau însă către sfîrșitul acestei prime ediții alunecări în zona publicisticii (reportaj) sau pe alocuri exista o tendință de exlindere a descrierii de cadru dincolo de ceea ce impunea economia strictă a epicului. Nu lipsea nici o anumită insistență asupra elementului pitoresc (ilustrat desăvîrșit în *Groapa* și apoi în paginile legate de biografia Evei în *Facerea lumii*) care întrerupea succesiunea faptelor, constituindu-se de cele mai multe ori ca virtuozitate stilistică la un autor cu retina sensibilă la vibrația culorii, la peisajul învadat de jocul nuanțelor. Meritul major al noii versiuni, apărută în 1965, este acela de a se fi eliberat de ceea ce reprezintă aluviunile repetate în prima

edție. Șoseaua Nordului apare acum constituit din secvențe legate cu dexteritate, acțiunea deslășurându-se nervos, cinematografic. Concepută unitar, ca un roman al faptelor dramatice și al dialogului strins, Șoseaua Nordului are în prim plan figurile memorabile ale comuniștilor Dumitrana, Mareș, Niculescu, Dobre, Tomulete, Ina. Acțiunea începe abrupt, cu partea publicată ca năvălă de sine stătătoare Patru condamnați la moarte. De rindul acesta personajul central a devenit Dumitrana, comunistul a cărui experiență revoluționară îl face să treacă peste primejdii, ducând cu inteligență și curaj la îndeplinire sarcinile de partid. Represiunile la care sînt supuși comuniștii nu le atenuează acestora nici un moment optimismul, forța interioară, nu-l împiedică să fie factorul hotărîrilor în sabotarea mașinii de război germane. Trădătorul Focșa e depistat repede și nu poate zădărnici acțiunile bine organizate ale grupului de comuniști, a cărui principală legătură cu conducerea partidului o constituie Dumitrana. Prin el se stabilește contactul cu armata care se va alătura luptei eroice a comuniștilor pentru eliberarea țării.

În această nouă versiune Șoseaua Nordului a fost concepută în două volume, cel dintîi apărut încheindu-se cu un episod de mare intensitate, cînd comuniștii izbucnesc, într-o acțiune riscantă să dezorienteze pe hitleriști, grăbind actul istoric de la 23 August 1944. Șoseaua Nordului pune în evidență însușirea lui Eugen Barbu de a adapta narațiunii procedee specifice dinamicii cinematografice. Totul se deslășoară alert, cu un coeficient de neprevăzut al epicului care cîștigă atenția de la primele pagini. După Groapa, în care verbul imprumută însușiri cromatice de etimologie și Facerea lumii, roman prin excelență al dezbaterii în planul conștiinței, Șoseaua Nordului propune o formulă nouă a epicului pur, gestul cu implicațiile lui fiind aici expresia unor conștiințe înaintate, revoluționare. Buna cunoaștere a epocii cu datele ei, și, în egală măsură, a psihologiei luptătorului comunist, asigură Șoselei Nordului nota de puternică autenticitate. Personajele au individualitate precisă: Dumitrana dirz, capabil să declanșeze în jurul său rezerve de energie, Mareș, cu o voință pusă la încercare de chinurile unor lungi detențiuni în beciurile siguranței, Niculescu de un romantism cuțecilor, Tomulete disciplinat și atent la fiecare indicație. Sentimentul înaltei răspunderi animă fiecare din acțiunile lor sintetizînd expresia conștiinței exemplare angajate în scopul eliberării poporului și călăuzirii acestuia către o viață mai bună.

Sîmț nevoia să revin asupra faptului că alternanța formulelor literare la Eugen Barbu e caracteristică anului scriitor modern care caută procedeele în funcție de subiectul ales. Șoseaua Nordului refuză investigația analitică minuțioasă atita vreme cît urmărește și izbutește să dea imaginea luptei, a unor acțiuni străbătute de dramatism. Iată de ce, în cazul acesta, narațiunea devine aproape nudă, nu slăbuie asupra implicațiilor psihologice pe care cititorul le deduce din faptele propriu-zise. Noua ediție a Șoselei Nordului păstrează numai în parte ficțiunea versiunii anterioare, introducînd noi personaje și mai cu seamă episoade caracteristice luptei eroice a partidului pentru eliberarea țării și instaurarea puterii populare.

Fragmente din romanul Al cincilea anotimp de Al. I. Ștefănescu au apărut drept năvălă în volume anterioare, ca cel intitulat Soare de August. Ele se integrează în cuprinsul romanului care urmărește pe mai multe planuri deslășurarea evenimentelor social-politice cu puțin timp înainte de al doilea război mondial pînă la actul naționalizării. Personajul asupra cărui autorul își îndreaptă în mod deosebit atenția este intelectualul Justin Rădulescu, profesor de filozofie, care în acest răstimp reușește să abandoneze punctul de vedere mic-burghez, îngust, apolitic prin contactul cu cîțiva oameni înaintași, comuniști, devenind un purtător de cuvînt al epocii noastre. Biografia personajului e întărită amplu, cu toate trăsăturile și nuanțele caracteristice intelectualului de formație eclectică ajuns în zilele premergătoare insurecției de la 23 August la înțelegerea superioară și lucidă a scopului luptei clasei muncitoare condusă de P.C.R. Alături de un personaj ca Beldie apar muncitorul ilegalist Simion Bratosin și trezorul Constantin. În cîteva episoade, Al. I. Ștefănescu sugerează comportarea exemplară a muncitorului comunist Simion Bratosin sau a celor care sub influența partidului participă la sabotarea mașinii de război fasciste, fac parte din gărzile patriotice în zilele lui 23 August, își maturizează conștiința revoluționară în lupta pentru instaurarea puterii populare. Această categorie o găsim înfrunghiată de personajul Constantin, caracter inflexibil, exponent integru al elicii comuniste.

Romanul Al cincilea anotimp este și o demascare a politicii de jaf dusă de burghezo-moșierime în România. Din numeroase pagini se desprinde complicitatea claselor suprapuse cu scopul exploatării cit mai crincene a muncitorilor și țărani-

lor. Rev și Marius Vislan, latifundiari și proprietari a diverse firme industriale, generalul Velcescu sînt caracteristici pentru felul veros, inuman, trădător în care au reacționat clasele exploatatoare. Autorul stabilește în conture precise contrastul dintre personajele care se înfruntă, Al cincilea anotimp purtînd înîmpărită semnificația victoriei depline a clasei noastre muncitoare în lupta pentru cucerirea puterii.

Pe aceeași temă se înscriu și romanele Veneam din întineric de Nicolae Jianu, Amar de Traian Filip, Din August pînă în August de Szemplér Ferenc, Cazul doctorului Udrea de Ben Corlaci, care completează cu fapte și împrejurări inedite imaginea artistică a momentului eliberării. La acestea se adaugă reportaje semnate de Geo Bogza, Alecu Ivan Ghilia, D. R. Popescu și alții și schițe sau povestiri semnate de Eugen Barbu, Marin Preda, Remus Luca, Petre Sălcudeanu, Fănuș Neagu. Subiectul rămîne însă în continuare deschis, constituind un permanent deziderat al prozatorilor contemporani de a-l înfățișa cît mai cuprinzător și cu virtuți literare deosebite, iar bibliotecarilor, legați prin îndelungul profesional de literatură, le revine îndatorirea de cînsle de a face cunoscute cititorilor toate acele lucrări valoroase în care își află ecoul Eliberarea țării noastre și instaurarea puterii populare.

Liviu CALIN

PROBLEME ALE ORGANIZĂRII LECTURII PUBLICE LA SATE

Nivelul cultural-general și cerințele de acest ordin ale statului românesc contemporan sînt astăzi tot atît de deosebite față de trecut ca și schimbările petrecute în viața economică și socială. Așa cum arăta de curînd tovarășul Nicolae Ceaușescu¹, „Are loc un proces de lărgire continuă a orizontului politic, cultural și științific al țaranilor, de ridicare a nivelului lor profesional”, proces ale cărui elemente principale sînt: generalizarea învățămîntului de opt ani, pătrunderea masivă în sate a presei și cărții, a radioului și televiziunii, a cinematografului, prezența tot mai activă a unui număr mereu sporit de intelectuali și tehnicieni cu pregătire superioară, care — mobilizați de organizațiile de partid — desfășoară și o apreciabilă muncă cultural-educativă. În sfîrșit — un ultim element ca enumerare, dar nu ca importanță — ridicarea nivelului tehnic și științific al muncii țaranilor cooperatori, nivel pe care îl implică practica unei agriculturi intensive. Toate acestea urmărind să satisfacă setea de cunoștințe, cerințele de cultură și de

educație ale populației rurale, generează, la rîndul lor, noi nevoi și preocupări intelectuale. În documentul citat mai sus, tovarășul Nicolae Ceaușescu preciza²: „Un rol tot mai mare în progresul satului îl au școala, cîminul cultural, biblioteca, cinematograful, întreaga activitate de răspîndire a științei și culturii. Învățătorii și profesorii, inginerii și medicii, toți intelectuali satelor sînt chemați ca și în viitor să-și consacre energia, pricepera și pasiunea pentru ridicarea culturală și spirituală a țărănimii, pentru dezvoltarea conștiinței sale socialiste”.

Biblioteca publică de la sate va trebui să depășească nivelul atins pînă astăzi, atît ca activitate cît și ca organizare, delimitîndu-și cu mai multă claritate funcțiile și metodele de lucru, în raport cu specificul mijloacelor sale de acțiune cu cartea — în sensul cel mai larg al acestei noțiuni — găsind formele cele mai potrivite de colaborare cu celelalte instituții cultural-educative de masă.

Iată de ce discuțiile pe tema organizării și activității bibliotecilor de la sate, promovate anul acesta de revista

¹ Ceaușescu, Nicolae. *Expunere la Congresul cooperativelor agricole de producție*, 7 martie 1966 — Buc., Editura politică, 1966, p. 20.

² Op. cit., p. 41.

noastră³, răspund unor nevoi acute, unor căutări tot mai insistente ale comitetelor de cultură și artă, ale bibliotecilor regionale și raionale, ale miilor de bibliotecari de la sate, pentru ca, în domeniul lor de activitate, să realizeze aceleași succese care caracterizează munca întregului popor, hotărât să sărbătorească un an de la Congresul al IX-lea al Partidului prin temeinice izbini în îndeplinirea istoricelor hotărâri luate de partid. Aceste discuții, ca și măsurile practice pe care le-au inspirat — în regiunile Cluj și Banat, de pildă — au scos în evidență că am și intrat într-o etapă în care exigențelor cititorului nou de la sate, cerințelor sale mai complexe, deprinderii de a citi și de a studia formate la majoritatea celor din generațiile mai tinere, va trebui să le răspundem printr-o mai bună organizare a instituțiilor de lectură publică, printr-o calitate sporită a colecțiilor de publicații pe care le punem la dispoziția populației, printr-o muncă de înfăptuire bibliografică și de îndrumare individuală a lecturii, bazate pe cunoștințe temeinice din partea bibliotecarului și pe un sistem de cataloage, bibliografii și lucrări de referințe bine pus la punct și judicios alcătuit.

Organizarea rețelei de biblioteci publice la sate.

În ultimii 15 ani, în țara noastră s-a dezvoltat la sate o rețea de biblioteci publice de stat dintre cele mai complete cîte cunoaștem din literatura de specialitate de peste hotare. După ultimele date statistice, în peste 3/4 din numărul comunelor din țară funcționează cîte o bibliotecă comunală, care dispune de un fond de publicații, în medie, de 5800 de volume. Biblioteca comunală stă la dispoziția populației în permanență (48 de ore săptămînal), fiind deservită de un bibliotecar de profesie, salarizat exclusiv pentru această înde-

³ Grünberg, Aron. *Organizarea circulației cărții în toate satele comunei*. Căluza bibliotecarului 18, nr. 12, dec., 1965, p. 737-743

— Răuș, Nicolae. *Literatură agricolă în acord cu cerințele*. Revista bibliotecilor 19, nr. 1, ian., 1966, p. 8-14.

— Comănic, Venera. *Organizarea informării și împrumutului interbibliotecar la sate*. Revista bibliotecilor 19, nr. 3, mart. 1966, p. 168-169.

— Gheorghită, Aurelia. *Recrutarea și stabilirea cadrelor*. Revista bibliotecilor 19, nr. 3, mart. 1966, p. 166-168.

— Ianculescu, Mihai. *Biblioteca comunală — instituție de cultură a întregii comune*. Revista bibliotecilor 19, nr. 6, iun. 1966, p. 341

letnicire. În celelalte comune, pînă la înființarea treptată a bibliotecilor comunale, continuă să funcționeze vechile biblioteci sătești, organizate în fiecare sat, deschise accesului populației cîteva ore, în 1-2 zile pe săptămîină, prin grija bibliotecarilor voluntari — cadre didactice care se oferă să contribuie și în acest mod la ridicarea culturală a satului.

Experiența de pînă acum, rezultatele activității noastre de mulți ani demonstrează, fără nici un echivoc, că tipul de bibliotecă care răspunde sub toate aspectele necesităților actuale și viitoare ale lecturii publice la sate este biblioteca comunală.

Aserțiunea de mai sus se bazează nu atât pe considerente teoretice, cit pe verificările practicii. Astfel, s-a dovedit că acest tip de bibliotecă, funcționînd în comune foarte diferite ca dezvoltare economică și socială, număr de populație, întindere, zone geografice, tradiție culturală, este în măsură:

— să asigure o colecție de publicații mai bogată, mai complexă și mai variată, care să constituie prin ea însăși o atracție reală pentru populație (media numărului de volume în bibliotecile sătești este de 1450, iar în bibliotecile școlilor generale de opt ani sub această cifră);

— să organizeze circulația colecțiilor sale de publicații pe raza întregii comune, adică și în satele aparținătoare, prin sistemul filialelor deservite atât de bibliotecarul de profesie, cit și de cadrele didactice de la școlile din aceste sate;

— să creeze condiții civilizate nu numai pentru împrumutul cărților la domiciliu, ci și pentru lectura pe loc — în săli de lectură — asigurînd o bună informare a cititorilor asupra propriilor colecții de publicații, asupra principalelor lucrări din producția editorială națională, a literaturii social-politice necesare studiului în învățămîntul de partid, a literaturii agricole, de popularizare a științei etc. Așa se explică, de altfel, indicele de citire cu totul superior din bibliotecile comunale față de cele sătești;

— să-și ofere serviciile pentru a satisfacă orice cerință de carte, chiar cînd aceasta nu se află în colecțiile sale, organizînd împrumutul interbibliotecar cu bibliotecile raionale, regionale sau, prin intermediul acestora, de la bibliotecile științifice;

— să desfășoare o activitate sistematică și calificată de propagandă în

jurul cărții și al cititului, legată de cerințele culturale ale satului și integrată organic în ansamblul muncii politice și cultural-educative de masă;

— să înlăture orice tendințe de risipire a fondurilor de publicații destinate lecturii publice, urmărind recuperarea lor de la cititorii care întirzie restituirea cărților împrumutate etc.

Aceste afirmații pot fi verificate la zeci de unități comunale reprezentative în fiecare regiune. În rîndul bibliotecarilor, al altor activiști culturali, toate cele de mai sus ar putea să treacă drept o demonstrație gratuită, dat fiind consensul general al părerilor lor referitoare la biblioteca comună. Adevărul va trebui să fie reafirmat însă pînă cînd organele administrației de stat și comitetele de cultură și artă din unele regiuni, ca: Ploiești, Cluj, Hunedoara, București Mureș-Autonomă Maghiară vor dovedi în practică o mai mare grijă pentru extinderea rețelei de biblioteci comunale. În aceste regiuni, numai 53—62 de procente din numărul comunelor beneficiază de astfel de biblioteci, în timp ce în regiunile Suceava, Dobrogea și Galați procesul de extindere a acestora s-a terminat, iar în Oltenia, Iași, Bacău e pe cale de a se termina.

O dată cu înființarea bibliotecii comunale, organizarea rețelei de biblioteci publice la sate nu este însă terminată. Faptul că biblioteca comună devine unica bibliotecă publică a întregii comune trebuie să fie înțeles mai ales în sensul responsabilității sale pentru satisfacerea cerințelor de lectură, alți ale populației din localitatea de centru, cit și din satele și cătunele aparținătoare comune), așa cum arată tovarășii A. Grünberg și M. Ianculescu în articolele citate. Bibliotecile sătești trebuie să devină realmente filiale ale celei comunale și, ca atare, trebuie să beneficieze de fondurile de publicații ale acesteia, ca și de serviciile bibliotecarului comună. Bibliotecile filiale (și nu afiliate, cum sînt greșit denumite deseori) pot păstra în permanență o colecție de 200—300 de volume din lucrările generale de informație, documente de partid, manuale, cărți de largă circulație, pe care biblioteca comună va trebui să le achiziționeze în mai multe exemplare, și, temporar (3—4 luni), stocuri de alte 200—300 de volume, în cadrul unui circuit riguros organizat, între toate filialele.

În bibliotecile filiale, urmează să activeze mai departe bibliotecari cu muncă obștească ajutați direct de bibliotecarul

comună, care, — în situațiile cele mai des întîlnite, cînd numărul satelor, cu excepția celui central, nu este mai mare de două — va putea consacra fiecărei filiale cite o zi pe săptămînă din programul său de muncă. Sub acest aspect, problema nu poate fi încă rezolvată în comunele foarte mari (cu peste 6 000—7 000 de locuitori) sau foarte întinse (cu 7—8 și chiar mai multe sate și cătune, risipite la mari distanțe). În viitor, credem că va trebui să se studieze posibilitatea acordării unei scheme cu 2 salariati în astfel de localități (numărul comunelor cu peste 7 000 de locuitori, după date estimative, nu depășește 200).

Un program de raționalizare a rețelei de biblioteci de la sate, de centralizare a lor în unități mai puternice — tendință care se manifestă și în alte țări cu o bogată tradiție în acest sector al educației adulților — reduce în discuție și problema bibliotecilor cu caracter public sau semipublic, care aparțin altor sisteme: cele sindicale, de exemplu. După observații îndelungate pe teren, după confruntarea propriilor constatări cu ale unor experimenți activiști sindicali, concluzia la care am ajuns este că o mare parte din acestea nu-și justifică existența. Sînt cazuri cînd funcționarea bibliotecilor sindicatelor în mediul rural este pe deplin justificată: S.M.T.-uri, G.A.S.-uri, întreprinderi forestiere situate la mari distanțe de Vatră șatelor, există apoi unele întreprinderi industriale cu un număr mai mare de salariati etc. În cele mai multe situații însă, bibliotecile sindicale funcționează paralel cu cele de stat, se adresează acelorași cititori, duc la fărămișarea fondurilor de cărți și a subvențiilor bugetare, dublează evidența persoanelor care citesc etc. Desigur că în această privință este necesară o reglementare cit mai grabnică din partea forurilor centrale respective în sensul a celeiași centralizări, singurul mod de a înlătura paralelismul evident.

Cu totul altfel credem că trebuie să fie analizată situația bibliotecilor școlare de la sate. Auxiliar indispensabil în procesul de instruire și de educare a elevilor din școala generală, biblioteca școlară ar trebui să fie concepută însă nu așa cum se prezintă astăzi, ci ca o bibliotecă publică destinată copiilor, organizată de școala de opt ani, cu filiale în școlile de 4 ani din satele componente ale comunei. Aceasta ar însemna stabilirea unui profil mai larg, enciclopedic al fondurilor sale de publicații, (care nu vor trebui să se mărginească

numai la o colecție cu suficiente exemplare din operele literare din programa școlară pentru literatura română), stabilirea unui regim de lucru care să apropie această instituție de biblioteca publică, în care elevii — deci toți copiii între 7 și 15 ani — să capete deprinderea lecturii organizate, gustul cărții, dincolo de obligațiile lor școlare. Publicațiile destinate exclusiv cadrelor didactice, ca material documentar, de perfecționare profesională (*Revista de pedagogie*, *Gazeta învățământului*, manuale și studii de pedagogie, metodici generale și speciale etc.) care intră acum în colecțiile bibliotecii școlare ar putea rămâne un fond uzual la școală sau chiar în biblioteca comunală.

Concepute astfel, pe lângă biblioteca comunală — cu filialele ei — rămășița numai la dispoziția maturilor și a tinerilor de la vârsta de 15 ani în sus, în fiecare comună ar exista 1—2 biblioteci de copii (după numărul școlilor de 8 ani) — cu filialele lor, în școlile de 4 ani — care ar îndeplini alături de bibliotecii școlare cit și pe acelea ale unei biblioteci publice destinate copiilor*.

Colecțiile de publicații și folosirea lor

Subvenționată substanțial, an de an, prin bugetul de stat, creșterea colecțiilor de publicații din bibliotecile din mediul rural a dus la constituirea unui fond de carte care ne situează, după statisticile UNESCO, înaintea multor țări europene. Numărul total al volumelor din bibliotecile comunale și sătești este de circa 22 de milioane, ceea ce reprezintă 174 de volume la 100 de locuitori. Între acestea, cea mai mare parte o formează o valoroasă literatură, fie că este vorba de beletristica românească sau universală, de literatura social-politică, științifică sau profesională (agrotehnică). Nu sînt însă rare cazurile cînd se mai găsesc, în aceste biblioteci, lucrări nespecifice cerințelor locale, serii descompletate, goluri tematice

*) Nota redacției. Soluția preconizată de autor prezintă multe avantaje, dar nu este singura posibilă. Organizarea lecturii copiilor în mediul rural ridică numeroase alte aspecte. Funcțiile bibliotecii școlare se deosebesc de funcțiile bibliotecii publice pentru copii, care după experiența multor țări, trebuie să fie într-o legătură organică cu biblioteca publică pe care adolescentul o va frecventa după absolvirea școlii. Din acest motiv, redacția nu și însușește întru totul punctul de vedere al autorului și consideră că problema trebuie să formeze obiectul unor studii aparte.

în structura generală a colecției, precum și multe dublete sau lucrări uzate, fie fizic, fie moral. Situația analizată în articolul: *Literatura agricolă în acord cu cerințele*, de N. Raus, este într-un fel tipică pentru multe biblioteci și pentru întreaga lor colecție de publicații.

Lipsurile în achiziții au fost generate de fizionomia producției editoriale, de tarele comerțului de carte, ale colecțiilor, de lipsa de pricepere a celor care au hotărît ce anume să intre în bibliotecile de la sate, dar, mai ales, de scoaterea parțială sau totală a bibliotecarului comunal, cel mai bun cunoscător al fondului de carte existent în bibliotecă sa, al cerințelor manifestate de cititori, din procesul completării, al achizițiilor. Noile reglementări, care vor fi sancționate în curînd de Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă, au în vedere acest lucru și vor angaja în bună măsură responsabilitatea bibliotecarului din comună în completarea colecțiilor sale, în efectuarea comenzilor de carte. Aceasta nu se va putea realiza însă de la sine, doar ca o consecință a apariției noilor instrucțiuni privind metodologia achizițiilor de carte în bibliotecile publice; tocmai pentru că au fost prea puțin antrenate pînă acum în acest proces, bibliotecarii comunali trebuie să fie îndeaproape ajutați, îndrumați cu atenție de metodisții bibliotecilor raionale, dar, mai ales, să fie informați de organele centrale asupra producției editoriale curente, asupra noilor apariții potrivite acestui tip de bibliotecă.

Pentru îmbunătățirea colecțiilor existente, ar trebui să fie studiată și generalizată în întreaga țară experiența din regiunea București, unde s-a întreprins o acțiune eficientă de redistribuire a dubletelor, a lucrărilor nespecifice din unele unități ca și de recuperare a volumelor nerestituite la timp de cititori. Pentru eliberarea depozitelor bibliotecilor de la sate de publicațiile efemere care și-au pierdut actualitatea, de alte lucrări depășite, uzate moral, mai ales din domeniul agrotehnicii, de multe broșuri cu conținut social-politic ocazionale de evenimente trecătoare, propunem Consiliului așezămintelor culturale ca, împreună cu editurile, să publice la interval de 2—3 ani liste cu titlurile unor astfel de lucrări care să ajute bibliotecarilor la îndepărtarea lor din bibliotecă, să le faciliteze scoaterea lor din gestiune fără toate formalitățile cunoscute. Toate acestea, corelate cu măsurile care vor fi luate pentru îmbunătățirea organizării și activității colecturi-

lor, vor determina, fără îndoială, o îmbunătățire a calității colecțiilor de cărți din bibliotecile de la sate.

Pe această bază, precum și a altor acțiuni care ar putea fi planificate de comitetele raionale de cultură și artă în vederea îmbunătățirii condițiilor materiale în care funcționează bibliotecile (asigurarea spațiului pentru generalizarea accesului direct la raft, amenajarea sălilor de lectură peste tot, stabilirea unor localuri proprii pentru filiale etc.) se vor crea posibilități noi care ne vor permite prevederea unor creșteri sensibile și a numărului cititorilor, mai ales în unitățile rămase în urmă. O analiză atentă a datelor statistice de la sfârșitul anului 1965, publicate în numărul de față al revistei, ar putea constitui un punct de plecare pentru un plan de creșteri și în privința atragerii unor mase mai largi ale populației la lectură. Aducerea mai aproape de media înregistrată la numărul cititorilor (circa 990), a multor biblioteci rămase în urmă (270 de unități au înscris sub 100 de cititori, iar 736 au difuzat sub 5 000 de volume), după o analiză atentă a posibilităților, va determina o creștere generală a numărului celor care se servesc de biblioteca publică. Se înțelege că va trebui să ne preocupe și în viitor problemele propagandei cărții și ale lecturii în toate bibliotecile de la sate, trăgând concluziile corespunzătoare din discuțiile pe această temă, oglindite și de revista noastră, și promovind asemenea forme ale muncii de masă care să servească popularizării cărții și cititului, forme care își au un loc bine definit în activitatea bibliotecară.

Cadrele

În bibliotecile comunale lucrează foarte mulți bibliotecari tineri, cu o bună pregătire culturală generală (absolvenți ai liceelor), dar cu o calificare profesională mai slabă și o experiență a muncii redusă. Mulți dintre ei încă nu s-au hotărât să facă din această meserie principala lor profesie în viață; o parte nu au încă încredere în profesia de bibliotecar și nu-și dau seama de perspectivele pe care le oferă aceasta. Activiștii comitetelor raionale de cultură și artă ar trebui să fie mai sensibili la aceste aspecte și, pe lângă or-

ganizarea cursurilor de calificare, a practicii de bibliotecar sau a seminariilor lunare, să faciliteze acestor cadre tinere înscrierea la cursurile universitare fără frecvență, să-i stimuleze pe cei care dau bune rezultate în muncă sau au o vechime mai mare, prin încadrarea lor mai aproape de maximum de salarizare, să le ridice prestigiul în fața organelor locale, în fața celorlalți intelectuali din sate. Mulți dintre bibliotecarii tineri de la sate așteaptă cam de mult organizarea cursurilor fără frecvență la secția de biblioteconomie a Institutului pedagogic de 3 ani; realizarea mai grabnică a acestui deziderat ar contribui la o mai accentuată profesionalizare a acestei funcții, la stabilizarea în muncă a cadrelor noastre. Pentru ocuparea posturilor de bibliotecari comunali, în regiunea citată și mai sus, București, s-a experimentat scoaterea locurilor vacante la concurs public. Rezultatele sînt dintre cele mai bune și îndreptătesc recomandarea metodei și în alte regiuni.

Tot atât de importantă este și problema cadrelor voluntare, recrutate, de obicei, din rîndul profesorilor și al învățătorilor, pentru bibliotecile sătești sau pentru filiale. Aci lucrează mii de cadre didactice și o bună parte dintre ei cu rezultate remarcabile. Nobila lor activitate nu este întotdeauna văzută și înregistrată ca atare, nu este întotdeauna încurajată de comitetele executive ale sfaturilor populare comunale, de secțiile raionale de învățămînt și chiar de comitetele raionale de cultură și artă. Va trebui să fie găsite mijloace de stimulare morală și materială, de recunoaștere a aportului lor prețios la culturalizarea satelor. Situația nefirească, la baza căreia stau, ce-i drept, unele prevederi legale, ca acestor cadre să li se prelindă depunerea unor garanții bănești, ca urmare a calității lor de gestionari, va trebui, de asemenea să găsească o rezolvare corespunzătoare.

Toate acestea vor diminua, fără îndoială, și fluctuația care persistă în rîndul cadrelor din bibliotecile de la sate, una din cauzele cu urmări defavorabile în atragerea populației la lectură, în permanentizarea lecturii cititorilor, în creșterea ritmului de circulație a publicațiilor la sate.

Atanase LUPU

În cadrul sistemului de biblioteci din țara noastră, bibliotecile publice formează rețeaua cu cel mai mare număr de unități (biblioteci regionale, raionale, populare și orășenești, comunale, sătești, biblioteci pentru copii, biblioteci sindicale și ale cooperăției meșteșugărești) și cu ponderea cea mai ridicată în ceea ce privește numărul de volume, cititori și volume eliberate. Ea cuprinde 46% din numărul bibliotecilor și din întregul fond de publicații care totalizează 93 de milioane de volume, 68% din cei peste 9 milioane de cititori și 66% din cele 80 de milioane de volume eliberate de biblioteci în anul 1965. Studiarea datelor privind activitatea bibliotecilor din această rețea are o importanță deosebită pentru continuarea perfecționării și dezvoltării ei în toate regiunile țării.

STATISTICA DIN ROMÂNIA

Cele două sinteze statistice publicate în acest număr al revistei relevă principalii indici ai activității bibliotecilor publice în anul 1965, comparativ cu indicii realizați în anul 1960. (În tabelele n-au fost înglobate bibliotecile cooperăției meșteșugărești, care reprezintă 1,4% din numărul bibliotecilor publice și 1,5% din numărul volumelor existente).

Tabelul nr. 1 evidențiază o creștere a fondului de publicații în bibliotecile publice de stat și sindicale din toate regiunile, care variază între 20% în regiunea Argeș și 58% în regiunea Iași și 57% în regiunea Maramureș, iar pe

DATE COM
privind activitatea bibliotecilor publice

Nr. crt.	Regiunea	Volume (mii)		Nr. de volume la 100 de locuitori		Nr. de volume la 100 de cititori		Circulația cărții	
		1965	% față de 1960	1965	1960	1965	1960	1965	1960
1	Argeș	2 308	120	192	163	515	612	1,51	1,01
2	Bacău	2 429	129	215	175	643	627	1,15	1,02
3	Banat	3 570	136	283	207	811	803	1,18	1,03
4	Brașov	3 066	133	234	220	779	735	1,05	1,03
5	București	2 651	128	157	126	670	545	1,02	1,14
6	Cluj	2 504	138	204	150	614	497	1,51	1,39
7	Crișana	2 017	147	231	157	874	782	1,01	1,09
8	Dobrogea	1 084	127	210	169	750	453	0,94	1,29
9	Galați	2 280	135	211	161	754	473	1,15	1,46
10	Hunedoara	1 727	135	256	200	683	719	1,44	1,27
11	Iași	2 906	158	272	178	776	655	1,05	1,15
12	Maramureș	1 416	157	178	120	643	620	1,35	1,24
13	Mureș-Aut. Maghiară	2 112	145	256	180	702	574	1,23	1,47
14	Oltenia	2 654	118	168	143	564	543	1,36	1,20
15	Ploiești	2 961	143	201	144	600	496	1,24	1,28
16	Suceava	2 288	140	225	165	691	588	1,19	1,23
17	Oraș București	4 021	129	291	229	1 000	755	1,02	1,17
18	Oraș Constanța	396	155	228	172	723	579	1,66	1,84
	Total	42 426	135	212	168	698	695	1,21	1,19

BIBLIOTECILOR PUBLICE ÎN ANII 1965/1960

tară cu 35% față de anul 1960. Indicele sintetic — numărul de volume la 100 de locuitori, ne arată că în 1965 bibliotecile au pus la dispoziția populației un număr mai mare de volume, în medie 212 față de 168 în 1960, creșteri procentuale mai substanțiale înregistrându-se în regiunile Iași — 53%, Maramureș — 48%, Crișana — 47%, Ploiești — 46% și Mureș-Autonomă Maghiară — 42%. Deși au înregistrat creșteri procentuale mai mici (38% și respectiv 29%), regiunile Banat și Brașov se remarcă prin cel mai ridicat indice de asigurare a populației cu cărți (286 și respectiv 284 de volume la 100 de

locuitori), iar Orașul București cu 291 de volume la 100 de locuitori.

Indicele de asigurare cu publicații a cititorilor cunoaște oscilații spre minus — în regiunile Argeș, unde numărul de volume la 100 de cititori a scăzut de la 612 în 1960 la 515 în 1965 și Hunedoara, unde a scăzut de la 719 la 683 — și spre plus în celelalte regiuni, cele mai mari creșteri fiind în regiunile Dobrogea (de la 453 la 750) și Galați (de la 473 la 754). Întrucât mărimea acestui indice depinde de raportul dintre numărul de volume existente în biblioteci și numărul de cititori, este evident că în regiunile Argeș

PARATIVE

(de stat și sindicale) în 1965/1960 pe regiuni

Tablel nr. 1

Cititori				Volume eliberate					
Total (mil)		% din numărul locuitorilor		Total (mil)		la 100 de locuitori		la 100 de cititori	
1965	% față de 1960	1965	1960	1965	% față de 1960	1965	1960	1965	1960
448	144	37,3	26,5	3 482	178	289	165	777	620
378	127	33,5	27,8	2 805	145	248	179	743	619
440	138	36,1	22,2	4 243	160	349	214	964	826
394	128	36,5	29,6	3 244	136	300	226	824	760
396	106	23,5	22,7	2 695	114	159	141	681	630
408	112	33,3	30,1	3 803	150	310	209	932	695
231	134	26,4	19,6	2 045	136	234	171	886	869
144	77	28,1	36,6	1 020	92	198	219	706	592
302	85	28,0	34,0	2 637	107	245	235	872	695
253	143	37,4	27,8	2 488	154	366	254	985	909
375	134	35,1	27,2	3 091	145	289	205	825	748
220	147	27,6	19,4	1 939	178	243	149	880	770
301	119	36,5	31,4	2 589	125	314	266	860	849
471	112	29,8	26,6	3 610	133	228	173	768	645
493	117	33,4	29,1	3 682	137	249	186	747	633
331	119	32,6	28,1	2 721	135	268	205	822	702
402	98	29,1	30,3	4 098	113	296	268	1 019	882
55	125	31,5	29,7	657	140	377	303	1 110	1 068
6 054	117	31,7	27,5	51 051	137	268	201	845	729

DATE COM
privind activitatea bibliotecilor publice

Nr. crt.	Regiunea	Volume (mil)		Nr. de volume la 100 de locuitori		Nr. de volume la 100 de cititori		Circulația cărții	
		1965	% față de 1960	1965	1960	1965	1960	1965	1960
1	Argeș	1 881	118	156	132	491	574	1,70	1,10
2	Bacău	1 813	136	161	124	642	596	1,26	1,19
3	Banat	2 381	144	191	133	725	694	1,46	1,31
4	Brașov	1 927	136	178	136	814	695	1,23	1,32
5	București	2 388	128	142	113	676	526	1,07	1,23
6	Cluj	1 824	141	149	107	577	412	1,84	1,73
7	Crișana	1 674	152	192	126	866	740	1,09	1,18
8	Dobrogea	946	131	184	142	771	429	1,00	1,43
9	Galați	1 708	139	164	122	773	427	1,26	1,75
10	Hunedoara	1 138	129	169	138	724	711	1,45	1,38
11	Iași	2 489	162	233	148	762	593	1,14	1,26
12	Maramureș	1 081	148	136	95	618	613	1,51	1,39
13	Mureș-Aut. Maghiară	1 737	166	211	130	683	497	1,33	1,87
14	Oltenia	2 166	116	137	119	547	510	1,50	1,36
15	Ploiești	1 947	145	132	93	530	417	1,56	1,66
16	Suceava	1 829	141	180	132	673	559	1,32	1,38
17	Oraș București	1 499	167	144	66	975	502	1,70	2,50
18	Oraș Constanța	250	231	108	73	703	421	2,27	3,50
	Total	30 774	139	162	119	669	544	1,39	1,44

și Hunedoara scăderea se explică prin faptul că numărul cititorilor a crescut într-o proporție mai mare decât cea a numărului de volume intrate în biblioteci. În regiunile Dobrogea și Galați numărul cititorilor a scăzut cu 23% și respectiv 15%, iar numărul volumelor existente în biblioteci a crescut cu 27% și respectiv 35%, ceea ce explică creșterea mare înregistrată de indicele de asigurare cu publicații a cititorilor.

Oscilații mai numeroase se remarcă la *indicele de circulație*. În regiunile Argeș, Bacău, Banat, Brașov, Cluj, Hunedoara, Maramureș și Oltenia, unde numărul de volume eliberate a crescut într-o proporție mai mare decât cea a numărului de volume intrate în biblioteci, indicele de circulație a cunoscut o creștere, iar în celelalte regiuni, raportul este invers și indicele de circulație a scăzut.

Tabelul nr. 1 ne arată o creștere de 17% a numărului de cititori și de 37% a numărului de volume eliberate. Cu excepția regiunilor Dobrogea și Galați, în toate regiunile a crescut numărul de cititori și procentul populației care frecventează bibliotecile. Ei au citit mai multe volume decât în anul 1960. *Indicele de lectură* a crescut de la 729 la 845 de volume la 100 de cititori. Numărul de volume eliberate raportat la numărul populației, indice care exprimă sintetic interesul populației față de lectură în biblioteci, a crescut de la 201 la 268 de volume eliberate la 100 de locuitori.

Tabelul nr. 2 relevă faptul că în bibliotecile publice de stat fondul de publicații a crescut cu 39%, procentul cel mai ridicat înregistrându-se în Orașul București (67%) și regiunile Mureș-Autonomă Maghiară (66%) și Iași (62%).

PARATIVE

de stat în 1965/1960 pe regiuni

Tabel nr. 2

Cititori				Volum e eliberate					
Total (mii)		% din numărul locuitorilor		Total (mii)		la 100 de locuitori		la 100 de cititori	
1965	% față de 1960	1965	1960	1965	% față de 1960	1965	1960	1965	1960
380	139	31,7	23,0	3 202	173	266	151	840	729
282	126	25,0	20,8	2 278	142	202	150	806	714
329	139	26,3	19,1	3 496	162	280	174	1 064	912
237	109	21,9	20,9	2 383	128	220	178	1 007	810
355	103	21,0	20,7	2 554	113	152	136	723	655
334	107	28,0	25,9	3 376	157	275	185	1 012	715
193	134	22,1	17,0	1 836	140	210	150	950	889
122	74	23,8	32,5	950	81	185	205	774	668
229	77	21,2	28,5	2 239	100	208	213	979	750
157	127	23,3	19,4	1 616	133	244	193	1 047	990
327	128	30,6	24,8	2 838	147	265	187	869	752
175	145	21,9	15,6	1 685	135	211	133	964	855
254	119	30,9	26,3	2 309	118	280	243	908	971
306	108	25,1	23,3	3 251	125	206	160	821	684
367	113	24,8	22,5	3 043	138	266	153	829	683
272	117	26,8	23,6	2 417	134	238	182	889	774
154	86	11,1	13,2	2 550	114	184	165	1 659	1 254
36	144	20,5	16,9	568	150	326	255	1 597	1 512
4 598	113	24,2	21,8	42 831	135	224	171	931	785

La acest capitol, bibliotecile din sistemul așezămintelor culturale prezintă date superioare celor din tabelul nr. 1. Astfel, indicele de asigurare cu publicații a populației a crescut în 1965 cu 36% în bibliotecile din sistemul așezămintelor culturale față de o creștere cu 26% în bibliotecile publice (de stat și sindicale), iar numărul de volume la 100 de cititori cu 21%, în timp ce tabelul nr. 1 arată că acest indice a rămas neschimbat. Deși indicele de circulație a scăzut față de anul 1960, el se menține mai ridicat în bibliotecile publice de stat.

În timp ce în toate regiunile numărul cititorilor a crescut (mai puțin la București, Cluj, Oltenia și Brașov), în Dobrogea, Galați și Orașul București s-a înregistrat o scădere. Aceasta se explică prin tendința de a înlătura formalismul manifestat în anii precedenți în largi-

rea sferei de cuprindere a bibliotecilor și mărirea gradului de permanentizare a cititorilor.

Bibliotecile publice de stat au cunoscut în toate regiunile o creștere a indicelui de lectură, nivelul cel mai ridicat înregistrându-se în Banat, Hunedoara, Cluj și Brașov cu peste 1 000 de volume eliberate la 100 de cititori, în orașele București și Constanța cu 1 659 și respectiv 1 597 de volume eliberate la 100 de cititori.

În numărul viitor al revistei vom publica o analiză mai amplă, care va cuprinde datele referitoare la diferite categorii de biblioteci, ceea ce va permite o mai temeinică elucidare a problemelor ce se ridică în fața rețelei de biblioteci publice.

A. GRUNBERG

Dincolo de la conismul unor formule

ASPECTE ALE MUNCII DE ÎNDRUMARE METODICĂ ÎN RAIONUL REGHIN

An după an, în planurile de muncă ale Bibliotecii raionale Reghin figurează, nelăpsit, capitolul intitulat *Munca metodică*. Aici sînt consemnate, succint, obiective și sarcini menite să direcționeze activitatea bibliotecilor din raion. Aici sînt precizate, concentrate în cîteva fraze preocupările de bază ale bibliotecarilor, într-o anumită perioadă.

Uneori, însă, problemele se oam repetă, dintr-un plan într-altul. Alteori, formulările sînt reci, stereotipe, par

scrise în fugă, doar pentru îndeplinirea unei obligații. (Într-o măsură, aceasta este și consecința torentului de scriptologie căruia trebuie să-i facă față bibliotecarii).

Dar ce este dincolo de aceste hîrtii și planuri, de fraze mai mult sau mai puțin laconice? Ce se înțelege prin munca de îndrumare metodică la Biblioteca raională Reghin? Cum își realizează biblioteca, în practică, această funcție?

O SFERĂ LARGĂ DE PREOCUPĂRI

La Biblioteca raională Reghin, dintre cei șase bibliotecari, doi (directorul Leon Mircea și metodistul Marin Șara) se ocupă în principal de îndrumarea metodică a celor 18 biblioteci comunale și 41 biblioteci satești. Uneori, la această activitate sînt antrenate și alte cadre de la biblioteca raională.

Realizările bibliotecii raionale, cele ale bibliotecilor comunale și satești, activitatea zilnică a bibliotecarilor demonstrează că în raionul Reghin munca de propagandă a cărții cunoaște un mers ascendent, înregistrînd progrese vizibile. Un grafic amplu, cu privire la activitatea bibliotecilor din raion între anii 1955 și 1965 este revelator în acest sens. Pot fi urmărite, de la un an la altul, realizările obținute de biblioteci, consecință firească a împlinirii revoluției culturale și în această parte a țării noastre.

Ca urmare a creșterii alocațiilor bugetare acordate de stat, a grijii bibliotecarilor pentru achiziții, fondurile de cărți ale bibliotecilor din raion au spe-

rit în ultimul deceniu de peste 5 ori (tabelul nr. 1). În anul 1965 s-au înregistrat, față de anul 1955, creșteri de 5 sau de peste 5 ori și la numărul cititorilor și al cărților citite. Toate acestea au fost obținute prin strădania întregului colectiv de bibliotecari, sub îndrumarea de specialitate a bibliotecii raionale.

La Biblioteca raională Reghin, preocupările pe linia îndrumării metodice au o sferă destul de largă. Ele se concretizează într-o serie de acțiuni, multe continuate de la un an la altul, dezvoltate, îmbunătățite, menite să vină în sprijinul bibliotecarilor, să le stimuleze inițiativa, să descopere și să generalizeze noul în munca de răspîndire a cărții.

În primul rînd, este grija permanentă ca biblioteca raională, ca instituție, să constituie un exemplu pentru celelalte biblioteci, comunale și satești. Îndrumarea metodică este privită ca o parte integrantă din munca bibliotecii raionale. Organizarea fondurilor de cărți

		Fondul de cărți	Cititori	Cărți citite
1955	Biblioteca raională	13 139	1 860	29 676
	Biblioteci comunale	14 982	1 614	14 483
	Biblioteci satești	13 100	2 950	14 540
	Total	41 221	6 424	68 699
1965	Biblioteca raională	38 399	4 327	78 992
	Biblioteci comunale	113 801	16 456	162 752
	Biblioteci satești	62 317	11 657	85 017
	Total	214 517	32 440	326 761

în depozit și la raftul liber (ce-i drept, aici mai sînt unele abateri, unele inadvergente, remediabile, însă); organizarea și ținerea la zi a cataloagelor; înțelesul pentru atragerea cititorilor și permanentizarea acestora (de la un an la altul, statisticile înregistrează creșteri, nespectaculoase, dar care demonstrează că biblioteca strînge în jurul său un grup tot mai compact de cititori statornici); atenția manifestată față de îndrumarea lecturii copiilor (secția pentru copii înscrie, anual, peste 1 300 de cititori); perseverența cu care este menținută ordinea și corectitudinea lucrurilor scriptelor și documentelor bibliotecii; acestea și multe altele determină binemeritul prestigiu al bibliotecii raionale în fața bibliotecarilor din raion.

Preocupările pe linie metodică ale Bibliotecii raionale Reghin au drept obiectiv principal sprijinirea bibliotecilor comunale și satești pentru ca acestea să aducă o contribuție cât mai mare la rezolvarea sarcinilor politice și economice ale comunei ori satului în care își desfășoară activitatea. În acest sens, biblioteca raională dă îndrumări cu privire la conținutul planurilor de muncă, astfel încît acestea să răspundă cerințelor cititorilor, să pornească de la necesitățile producției și ale educării socialiste a oamenilor muncii. A devenit o practică dezbateră — cu întreg activul de bibliotecari — a planurilor de muncă anuale și îmbunătățirea acestora, prin stabilirea unor obiective și sarcini mobilizatoare.

Colectivul Bibliotecii raionale Reghin se ocupă, de asemenea, cu consecvență, de achiziții și de completarea judicioasă a fondurilor de cărți ale bibliote-

cilor. La biblioteca raională se află, înscrisă pe fișe, situația exactă a cerințelor de carte din fiecare bibliotecă comună și satească (se are în vedere numărul locuitorilor și componența națională a populației, fondul de cărți existent, specificul economic al localității). Cînd, în urmă cu cîteva luni, s-a constatat că literatura de popularizare a științei era insuficient reprezentată în fondurile bibliotecilor, au fost luate măsuri. În cursul primului trimestru al anului 1966, în bibliotecile din raion au intrat 843 de volume din categoria știință-literatură de popularizare a științei, iar în trimestrul al doilea, alte 535 de volume.

În strînsă legătură cu atenția acordată sporirii acestui compartiment al fondului bibliotecilor, s-a insistat și asupra intensificării propagandei cărții științifice. Atragerea specialiștilor (profesori, agronomi, medici, tehnicieni) la realizarea acestor manifestări, colaborarea bibliotecii cu căminul cultural și școala în organizarea acțiunilor cu cartea științifică (simpozionale, conferințe, brigăzi științifice, însoțite de recenzii sau prezentări de cărți) au determinat îmbunătățirea simțitoare a activității bibliotecilor în direcția popularizării cunoștințelor științifice. Colectivul bibliotecii raionale a desfășurat o adevărată campanie în acest sens, prin deplasări repetate în bibliotecile comunale și satești, prin organizarea de schimburi de experiență și acordarea de ajutor concret în pregătirea unor manifestări.

Alături de acțiunile cu cartea științifică, și manifestările organizate în legătură cu cărțile din alte categorii sînt în atenția bibliotecii raionale. Grijă pentru realizarea la un nivel corespun-

zător a acestor forme de activitate, pentru eficiența lor, se concretizează, în primul rând, în calitatea manifestărilor cu cartea organizate de către biblioteca raională. Cele mai izbutite dintre acestea sînt prezentate, ca model, în bibliotecile comunale.

De altfel, în direcția preocupărilor pentru găsirea celor mai bune forme de propagandă a cărții, inițiativele Bibliotecii raionale Reghin se întîlnesc cu acelea ale Bibliotecii regionale Mureș-Autonomă Maghiară. Cu regularitate, biblioteca regională trimite texte de prezentări, recenzii, seri literare, montaje literare, simpozioane. Acestea sînt redactate în limbile română, maghiară și germană, astfel încît pot fi folosite și de către bibliotecarii din localitățile cu populație maghiară și germană. Metodistii bibliotecii raionale asigură difuzarea tuturor materialelor metodice și a textelor de manifestări de masă întocmite de către

biblioteca regională. De multe ori, controlează felul în care sînt folosite acestea, insistă ca ele să nu fie preluate formal, ci să fie adaptate cerințelor cititorilor.

O altă acțiune, organizată de către biblioteca raională sub îndrumarea serviciului metodic al bibliotecii regionale este aceea de sprijinire a bibliotecilor sătești. Scrisoarea metodică despre *îndrumarea bibliotecilor sătești de către bibliotecile comunale* a fost trimisă, încă de la sfîrșitul anului trecut, tuturor bibliotecarilor comunali. Aceștia au fost de asemenea instruiți, alît în cadrul unui seminar cit și cu prilejul ședințelor de analiză a muncii, cu privire la contribuția pe care trebuie s-o aducă la buna desfășurare a activității bibliotecilor sătești. În timpul deplasărilor pe care le fac în bibliotecile comunale, metodiștii verifică felul în care sînt traduse în viață aceste îndrumări.

SOARTA UNOR BUNE INTENȚII

Faptele demonstrează că, atunci cînd biblioteca raională a acordat o atenție deosebită rezolvării unei anumite probleme, cînd asupra acesteia s-a insistat, alît la seminarii cît și în timpul deplasărilor pe teren, rezultatele obținute au fost, neîndoielnic, pozitive.

În activitatea metodică a Bibliotecii raionale Reghin mai sînt însă destule lacune. Uneori, insistîndu-se numai asupra unei anumite laturi a activității, au fost neglijate altele. Alteori, anumite obiective au fost incluse în planurile de muncă formal, nu s-au luat măsuri pentru traducerea lor în viață după cum se mai întîmplă ca inițiativele bibliotecii raionale, bunele intenții ale metodiștilor, strădania acestora, să se piardă în gol, fără să lase vreo urmă în bibliotecă. De aceea, în unele sectoare, activitatea bibliotecilor din raionul Reghin fie că bate pasul pe loc, fie că este încă mult sub nivelul posibilităților existente.

Care sînt cauzele ?

Una dintre ele este inerția pe care o manifestă o parte dintre bibliotecari, inerție determinată în primul rînd de lipsa lor de pregătire. Dacă stabilitatea cadrelor de bibliotecari din raion este destul de bună, în sensul că majoritatea au o vechime mai mare de doi ani în munca de bibliotecă (vezi tabelul nr. 2), pregătirea de speciali-

ste a acestor cadre lasă de dorit (vezi tabelul nr. 3). Ceea ce a depins direct de biblioteca raională, adică organizarea practicii de 2—3 săptămîni, s-a realizat pentru fiecare bibliotecar nou angajat. Această practică nu este decît o primă inițiere, nu oferă bibliotecarului decît posibilitatea de a primi un număr minim de noțiuni în legătură cu principalele operații de bibliotecă.

Totuși, 6 dintre cei 18 bibliotecari comunali din raionul Reghin au rămas la nivelul acestor prime noțiuni, nefiînd cuprinși ulterior în nici un curs profesional. De altfel, și cei care au urmat un asemenea curs cu 6—8 ani în urmă au rămas la nivelul cunoștințelor înșușite atunci.

În anul 1965, inițiativa bibliotecii regionale, de a organiza un curs pentru bibliotecarii comunali nu a găsit sprijinul necesar la Comitetul pentru cultură și artă al regiunii Mureș-Autonomă Maghiară și ideea a fost abandonată. Este necesar ca ea să fie reactualizată și tradusă în viață în perioada imediat următoare. Recrutarea cursanților să nu se facă după criterii formale, ci numai în urma verificării cunoștințelor pe care le posedă cu privire la diferitele compartimente ale muncii de bibliotecă.

Nici biblioteca raională nu a folosit pe deplin posibilitățile de care dispune pentru pregătirea bibliotecarilor. Semi-

Total biblioteci comunale	Vechimea în muncă la bibliotecă						
	sub 1 an	1 an	2 ani	3 ani	4 ani	5 ani	peste 7 ani
18	1	1	7	3	1	1	4

Tabel nr. 3

Total bibliotecari comunali	Studii		Practică de 2-3 săptămâni la biblioteca raională	Cursuri de specialitate				Fără cursuri de specialitate
	elementare	medii		2 luni 1950	2 luni 1959	1 lună 1961	10 zile 1964	
18	2	16	18	1	3	4	4	6

narile, care ar trebui să constituie un bun prilej de instruire bibliotecară, sînt neglijate. În anul de învățămînt 1965—1966 au fost ținute numai două, unul în octombrie și altul în februarie.

Tematica acestor seminarii este de multe ori necorespunzătoare, întocmită formal. Cea mai bună dovadă este faptul că bibliotecarii nu rămîn uneori nici măcar cu amintiri vagi despre cele discutate în cadrul seminariilor.

Lipsa de pregătire profesională a bibliotecarilor este și una dintre cauzele faptului că aceștia nu folosesc nici cele câteva materiale de specialitate existente în biblioteci. E adevărat că biblioteca raională a atras atenția de mai multe ori asupra importanței acestor lucrări, dar lipsa de control, faptul că nu s-a inițiat o formă organizată pentru studierea materialelor de specialitate, au determinat ca, în multe locuri, acestea să constituie, în continuare, un fond nefolosit. (Altf Anisia Pop din Batoș cit și Maria Iacob din Monor, de pildă, nici nu știau de existența în bibliotecile lor a unor lucrări ca: *Catalogul tip pentru bibliotecile raionale și comunale*, *Poezia anilor noștri*, *Romanul românesc contemporan* etc. Aceste lucrări, răspindite prin rafturi și sertare erau răsfoite, poate, de către cititori. Același era și soarta materialelor metodice sau a textelor de manifestări de masă primite din partea bibliotecii regionale).

Activitatea metodică a bibliotecii raionale este eficientă numai în măsura în care găsește teren fertil pentru aplicare și dezvoltare. Acolo unde sînt

bibliotecari inimoși, unde condițiile în care lucrează biblioteca sînt folosite cu pricepere și chibzuială, se obțin rezultate bune. De pildă, într-o acțiune care necesită multă muncă, multă pricepere și continuitate, ca aceea de organizare a colecțiilor și de dezvoltare a lor, în raionul Reghin sînt unele începuturi promițătoare. La bibliotecile din comunele Dedrad și Gornești s-a organizat accesul liber la raft, iar la cele din Toncu, Băla și Gurghiu, cataloagele sînt constituite. Organizarea fondurilor și a cataloagelor este în curs și în alte biblioteci și s-ar realiza într-un termen mai scurt, cu condiția ca interesul bibliotecarilor pentru această importantă parte a muncii de bibliotecă să crească.

O parte a neajunsurilor muncii cu cartea în raionul Reghin se datorește și faptului că, pînă în prezent, nu toate bibliotecile au condiții corespunzătoare pentru buna desfășurare a activității. În anii trecuți, s-au obținut rezultate frumoase în această direcție și cu aportul bibliotecii raionale. Mai sînt, însă, patru biblioteci comunale (Ibănești, Iara de Mureș, Craiești și Urișiu), ale căror loca-luri sînt necorespunzătoare. În două comune (Hodac și Ibănești), lucrează de aproape doi ani bibliotecari care au numai o jumătate de normă (celelalte două jumătăți de normă sînt folosite, în mod abuziv, la casa raională de cultură). Este de datoria Comitetului de cultură și artă raional să insiste pe lîngă Comitetul executiv al Sfatului

popular raional Reghin pentru reglementarea acestei situații.

Dar, cea mai importantă poate dintre cauzele pentru care munca metodică a Bibliotecii raionale Reghin nu se ridică la nivelul cerințelor, o constituie faptul că, la această bibliotecă (și nu e singura) nu există o concepție conturată cu privire la activitatea metodică și la felul în care trebuie să fie dusă aceasta. De aceea, se lucrează de multe ori la întâmplare, pe campanii, abandonându-se, azi, o problemă pentru care s-a cheltuit multă energie, ieri.

Munca metodică nu se poate realiza numai cu entuziasm și bune intenții. Acestea trebuie să fie însoțite de o viziune de perspectivă și de ansamblu asupra activității bibliotecilor.

În ciuda faptului că la Biblioteca raională Reghin sînt multe planuri, activitatea metodică nu este de fapt planificată. Obiectivele propuse într-un plan anual sau într-altul nu se leagă, nu decurg unele din altele, nu vădesc existența unei concepții unitare cu privire la ceea ce urmărește munca de îndrumare metodică, la felul în care direcționează această activitatea bibliotecilor.

Lipsa de planificare, de gândire în perspectivă, scade eficiența multor acțiuni bune ale metodiștilor.

ȘI TOTUȘI... CARE SÎNT PRINCIPIILE ?

Muncă metodică... activitate de îndrumare metodică... sînt formule intrate de mult în limbajul uzual al bibliotecarilor. Dar sînt oare clare tuturor aceste noțiuni? Exemplele furnizate de către Biblioteca raională Reghin demonstrează că nu.

Metodologia este o latură practică a științei bibliotecare, ea face parte integrantă din activitatea bibliotecară, în toate compartimentele sale și nu poate fi realizată decît de către lucrători specializați, capabili să abordeze problemele la un nivel științific corespunzător. În cadrul rețelelor de biblioteci, preocupările metodologice se concentrează la biblioteca de centru — în cazul bibliotecilor publice, la biblioteca regională și raională — care este investită astfel cu această funcție aparte, de acordare a ajutorului de specialitate unităților subordonate.

Care sînt scopurile activității de îndrumare metodică? Preocuparea sa cen-

Nu există un plan al deplasărilor, nici nu se află consemnată undeva tematica acestora. Deplasări se fac însă destul de des. În primele 4 luni ale anului, toate bibliotecile comunale au fost văzute, cel puțin o dată. Au fost controlate, de asemenea, multe dintre bibliotecile sătești. În urma lor, metodiștii și-au lăsat semnătura în registrele de evidență și, uneori, niște procese verbale, cele mai multe, însă, generale, fără sarcini precise.

Aceasta se dădorește faptului că, de cele mai multe ori, deplasările nu se fac cu o temă precisă. Metodiștii merg „să îndrume”, „să controleze”, în general, întreaga activitate a unei biblioteci. Și atunci, în timpul unei zile de deplasare, fac din toate cîte ceva, fără a duce nimic pînă la capăt. De altfel, din lipsa mijloacelor de transport, deplasările se fac uneori „frontal”, adică se controlează, într-o singură zi, atîtea biblioteci la cîte poate ajunge mașina sfatului popular raional. Bineînțeles că, în asemenea cazuri, problemele sînt rezolvate doar la suprafață.

Ineficiența unora dintre deplasări are drept cauză și faptul că activitatea de îndrumare metodică nu este înțeleasă totodată și ca o activitate de control. De cele mai multe ori, nu se verifică îndeplinirea sarcinilor trasate. În felul acesta, spiritul de disciplină al bibliotecarilor scade și scade totodată și autoritatea metodiștilor.

Trală este ridicarea nivelului general al activității bibliotecilor, în toate laturile sale și creșterea eficienței acestei activități.

Altit la biblioteca raională din Reghin, cit și în alte părți, aceasta ar trebui să facă obiectul unui plan de perspectivă, care să aibă la bază un studiu concret al situației bibliotecilor din raion, o apreciere cit mai reală a posibilităților lor, a condițiilor materiale în care funcționează, a forțelor de care dispune însăși biblioteca raională. Iată cîteva din problemele principale ale unui astfel de plan, probleme care ar putea face și obiectul unor dezbateri în cadrul Comitetului raional de cultură și artă :

— dezvoltarea rețelei și amplasarea bibliotecilor pe teritoriul raionului, în raport cu cerințele de lectură ale populației. Paralelism în organizare sau zone neacoperite. Condițiile materiale ale bibliotecilor ;

— colecțiile de publicații din biblioteci. Cantitatea și calitatea lor în raport cu nevoile de lectură ale cititorului de astăzi. Cum se desfășoară completarea curentă, folosirea cea mai rațională a prevederilor bugetare pentru achiziții de cărți;

— valorificarea optimă a fondurilor de publicații printr-o prelucrare calificată, biblioteconomică a lor: evidență, catalogare, clasificare, organizarea rafului liber;

— organizarea deservirii populației (lectura în sălile de lectură și la domiciliu, organizarea filialelor și a punctelor de împrumut) și a propagandei cărții și a bibliotecii;

— situația cadrelor din biblioteci: calificare, stabilitate în muncă, perfecționare profesională etc.

Toate aceste probleme — ca și altele — nu vor putea fi soluționate corespunzător nici în viitor, atâta vreme cât nu vor face obiectul unui studiu pe teren, eșalonat în timp, care să permită o analiză științifică și realistă a situației. Plecând de la această analiză și ținând seama de forțele și posibilitățile de care dispunem acum (cadre, scheme, prevederi bugetare, venituri extrabugetare, contribuții materiale locale etc.), poate fi conceput un program de perspectivă eșalonat concret în planurile anuale de muncă ale Comitetului

de cultură și artă și ale bibliotecii raionale.

Formele și metodele muncii de îndrumare și control (deplasări, cursuri, seminarii, schimburi de experiență, acțiuni model, texte scrise etc.) vor fi subordonate realizării unui astfel de program, vor urmări o finalitate și vor avea desigur, mai multă eficiență.

Este posibil ca realizarea unui astfel de program al activității metodice la Biblioteca raională din Reghin să depășească posibilitățile bibliotecarilor de acolo. Tocmai aici ar trebui să intervină însă sprijinul bibliotecii regionale din Tg. Mureș și chiar al Serviciului metodic din Biblioteca Centrală de Stat. În momentul de față, se face simțită de altfel tocmai o concepție mai largă, de perspectivă, a muncii metodice, care să scoată sutele de metodiști ai bibliotecilor raionale dintr-o practică veche, după care aceștia ajută la predarea și preluarea unei biblioteci, instruiesc un nou bibliotecar, organizează un seminar, fac o anchetă, strâng și centralizează diferite date, merg mult pe teren, fără ca toate acestea să se lege, să aibă o finalitate, să urmărească ajutorul pe un plan mai larg dat bibliotecilor din raion pentru ca aceste instituții să și realizeze menirea lor socială.

Beatrice ARION

Plenara Consiliului așezămintelor culturale

În ziua de 30 iunie, a avut loc la București, plenara Consiliului așezămintelor culturale, la care, pe lângă membrii consiliului, au participat, ca invitați, reprezentanți ai Consiliului Central al Uniunii Generale a Sindicatelor din România, ai C.C. al U.T.C., Ministerului Învățământului, C.S.P., C.S.M.S., precum și cadre didactice de la catedrele de biblioteconomie și cultură de masă din învățământul superior.

Plenara a luat în discuție problemele recrutării, formării și perfecționării profesionale a cadrelor din instituțiile cultural-educative de masă și din aparatul comitetelor de cultură și artă. Formarea și perfecționarea profesională a bibliotecarilor, atât din bibliotecile publice, cât și din cele școlare, universitare sau speciale au ocupat un loc deosebit în discuțiile purtate în cadrul acestei plenare, precum și în măsurile preconizate.

Planul de măsuri dezbătut în plenară are în vedere un sistem unitar de pregătire și perfecționare profesională a bibliotecarilor, sistem care cuprinde forme diferite de la seminarii, stagii de pregătire, cursuri centrale și locale de calificare sau perfecționare, până la învățământul universitar de specialitate. Același plan prevede măsuri noi în legătură cu recrutarea și stabilizarea în muncă a bibliotecarilor din bibliotecile publice, școlare și sindicale.

Bibliografiile speciale și bibliotecile

Dezvoltarea bibliografiilor speciale în epoca noastră este consecința progresului realizat în toate direcțiile, progres care nu mai permite o formație enciclopedică, de tip „renascentist”, a individului, obligându-l la o circumscrisere a preocupărilor. Viitorul va aduce o nevoie și mai mare de limitare, rezervând un rol însemnat acestui gen de bibliografie.

Dacă organizarea bibliotecilor nu poate fi adaptată într-un timp scurt ritmului modern de activitate, bibliografiile speciale reprezintă modalități de a sesiza realizările la care s-a ajuns în diferite domenii, în folosul cititorilor. În activitatea bibliotecilor, bibliografiile speciale constituie aspectul cel mai viu, contribuția cea mai promptă la progresul general al documentării. Raportul dintre bibliografiile speciale și bibliotecă poate fi cercetat prin prisma organizării serviciilor de informare și bibliografii speciale din bibliotecă, a concepției planului de lucru și a realizărilor acestor servicii sau, în sfârșit, a ansamblului activității bibliotecilor. În economia acestora, există o sumă de probleme și de operații esențiale pentru bibliografiile speciale, de soluționarea cărora depind posibilitățile de elaborare a acestui gen de lucrări și îmbunătățirea procedurilor de lucru. De acest din urmă aspect ne vom ocupa în cele ce urmează.

Bibliografiile speciale se întocmesc pe baza fondurilor din bibliotecă și a datelor extrase din diverse surse de informare: bibliografii anterioare, cataloage de bibliotecă, de editură, de librărie, publicații referative, mențiuni bibliografice din texte etc. Din punctul de vedere al cercetătorului, dornic să afle nu numai despre existența unor publicații, ci să le și consulte, este preferabil ca bibliografiile să fie alcătuite, într-o măsură cât mai mare, pe baza materialelor existente în bibliotecă.

Complețarea fondurilor de tipărituri interesează, așadar, întocmirea bibliografiilor speciale. Desigur, o bibliotecă

generală nu poate fi dotată egal și complet în toate domeniile. Considerente de ordin financiar, lipsa spațiului pentru depozitarea materialelor și un personal insuficient obligă bibliotecile generale să se conducă după principiul selecției. Aceleași impedimente se ivesc însă și în cazul bibliotecilor de specialitate, pentru care întregirea fondurilor este un obiectiv principal. Pentru remediarea acestei situații, s-a apelat la formula planului de achiziții comun mai multor biblioteci și la împrumutul interbibliotecar. Se realizează în acest mod o „comunitate de fonduri”, care lărgeste posibilitățile de satisfacere a cererilor cititorilor.

Constituirea catalogului colectiv, care este un sistem de informare în colaborare, a pornit de la aceleași necesități de lărgire a capacității de servicii a bibliotecilor prin împrumuturi. Dar catalogul colectiv, instrument de evidență, este, totodată, unul dintre izvoarele bibliografiilor speciale. Însemnătatea acestui tip de catalog din țara noastră a fost arătat de V. Moldoveanu¹⁾ și mai recent, de S. Șofariu²⁾; funcția lui bibliografică a fost subliniată într-un studiu al lui Silvere Willemin, *Technique des catalogues collectifs, guide pratique*³⁾. De proporții locale, regionale, naționale, continentale sau mondiale⁴⁾, catalogul colectiv păstrează același rol (*Guide des catalogues collectifs et du prêt international*, publicat în 1961 de L. Brum-

1) Moldoveanu, V. *Sistemul cataloagelor colective din R. P. Română*. Studii și cercetări de documentare și bibliologie, 6, nr. 2, iun. 1964, p. 161.

2) Șofariu, Sofia. *Cataloagele colective — instrumente de bază în informarea bibliografică*. Revista bibliotecilor, 19, nr. 5, mai 1966, p. 295—299.

3) Willemin, S. *Technique des catalogues collectifs guide pratique*. Bulletin de l'UNESCO à l'intention des bibliothèques, 20, nr. 1, ian-febr. 1966, p. 3—4.

4) *Ibid.*, p. 5—6. Pentru catalogul colectiv local, vezi și M. Triteanu. *Unete probleme ale organizării documentării științifice pe plan local*. Studii și cercetări de documentare și bibliologie 7, nr. 1, mai, 1965, p. 43—44.

mel și E. Egger, sub auspiciile F.I.A.B., este un îndreptar prețios, pe scara cea mai largă). Catalogele colective, întocmite prin colaborare, în vederea colaborării, s-au impus prin marea lor utilitate. Prima sesiune de bibliologie și documentare, care a avut loc la București, la 15—16 decembrie 1955, a dezbatut planul catalogelor colective⁵⁾, care de atunci au luat o mare dezvoltare.

Catalogul colectiv poate adopta ordinea alfabetică sau sistematică. Aceasta din urmă este mai potrivită pentru informarea bibliografică. Uniformizarea organizării sistemelor a catalogelor colective le-ar face, desigur, și mai utile pentru bibliografiile speciale⁶⁾, dar, așa cum vom vedea mai departe, această problemă, comună tuturor catalogelor pe materii, nu este simplă.

În alcătuirea bibliografiilor speciale, sistemul de evidență a fondurilor bibliotecilor are o mare importanță. După cum se știe, fișa bibliografică diferă de fișa de catalog, prin cuprins și prin format. Ea conține descrierea și adnotarea bibliografică, alcătuite dintr-o serie de elemente al căror număr variază în funcție de scopul urmărit de bibliografie, iar mărimea ei este de 15 cm x 11 cm. Fișa de catalog cuprinde un tip de descriere prescurtată față de descrierea bibliografică, iar mărimea ei este de 12,5 cm x 7,5 cm. În momentul de față, se întocmesc fișe diferite pentru bibliografie și catalog, dar se preconizează unificarea normelor și crearea unui tip de fișă care să fie utilizată în ambele scopuri. Această unificare ar reduce perioada de elaborare a bibliografiilor speciale.

Dintre cele trei tipuri de cataloge-fișier, alfabetic pe autori, alfabetic pe subiecte și sistematic pe materii, ultimele două sînt mai utile pentru alcătuirea bibliografiilor speciale. Unele biblioteci au fișiere bibliografice care cuprind materiale selectate pentru o anumită temă, materialul vechi fiind, periodic, înlocuit cu materiale noi, dar ele nu sînt, de fapt, decît bibliografii speciale sub formă de fișier. Legătura dintre fișierele sistematice pe materii și bibliografiile speciale o formează clasificarea. S-au discutat avantajele și dezavantajele diferitelor sisteme de

clasificare: clasificarea zecimală universală (a cărei îmbunătățire este o preocupare permanentă a Federației Internaționale de Documentare); clasificarea Bibliotecii Congresului S.U.A.; clasificarea Bliss (denumită și clasificarea bibliografică, deși oricare dintre celelalte sisteme poate fi folosit pentru bibliografii); sistemul clasificării pe subiecte al lui Brown; indexarea coordonată creată de Mortimer Taube; sistemul Colon (pe fațete) conceput de Ranganathan. Nici unul dintre aceste sisteme nu s-a impus pe plan internațional, astfel încît să le excludă pe celelalte, preferințele mergînd către o clasificare sau alta. Uniformizarea este însă posibilă pe plan statal, în țările unde bibliotecile sînt organizate în rețele și unde există un for comun de coordonare. În aceste cazuri, s-ar putea realiza și uniformizarea sistemelor de clasificare a bibliografiilor și a catalogelor. Această asemănare de structură ar facilita într-o mai mare măsură munca de culegere a materialelor pentru bibliografiile speciale.

Cel mai răspîndit sistem de clasificare la noi în țară este cel zecimal, dar Centrul de documentare științifică al Academiei Republicii Socialiste România studiază metodele neconvenționale și posibilitatea aplicării lor în cadrul bibliotecilor moderne.

Elaborarea bibliografiilor speciale evoluează din punctul de vedere tehnic, în sensul mecanizării și automatizării lucrărilor de bibliotecă. Automatizarea în domeniul bibliografiei va avea în vedere, în primul rînd, bibliografiile speciale, pentru că ele sînt acelea care trebuie să se adapteze, înainte de toate, ritmului modern al cercetărilor. Această automatizare va determina alegerea sistemului de clasificare a materialelor din bibliotecă. Indexarea coordonată este considerată potrivită pentru mecanizare și automatizare⁷⁾, ea reprezentînd, după părerea generală, metoda de sistematizare în viitor. În aceeași perspectivă, s-a accentuat valoarea clasificării pe fațete a lui Ranganathan⁸⁾.

Bibliografiile speciale se întocmesc pentru specialiști; de aceea ele trebuie să fie opera unui personal priceput. Acest gen de lucrări cere bi-

⁵⁾ Dezbateri pe marginea Planului catalogelor colective din R.P.R. Comunicări și discuții. În: Prima sesiune științifică de bibliologie și documentare, Buc., 15—16 dec. 1955. Buc., 1957, p. 81—93, 109—114.

⁶⁾ Willemín, S. Op. cit., p. 15—16.

⁷⁾ Lăzărescu, G. *Studiu comparativ al metodelor convenționale și neconvenționale de organizare a informațiilor*. Studiul și cercetări de documentare și bibliografie, 7, nr. 1, mar. 1965, p. 17.

⁸⁾ Comorovski, C. *Clasificarea pe fațete*. Călușu bibliotecarului, 18, nr. 1, ian. 1965 p. 29.

bliotecilor să rezolve problema pregătirii personalului, care este obligat „să studieze cărțile ca și lucrătorul științific”⁹⁾. Formarea viitorilor bibliotecari a constituit una dintre preocupările revistei noastre de specialitate, care a publicat părerea mai multor cadre didactice de la Secția de biblioteconomie a Facultății de filologie din cadrul Institutului pedagogic din București, în această chestiune. Cursul de bibliografie al secției cuprinde un capitol consacrat bibliografiei speciale — științele naturii, științele aplicate și tehnologice, științele sociale.

Predarea științelor sub formă de cunoștințe generale în cadrul programului de bibliografie specială este unul din modurile de pregătire a bibliotecarilor preconizate la cea de-a doua Conferință a facultăților și institutelor de biblioteconomie din țările socialiste, care a avut loc la Berlin, între 21 și 26 mai 1962. Predarea cunoștințelor științifice generale rezolvă, dar nu complet, problema specializării. Se insistă asupra pregătirii speciale a bibliotecarilor în anumite domenii, pentru că aceștia trebuie să răspundă diferitelor întrebări pe care le-ar pune un cititor el însuși specializat. Bibliografia specială este una din formele prin care se răspunde unor astfel de întrebări, așa încât pregătirea cadrelor de bibliotecari privește în cel mai înalt grad această categorie de lucrări. Cea mai bună soluție este, bineînțeles, angajarea în bibliotecă a unui personal cu studii universitare speciale, lucru nu întotdeauna ușor de realizat. S-a propus ca bibliotecarii să se specializeze într-o anumită ramură științifică, în timpul orelor de lucru în bibliotecă¹⁰⁾. Chestiunea nu este simplă nici pentru bibliotecă, fiindcă aceasta ar fi lipsită de aportul integral al bibliotecarilor, și nici pentru bibliotecari, care ar face un efort considerabil. Personalul specializat ar putea fi, eventual, atras în munca de bibliotecă, prin crearea unor condiții asemănătoare celor din instituțiile de cercetare.

Mai ușoară decât angajarea de bi-

bliotecari specializați este fixarea rolului lor în activitatea bibliotecii. Pentru folosirea cât mai judicioasă a acestora, s-a preconizat să li se încredințeze toate lucrările mari din bibliotecă (clasificare, bibliografie, informare științifică) legate de un fond de publicații de o anumită specialitate¹¹⁾. Dar pentru a putea îndeplini aceste operații, ar trebui, evident, să existe mai mulți bibliotecari pentru fiecare domeniu. Sistemul este bun nu numai pentru calitatea, ci și pentru cantitatea de lucrări pe care le-ar efectua aceștia.

În sfârșit, alegerea domeniilor și a temelor bibliografiilor speciale și editarea acestor materiale formează alte aspecte ale problemei în discuție, criteriile pentru jalonarea activității fiind impuse de necesitățile bibliotecii și ale cititorilor.

Secțiile speciale ale bibliotecilor — manuscrise, stampe, numismatică, hărți, muzică — au specialiști care se ocupă de organizarea fondurilor, de alcătuirea cataloagelor, de studierea pieselor din colecții. Dar acești specialiști trebuie să se gindească și la alcătuirea bibliografiilor domeniului respectiv. *Bibliografia Republicii Socialiste România — cărți, albume, hărți, note muzicale*, editată de Biblioteca Centrală de Stat, este elaborată cu participarea specialiștilor acestei biblioteci. Materialul lui M. Gramatopol, *Citeva aspecte ale bibliografiilor numismatice recente*¹²⁾, însoțit de mențiuni bibliografice, este un început în acest sens din partea Cabinetului numismatic al Bibliotecii Academiei.

Socotim necesară anunțarea, în revistele de specialitate și în cele de biblioteconomie, a bibliografiilor speciale întocmite de biblioteci, indiferent dacă sînt sau nu tipărite, în scopul informării bibliotecilor, al coordonării planurilor de activitate în acest domeniu, cit și al informării cititorilor.

O dare de seamă centralizată la un interval de mai mulți ani asupra bibliografiilor de acest fel este un lucru posibil și ar constitui un punct de plecare în realizarea bibliografiei bibliografiilor speciale în țara noastră.

Ileana BANCILĂ

⁹⁾ Ivanov, D. D. *Metodele științifice ale bibliografiei*. Studii și cercetări de documentare și bibliologie, 6, nr. 2, iun. 1964, p. 133.

¹⁰⁾ Ribarska, L. *Speștalizaciata na bibliotekarite v naučnite biblioteki* (Specializarea bibliotecarilor din bibliotecile științifice). Bibliotekar, Sofia, 12, nr. 1, ian. 1965, p. 16—19.

¹¹⁾ Guttman, W. L. „Learned“ librarians and the structure of academic libraries. Libri, 15, nr. 2, 1965, p. 159—167.

¹²⁾ Studii și cercetări de documentare și bibliologie, 7, nr. 2, iun. 1965, p. 180—183.

BIBLIOGRAFIA ÎN PRESA LITERARĂ

Dacă revistele diferitelor ramuri ale științei se adresează, în general, specialiștilor din ramura respectivă, furnizând informații a căror receptare presupune cunoașterea unei anumite terminologii, este evident că revistele literare sînt mai accesibile, au o circulație mai largă, trezesc un interes general. Constatarea nu are nevoie de comentarii, dar, pornind tocmai de la faptul că aceste publicații pătrund mai adînc și, în consecință, oferă posibilități deosebite de informare, se impun unele considerații cu privire la locul pe care îl ocupă, în paginile lor, informația bibliografică. Pentru o bună parte din cititori, lectura unei reviste literare este unica modalitate de a cunoaște configurația cîmpului literar, noutățile editoriale din domeniile adiacente. Importanța unei publicații crește atunci cînd își deschide coloanele tuturor genurilor de informare, orientînd operativ cititorii. Natural, calitatea literaturii pe care o publică, profunzimea și varietatea studiilor pe care le cuprinde conferă, în primul rînd, valoare oricărei reviste literare. Dar oricît de variat ar fi concepută și oricît de prestigios ar fi alimentată o revistă, ea nu poate reflecta întreaga mișcare literară dacă nu face loc, în coloanele sale, unei informații mai largi. Iată de ce bibliografia, în multiplele sale forme și cu posibilitățile de sinteză pe care le are, este prezentă, de multă vreme și din ce în ce mai masiv, în revistele literare. O incursiune în istoria presei literare din țara noastră probează că revistele de notorietate au acordat spații largi informației bibliografice. S-ar putea face legături semnificative între circulația revistei și spațiul acordat bibliografiei și, mai ales, între prezența bibliografiei și circulația anumitor opere literare. Un sondaj al principalelor periodice literare curențe din țara noastră conduce la concluzii interesante în legătură cu formele, conținutul și frecvența informației bibliografice.

Gazeta literară, săptămînal de mare circulație și cu mare pondere în formarea opiniei literare din țara noastră, acordă bibliografiei spații largi. În 1955, revista a întretinut nu mai puțin de opt rubrici bibliografice, în cadrul cărora a fost folosită o gamă largă de modalități de informare, de la semnalarile pînă la recenzia (*Cronica literară; Cărți noi; Sumare de reviste; Breviar; Curier literar; Recenzii; În vitrinele librăriilor; Vitrina cu cărți*). Redacția s-a străduit să îmbine formele simple de tipul listelor de titluri (*Cărți noi*) și al adnotărilor de mică întindere (*Breviar; Curier literar*) cu formele mai dezvoltate (*Cronica literară; Recenzie*), urmîrind, uneori, prin profilul numerelor, chiar alimentarea unei anumite teme (de exemplu: *Poezia în „Viața românească“*). Informațiile bibliografice au fost frecvente și, luate împreună, toate aceste forme au înglobat un număr destul de mare de titluri. După cinci ani, în 1960, numărul rubricilor bibliografice scade, dar nu în detrimentul cantității informațiilor. Apar rubrici noi (*O carte pe săptămînă, Cel mai recent număr al „Bibliotecii pentru toți“*), se inițiază montaje de coperti fotografiate, care, plasate ingenios, dau armonie paginii și sînt, în același timp, ușor sesizabile. Deși destul de rar, apar liste bibliografice propriu-zise, consacrate unei anumite teme (*Sadoveanu peste hotare*) sau însoțind un studiu (Eugen Simion: *Tradiție și inovație în roman*), ceea ce dă un plus de însemnătate bibliografiei în *Gazeta literară*. În 1965, bibliografia cunoaște, în paginile revistei forme evoluat. Devin mai frecvente indicațiile bibliografice care însoțesc unele studii, cit și rubricile de informații bibliografice cu privire la cartea străină, iar producția internă este oglindită într-o rubrică permanentă, *Săptămîna editorială*, care înserează cele mai importante apariții. Acum, redacția urmărește informația bibliografică pe mai multe discipline (cărțile sînt menționate pe genuri literare); alături de cartea literară, sînt semnalate

și lucrări din domeniile: istorie, politică, sociologie etc.

Viața românească, o revistă cu vechi și statornică preocupări bibliografice, înregistrează și ea, în ultimii ani, o evoluție certă pe linia dezvoltării informației bibliografice. Ca și în cazul *Gazetei literare*, asistăm la o tendință evidentă de extindere și de adâncire a informării bibliografice. În 1961, în cadrul rubricii *Cărți noi*, sînt inserate scurte recenzii ale unor opere literare. În condițiile unei vieți literare bogate, cealaltă rubrică permanentă, *Revista revistelor*, este de primă necesitate pentru orice revistă literară care își propune să satisfacă exigențele cititorilor. Conținutul ei s-ar fi îmbogățit însă prin oglindirea sumarelor mai multor reviste, chiar și ale celor săptămînale. În 1965, titlurile rubricilor bibliografice sînt astfel formulate, dar organizarea acestor rubrici rămîne aproape aceeași. Progresul se realizează pe linia concentrării informației în cadrul unor teme. În nr. 2 din 1965, revista inserează, pe cîteva pagini, bibliografia lucrărilor publicate în *Viața românească* de M. Ralea și apoi, în nr. 6 din același an, bibliografia scrierilor lui G. Călinescu publicate de revistă în decursul anilor. Procedul este de mare utilitate pentru cercetător. Se remarcă și strădania redacției de a reflecta aparițiile mai valoroase din străinătate.

Încă de la apariție, *Secolul 20*, revistă care oferă cititorului român pagini alese de pe meridianele literare ale globului, a manifestat interes pentru diferite modalități de informare. În 1961, rubrica bibliografică cea mai bine susținută a fost cea consacrată sumarelor din reviste, însoțite de scurte însemnări. A fost întretinut, de asemenea, un fișier al operelor scriitorilor români publicate peste hotare. Dar informația bibliografică nu s-a impus atunci ca o preocupare permanentă a revistei, nu s-au cristalizat forme cu un profil strict bibliografic. În anul următor, revista a publicat o bibliografie a operelor lui Dickens traduse în țara noastră, semnată de Alexandru Dușu și Sorin Alexandrescu. În 1963, apar rubrici care fac posibilă îmbogățirea informației bibliografice: *Cărți, idei, opinii; Ecouri românești; Cadrul mondial*. Cea mai completă rubrică din această perioadă este intitulată *Fișe* și inserează semnături utile, însoțite de scurte adnotări. Descrierea bibliografică uzează de un număr mai mare de elemente.

Revista *Lucealărul* a folosit, concomitent, forme bibliografice variate, care se completează reciproc. Începînd cu numai două rubrici (*O seamă de cuvinte* și *Cronica literară*) în care erau inserate informații cu privire la cărți, *Lucaalărul* adaugă, mai tîrziu, printre altele, o *Revistă a revistelor* și instructiva rubrică de bibliografie prezentă la sfîrșitul fișelor monografice din pagina consacrată *Dicționarului de istorie literară contemporană*. *Lucaalărul* este printre puținele publicații literare din ultimii zece ani care cultivă aceste bibliografii sumare, de mare utilitate pentru cercetarea operei unui scriitor, cu atît mai mult cu cît, alături de scrierile autorului, figurează cele mai importante referințe.

În sfîrșit, o ultimă mențiune între publicațiile bucureștene: *Revista de istorie și teorie literară*, care, simțind necesitatea organizării mai temeinice a unei informări cuprinzătoare în domeniul literaturii, a introdus, în cuprinsul său, începînd cu numărul 1 din 1966, o rubrică permanentă de bibliografie, unde vor fi consemnate trimestrial toate volumele de istorie, teorie și critică literară apărute la noi în țară, toate edițiile de opere literare prevăzute cu prefețe și aparat critic, cele mai de seamă lucrări de specialitate intrate în patrimoniul principalelor biblioteci, precum și — selectiv — studiile de specialitate din periodice. Cu toate că revista apare trimestrial, un asemenea vast program de informare bibliografică răspunde în cel mai înalt grad îndatoririlor unei publicații literare.

Revistele literare din provincie nu au acordat aceeași importanță informației bibliografice. Ele s-au rezumat la un număr mic de rubrici, au preferat forma recenziei, care oferă posibilități mai mari de recomandare, dar care — uzînd de un număr restrîns de titluri (în medie, o carte într-un număr) — nu reflectă concludent dinamica editorială în domeniul literaturii beletristice. Informațiile cu privire la conținutul revistelor literare grupate la *Revista revistelor* sînt sîrace nu numai pentru că reflectă un număr mic de reviste, ci și pentru că semnalaarea conținutului acestora este destul de arbitrară. Un profil bibliografic mai larg are revista clujeană *Tribuna*.

Noile reviste literare și de cultură (*Ramuri, Ateneu, Familia, Amiteatrul, Cronica*) acordă, la rîndul lor, un spațiu redus informațiilor bibliografice, dimiindu-se la rubrici în care aceste infor-

mații alternează cu știri dintre cele mai felurite. Un interes mai larg acordă semnalărilor de cărți (uneori însoțite de adnotări) publicațiile *Familia* și *Cronica*.

Indiferent de nivelul și volumul informării bibliografice vehiculate de revistele noastre literare, sînt evidente preocupările redacțiilor de a găsi mijloace adecvate de oglindire promptă și cuprinzătoare a producției editoriale. Dar tocmai pentru că asigurarea informării este unul dintre imperatiile majore ale vremii noastre, socotim că ceea ce s-a realizat este mereu perfectibil și că sînt necesare noi eforturi în vederea extinderii și adîncirii informației bibliografice. Trebuie să se acorde o atenție mai mare semnalării, indiferent de locul pe care îl ocupă în revistă adnotările și recenziile. Selecția care impune valori ar trebui să opereze în cadrul formelor mai dezvoltate de bibliografie (prezentări, recenzii). S-ar putea ridica problema paralelismului, deși o asemenea obiecție nu ar fi îndreptățită în cazul informării bibliografice prin intermediul revistelor. Dimpotrivă, informația paralelă este aici necesară. Fiecare revistă are zona ei de circulație, cercul ei de cititori.

Ceea ce nu s-a realizat în suficientă măsură, în revistele literare, tîne de varietatea formelor bibliografice. Publicațiile științifice însoțesc aproape toate contribuțiile mai importante cu liste bibliografice și revistele literare ar putea prelua această modalitate. Cititorul ar fi de multe ori mai cîștigat dacă ar putea parcurge și el bibliografia studilor apărute în aceste publicații, pentru a urmări informația autorului și, eventual, pentru a se informa suplimentar.

Cu foarte puține excepții, revistele literare nu semnalează instrumentele bibliografice cu profil literar. Importanța unora dintre aceste instrumente este deosebită. Amintim cîteva: *Bibliografia literaturii române, 1948—1960*, elaborată de un colectiv al bibliotecii Academiei Republicii Socialiste România; bibliografia *George Coșbuc*, semnată de G.

Scridon și I. Domșa; cercetarea bibliografică *Romantismul în literatura română*, editată de Biblioteca centrală universitară București; indicii unor reviste literare întocmiți de Biblioteca centrală universitară Iași și Biblioteca centrală universitară Cluj — lucrări apreciate de specialiști pentru marel volum de informații pe care îl însumează. La baza unora dintre acestea, stau cercetări îndelungate, investigații îndrăznețe și criterii științifice de organizare; multe readuc în actualitate contribuții care exprimă puncte de vedere interesante.

Nu de puține ori, oamenii de cultură din țara noastră au deplîns situația dificilă în care se aflau, în trecut, cercetătorii, atunci cînd urmăreau prezența unei anumite teme în revistele literare. E un cîmp imens, a cărui cunoaștere o asigură răsfoirea răbdătoare și îndelungată a revistelor, număr de număr și pagină de pagină. În afara cîtorva inițiative valoroase, pentru majoritatea revistelor literare din trecut nu există indici sistematici care să simplifice consultarea. Regretatul profesor Tudor Vianu își întocmea singur extrase din sumarele revistelor mai importante care intrau în atenția cercetărilor sale. Pentru a scuti cercetătorii de miine de neajunsurile pe care le creează lipsa unor instrumente de lucru, este necesar să se acorde însemnătate indexării revistelor literare. Unele reviste (*Viața românească*, *Secolul 20*, *Ateneu* etc.) înlocuiesc, anual, indicii ai materialelor publicate. Pentru alte reviste, bibliotecile cu servicii bibliografice mai dezvoltate se străduiesc să alcătuiască indici cuprinzători pe perioade lungi de apariție. Indexarea trebuie să fie organizată pe un plan superior și în mod coordonat. Sînt necesare instrucțiuni care să conducă la unificarea tehnicii de indexare, astfel încît viitorul cercetător să nu mai fie supus unui permanent efort de acomodare cu diversitatea metodelor de indexare folosite.

Ion STOICA

Simplificări în evidența publicațiilor

Pentru ca timpul afectat activității de bibliotecă să poată fi rezervat, în cea mai mare parte, operațiunilor care privesc direct cititorul, se impune simplificarea formelor de evidență a publicațiilor la un minimum necesar, cerut de dispozițiile legale în vigoare. Pe această linie, Biblioteca centrală a Institutului de medicină și farmacie din București aplică următoarele simplificări:

1965

Data înreg.	Nr. crt.	Insemnări la verificarea bibliotecii	Autorul și titlul	Nr. edițiile	Locul editării	Anul	Nr. exemplarelor	Preț unitar lei
10 III	1500899		Gincă, I. ș. a. Neurologie	I	Buc.	1964	299	10
19 IV	1500900		Farmacodinamie	I	"	1965	249	20,10

Manualele și cursurile curente sînt înregistrate într-un inventar special, în care fiecare titlu se evidențiază sub un singur număr, indiferent de numărul exemplarelor achiziționate (vezi tabelul 1).

Pentru identificarea fiecărui exemplar, numărul de inventar apare, pe carte, ca o fracție: în locul numărătorului, se înscrie numărul curent din registru, iar în locul numitorului numărul de ordine al exemplarului, de la 1 pînă la numărul care exprimă cantitatea totală. Această înregistrare realizează o economie de muncă alături de inventarierea manualelor și cursurilor, cit și la scoaterea lor din inventar în momentul în care sînt depășite prin apariția unei noi ediții. Din totalul manualelor și cursurilor achiziționate, un singur exemplar se înregistrează în inventarul de bază al bibliotecii, iar toate celelalte în inventarul mai sus menționat.

În biblioteca noastră, au fost inventariate după acest sistem, de la 3 martie 1965 și pînă în prezent, 66 de titluri în 14614 exemplare. Dacă ar fi fost înregistrate exemplar cu exemplar, ar fi trebuit să completăm 4 registre inventar. În inventarul nostru, înregistrarea acestei publicații cuprinde două pagini. Firește, nu numai noi procedăm în acest fel, dar pentru cei care nu aplică această metodă o recomandăm ca deosebit de avantajoasă.

O altă simplificare pe care o aplicăm și cu care și serviciile de contabilitate sînt de acord, întrucît se bazează pe Instrucțiunile nr. 1550 din 14 iunie 1963 ale Ministerului de Finanțe — Direcția Generală a Bugetului, este folosirea evidenței statistice (număr de exemplare și valoare). Denumită „evidența tehnică operativă”, aceasta servește pentru înregistrarea publicațiilor dublete care nu intră în fondul bibliotecii, ci sînt destinate schimbului cu alte biblioteci. Această

evidență se păstrează pe fișe speciale, vizate de contabilitate, și conține următoarele date (vezi tabelul 2):

Intrarea unui stoc de dublete (cărți sau periodice) în patrimoniul bibliotecii se marchează prin înscrierea în această fișă a numărului și valorii publicațiilor primite în baza unui act de intrare (proces-verbal, borderou etc.). În fișă, fiecare stoc de publicații intrate în baza unui act primește un număr curent, care se notează în creion (inclusiv pe fiecare publicație), cu indicativul T.O. 1 (Nr. crt.). Orice cantitate de publicații dublete care pleacă din bibliotecă se marchează tot în această fișă, baza căruiia respectivele publicații sînt scoase din bibliotecă, numărul exemplarelor și valoarea lor totală, notate în rubrica „Ieșiri”.

La sfîrșitul fiecărui an sau ori de cîte ori se verifică situația fondului de publicații destinate schimbului, pe fișa de exemplarelor intrate și valoarea lor, se scade totalul publicațiilor ieșite și valoarea acestora; ceea ce rămîne este soldul pe care trebuie să-l avem în bibliotecă.

Această evidență, care asigură o formă legală de integrare sau de scoatere din patrimoniul bibliotecii a publicațiilor dublete, ne scutește de inventarierea acestor publicații în registrul inventar, ca și de formele de scoatere din același registru.

Și această metodă constituie o simplificare a evidenței, care economisește un însemnat volum de muncă.

A treia simplificare pe care o aplicăm este folosirea cotei topografice pentru colecțiile de periodice și ca număr de inventar și, deci, încercarea inventarierii periodicelelor în registrul inventar.

Evidența periodicelor se păstrează pe fișa de evidență a primirii fiecărui periodic, precum și pe fișa de evidență a fiecărei colecții în parte. Pentru fișa de evidență a primirii periodicului, am luat ca model o fișă folosită de Biblioteca centrală universitară din Iași, completată cu două rubrici noi: prețul și numărul actului de ieșire.

Tabel 1

Valoarea totală	Preț leg.	Nr. de ordine din R.M.F.	Cota cărții	Nota privind ieșirea cărții	Observații
2 990	—	—	616,8 N 54		
5 004,90	—	—	25,478		

Tabel 2

Fișa de evidență tehnico-operativă

Nr. crt.	Data înregistrării	Proveniența	Denumirea, numărul și data actului	M i g r a r i						Viza de control a contabilității
				I n t r â r i		I e ș i r i		S t o c		
				Vol.	Lei	Vol.	Lei	Vol.	Lei	
1	13 III 1965	Anticariat	Fact. nr. 4950 din 7 III 1965	183	993,50					
2	26 IV 1965	Colectura bibliotecilor	Fact. nr. 6830 din 15 IV 1965	100	3 700					
3	15 V 1965		Borderou nr. 159			50	1 850			
4								233	2 706,40	

Iată modelul :

Tabel 3

Titlul revistei: <i>Chirurgia</i> Locul apariției: <i>București</i>				Cota: P./1655 Periodicitate: <i>Lunară</i>					
Anul apariției vol. și nr.	Data intrării	Preț	Nr. act leștre	5	23. V. 1965	10 lei	11	19. XI. 1965	10 lei
				6	22. VI. 1965	10 lei	12	22. XII. 1965	10 lei
14/1965 1	15/I. 1965	10 lei		7	21/VII. 1965	10 lei	15/1966 1	25/I. 1966	10 lei
2	20/II. 1965	10 lei		8	24/VIII. 1965	10 lei			
3	30/III. 1965	10 lei		9	20/IX. 1965	10 lei			
4	28/IV. 1965	10 lei		10	25/X. 1965	10 lei			

Fișa de colecție a periodicului ține evidența întregii colecții. Ea se completează la sfârșitul fiecărui an după fișa de evidență a primirii periodicului.

Tabel 4

Titlul revistei: <i>Chirurgia</i> Locul apariției: <i>București</i>				Cota: P. 1655 Periodicitate: <i>Lunară</i>	
Nr. tom. sau vol.	Anul	Fascicule	Valoare	Nr. act leștre	Observații
1					
2					
etc.					
13	1964	nr. 1-6	60 lei		
14	1965	nr. 1-12	120 lei		
15	1966	nr. 1-			

Nu mai este necesar să subliniem că scutirea de inventariere a periodicelor prin folosirea acestor metode constituie și ea o raționalizare a proceselor de muncă. Recomandăm bibliotecilor folosirea acestor metode prin care se realizează o importantă economie de muncă, timp și materiale. Astfel de raționalizări trebuie să stea și în atenția autorilor viitorului *Minimum de tehnică de bibliotecă pentru bibliotecile din învățământul superior.*

ÎNCERCĂRI DE AUTOMATIZARE A UNOR OPERAȚII DE BIBLIOTECĂ

Introducerea în biblioteci a unor dispozitive mecanice și automate (mașini de scris, macarara electrice, tuburi pneumatice etc.) s-a efectuat treptat, fără să afecteze organizarea clasică a proceselor tehnologice.

Unele aparate mai noi de acest fel, destinate în special mecanizării lucrărilor de evidență a împrumutului de publicații, au fost prezentate și cu prilejul Expoziției INFORGA*). Aparatul VD-102, de pildă, construit în R. P. Ungară și acționat electric, înregistrează, în 1—2 secunde, următoarele date: numărul permisului împrumutătorului, numele și adresa acestuia, numărul de ordine al împrumutului, cota cărții împrumutate și data expirării împrumutului. Dispozitivul culege, sub formă de perforări, 40 de date statistice, care sînt apoi prelucrate de un tabulator. El este prevăzut cu o bandă de control pe care figurează toate datele privitoare la împrumuturile bibliotecii, în ordinea eliberării lor. U.R.S.S. a prezentat, la aceeași expoziție, alte două aparate, destinate tot evidenței împrumuturilor: SBU-2 și SBU-6, dotate cu 2 și, respectiv, 6 mașini de calculat.

Pentru a grăbi servirea publicațiilor în sălile de lectură și de împrumut, unele biblioteci (Biblioteca „V. I. Lenin” din Moscova, Deutsche Bücherei din Leipzig) au introdus instalații automate de transport. Instalația pusă în funcțiune la biblioteca din Leipzig, în cursul anului 1965, se întinde pe șase etaje și este legată, la etajele I, II, III și V, de cîte un sistem de transmitere orizontală, pe bandă, a casetelor de transportat cărțile. Viteza de transmitere a instalației verticale este de 0,3 m pe secundă, iar cea a benzilor orizontale de 0,5 m pe secundă. Dacă unele din aceste dispozitive sînt mai demult cunoscute, acum preocupă automatizarea unui șir de operații, adică preluarea de către mașinile electronice a unor procese de bază în munca de bibliotecă.

Bibliotecile care au trecut la automatizarea unuia sau a mai multor procese tehnologice folosesc în acest scop diferite tipuri de calculatoare electronice, ca: BM, BULL, CDC, ITC, UNIVAC, SIEMENS etc. Ne vom opri la descrierea sumară a calculatorului Siemens 3003, care poate fi adaptat la o seamă de operații de bibliotecă. Acest calculator este compus din:

Elementele interne, care cuprind:

- elementele centrale, care comandă fluxul de date intrate în mașină și repartizează comenzile conform programului primit;
- sistemul aritmetic, care efectuează prelucrarea datelor, asigură precizia și rapiditatea operațiilor și semnalează eventualele erori;
- memoria, care, folosind benzi sau discuri magnetice, poate înmagazina, în cele 65 538 de celule, 32 768 de semne. Ea înregistrează datele inițiale, rezultatele calculului intermediare și finale, precum și programul.

Elementele externe ale instalației sînt de două feluri: de introducere și de extragere a datelor.

Instalația de introducere a datelor inițiale, adică a materialului cu care trebuie să lucreze mașina (descrieri bibliografice, forme de împrumut etc.), precum și a programului, dispune de:

- panoul de comandă, care conduce și urmărește mersul întregii mașini;
- elementele de scris și perforat, compuse din 1—3 mașini de scris, care pot lucra și simultan. Ele introduc datele și comenzile și scriu răspunsurile cerute. Pe lângă dactilografierea textelor, ele execută benzi și fișe perforate din hirtie. Viteza de introducere în calculator este de 10 semne pe secundă;
- elementele de introducere a benzilor perforate.

Elementele de extragere a datelor cuprind:

- un dispozitiv pentru extragerea benzilor (sau a fișelor) perforate din elementele interne ale mașinii;
- dispozitivul de lipărit, a cărui viteză este de 6 300 000 de semne pe oră. Întrucît o bibliotecă are nevoie de mai multe copii ale cataloageilor pe care le editează, capacitatea de lipărire poate fi mărită prin folosirea concomitentă a două benzi.

*) Expoziția mijloacelor de mecanizare și automatizare a întocmirii și identificării informațiilor tehnico-științifice, a muncii ingineresti și de conducere. Moscova, mai—iunie 1965.

În afara acestor elemente indispensabile, mașina mai poate dispune de alte elemente externe, care îi măresc capacitatea.

Calculatorul Siemens 3003 are nevoie, pe lângă sursa centrală de curent, de o serie de instalații suplimentare la fiecare dispozitiv în parte. Oprirea curentului din motive externe mașinii ar putea pune în pericol acuratețea operațiilor, prin pierderea datelor aflate pe traiectoria fluxului. Pentru evitarea acestui neajuns, mașina este prevăzută cu o instalație independentă de curent, care funcționează încă 10 minute după întreruperea curentului și permite unui „program de asigurare a datelor” să înlăture acest pericol. Înlăturarea prafului se face printr-o „stație climatică” specială, care absoarbe toate impuritățile.

Mașina poate lucra după unul din sistemele de programare standard cunoscute: PROSA, SAMOS, COBOL, ALGOL etc. Dirijarea acestei mașini a fost încredințată bibliotecarilor, care, în decurs de aproximativ citeva luni, și-au însușit cunoștințele necesare.

Automatizarea catalogării

Eforturile de a aplica automatizarea s-au concentrat, inițial, asupra catalogării, proces complex și migălos, care, dacă nu e raționalizat, poate încetini întreaga activitate a bibliotecii. Pentru a putea fi introduse în mașină, toate datele cuprinse în diferitele cataloage (alfabetic, sistematic, topografic) trebuie să fie sistematizate într-o schemă. La biblioteca Universității din Bochum, s-a adoptat o schemă care cuprinde următoarele 10 categorii:

- numărul curent și inițialele redactorului descrierii bibliografice;
- cota topografică;
- vedeta. (Aici se trece numele, autorilor, coautorilor, editorilor, comentatorilor, traducătorilor etc., cu indicarea prescurtată a calității lor. Pentru fiecare titlu, se face o singură descriere, calculatorul efectuând automat celelalte descrieri și clasându-le conform programului. În consecință, catalogul nu va conține trimiteri decât pentru cazul cind autorul semnează sub diferite nume);
- autorul colectiv. (Această categorie permite aplicarea recomandărilor Congresului F.I.A.B. din 1961 pentru catalogare);
- cuvintele-cheie, adică elementele de ordine de care se ține seama la clasarea descrierilor. Alături de cuvintele-cheie, se trece anul de apariție. Clasarea automată a titlurilor se face în ordine mecanică și nu gramaticală, contrar regulilor prusiene de catalogare;
- descrierea bibliografică a publicației, fără să se repete numele autorului;
- tomul și anul de apariție a lucrărilor publicate în mai multe volume. Rubrica este completată automat de calculator la apariția unui nou volum;
- numărul curent al publicațiilor în serie și numărul din serie al volumului descris, pentru ca acesta să fie adăugat automat la descrierea bibliografică a seriei;
- indicele de clasificare. (Sistemul de clasificare adoptat poate fi schimbat în funcție de programările introduse în calculator);
- datele statistice. (Aici se indică felul publicației — monografie, periodic, publicație în serie etc. — precum și numărul unităților de legat).

Descrierea principală se face cu ajutorul elementelor de scris și perforat ale calculatorului. O dată cu banda perforată, apare un text clar, pe care se poate efectua corectura. Întrucât corecturile strică benzile, s-a încercat, în ultimul timp, o nouă tehnică de corectură, și anume, nu pe bandă perforată, ci pe banda magnetică, unde, pe baza unei numărători speciale a rîndurilor, calculatorul corectează textul în mod automat. Calculatorul prelucrează benzile perforate și tipărește catalogul la mașina sa rapidă de tipărit. Lucrînd cu o viteză de 6 300 000 de semne pe oră, mașina poate tipări un catalog pentru un milion de titluri în 14 zile. Faptul că mașinile de tipărit folosite nu posedă, în prezent, decât 64 de semne a avut o influență decisivă și, în unele privințe, nefastă asupra regulilor de catalogare. Astfel, pentru descrierea titlurilor se folosește numai alfabetul latin; nu se folosesc decât majuscule; nu se utilizează semnele diacritice; se folosește numai paranteza rotundă și doar în cazuri foarte limitate. Casele producătoare promit să construiască mașini de tipărit cu mai multe semne, care, lucrînd cu aceeași viteză, să permită evitarea acestor neajunsuri.

Dacă mașinile de tipărit și se adaugă o mașină de tăiat, care lucrează sincronizat, se poate obține un catalog sub formă de fișe. Unele biblioteci preferă însă catalogul sub formă de volum. Acesta se tipărește pe o singură parte (socolind 48—50 de semne pentru un rând) și se leagă în volume de cîte 800 de titluri (aproximativ numărul fișelor existente într-o cutie), spre a nu se provoca greutatea la consultare. Catalogul general se tipărește anual; săptămînal, se pot publica suplimente, care pot cuprinde și cărțile comandate. La introducerea suplimentului în catalogul general, calculatorul nu va intercala decît titlurile care au cotă topografică, comenzile rămîind pentru suplimentul următor. Prin tipărirea catalogului sub formă de volum, se realizează o economie de spațiu de circa 14%—20%, se oferă posibilitatea publicării lor în mai multe copii, ceea ce permite serviciilor interesate să dispună de catalogul lor propriu și, în sfîrșit, se evită munca de intercalare manuală a fișelor.

Folosirea calculatorului la întocmirea cataloagelor a fost experimentată și în alte biblioteci. La Camden, s-a întocmit un catalog al tuturor cărților pentru adulți existente în bibliotecile publice d.n. acest oraș. Catalogul prezintă descrieri sumare prevăzînd maximum 40 de semne pentru autor, 80 de semne pentru titlu și 10 semne pentru clasificarea pe baza sistemului zecimal Dewey. El este realizat pe mașina 1500 a Biroului pentru calculatoare și tabulatoare internaționale (I.C.T.) din Londra, care a pregătît și programarea necesară. Publicat din 4 în 4 luni, în ordine alfabetică și sistematică, catalogul are suplimente alfabetice bilunare. Copii microfilmate sau multiplicare prin Xeros sînt oferite bibliotecilor solicitatoare.

Automatizarea împrumutului

Un alt șir de operațiuni preluate de mașina electronică se referă la împrumuturi. Automatizarea acestor procese presupune o serie de condiții pe care Biblioteca Universității d.n. Bochum, de pildă, construită de curînd, le-a putut realiza. Astfel, s-a asigurat accesul liber la raft pentru majoritatea publicațiilor noi și des consultate (circa 200 000 de volume). Cititorii se pot servi de orice volum dorit, dar nu au voie să-l așeze la loc. Aceasta este sarcina personalului bibliotecii, care are și rolul de a supraveghea cititorii. În al doilea rînd, permisele au fost adaptate la citirea automată. Apoi s-a imaginat un sistem de citire a cotei topografice și anume: în carte, s-a dipît o fișă perforată împăturită, pe care cota, cuprinzînd maximum 16 semne, poate fi descifrată de un aparat de citit, în 15 secunde. Pentru obținerea unui randament superior, s-a propus scrierea fluorescentă a cotei și descifrarea ei mai rapidă de către un aparat electrooptic.

După scoaterea cărții din raft, cititorul trece cu ea prin fața ghișeului de împrumut (au fost prevăzute două ghișee pentru împrumuturi și două pentru restituiri) și introduce permisul de intrare, precum și cota de pe carte în două deschizături, spre a fi citite de aparatul de citit automat. El nu semnează nici o chitanță și, deci, nu va primi nici o dovadă de restituire a cărții. Cartea consultată este doar depusă la ghișeul de restituiri, prezentîndu-se spre citire cota acesteia.

Atît la împrumut, cit și la restituire, datele citite apar pe o bandă perforată. Pe lîngă aceste date, pe bandă apar și prelungirile de termen, precum și prenotările cererilor de împrumut pentru cărțile care, în momentul respectiv, nu se află în bibliotecă, fiind împrumutate. Benzile obținute la prînz și seara se introduc spre prelucrare în calculator. Aici, ele sînt așezate în ordinea cotei, pe o bandă magnetică ce cuprinde toate datele privind împrumutul din cursul unei zile, cu adăugarea automată a termenului de restituire. Banda este comparată de calculator cu o altă bandă magnetică ce cuprinde, în ordinea cotelor, evidența generală a împrumutului, dînd naștere unei noi benzi cu situația la zi a împrumutului. Cu această ocazie, calculatorul face următoarele operații:

— șterge cotele împrumuturilor restituite, care nu mai apar deci pe banda nouă;

— trece noile împrumuturi la locul cotei respective;

— prenotează cererile pentru cărțile împrumutate în acel moment la cota respectivă și, la restituirea lor, tipărește automat o încunoștințare către noul solicitant, pentru a veni să ridice cartea;

— schimbă termenul de restituire, dacă este vorba de o prelungire. De altfel, mașina controlează în mod automat termenele de restituire, iar în cazul în care sînt depășite, tipărește reclamațiile, după texte indicate în program.

Instalarea mașinii electronice într-o bibliotecă nu poate însă deveni rentabilă decît dacă se programează pentru calculator toate operațiunile de bibliotecă ce

pot fi automatizate în actualul stadiu al tehnicii: prelucrarea periodicelor, lucrările legate de achiziții etc. Dar preluarea de către calculator a majorității operațiilor de bibliotecă ar însemna modificarea esențială a organizării clasice a unei biblioteci. În fața acestei perspective și a răspunderii pe care ea o generează, diferite biblioteci au însărcinat comisii speciale să întreprindă studii aprofundate asupra eficacității, rentabilității și oportunității introducerii parțiale sau generale a acestor noi metode. Studiul cel mai cuprinzător pe care îl cunoaștem până în prezent este analiza automatizării Bibliotecii Congresului din Washington, publicată în lucrarea: *Automation and the Library of Congress*. După patru ani de muncă, comisia special instituită pentru efectuarea acestei analize a ajuns la o serie de concluzii, ca, de pildă:

— În următorii 10 ani, automatizarea va contribui la dezvoltarea serviciilor oferite beneficiarilor de către bibliotecile științifice, grăbind substanțial ritmul lor de lucru;

— Din punctul de vedere tehnic și economic, automatizarea poate fi aplicată în marile biblioteci științifice la operațiunile de catalogare și indexare;

— În stadiul actual, analiza automată a conținutului cărții nu este însă posibilă, dar automatizarea lucrărilor de catalogare și indexare va constitui un factor în dezvoltarea acestei operații;

— Automatizarea va mări capacitatea de adaptare a bibliotecilor la dezvoltarea cercetărilor științifice și va ușura crearea unei rețele naționale de biblioteci.

Experiențele descrise și studiile întreprinse până acum arată clar că, în stadiul actual al dezvoltării științei și tehnicii, marile biblioteci științifice care doresc să-și satisfacă beneficiarii în condiții optime trebuie să se preocupe de problema aplicării automatizării. Dacă asupra acestei constatări există un consens aproape general în lumea specialiștilor, asupra întinderii introducerii metodelor de automatizare părerile sînt încă foarte împărțite. Pe lângă cei entuziaști, dispuși să treacă direct la automatizarea tuturor proceselor de bază ale muncii de bibliotecă și să calculeze rentabilitatea acestor măsuri pe parcurs, se fac auzite vocile bibliotecarilor mai rezervați, care preferă să urmărească cu atenție experiențele celor dinții, să aștepte ieftinirea mașinilor și rezultatele economice din primii ani de funcționare a noilor metode, înainte de a se fixa asupra unui anumit sistem de automatizare. Rețin atenția, de asemenea, părerile celor care, considerînd biblioteca o verigă într-un întreg sistem de organizare a științei, își pun problema în ce punct al acestui sistem trebuie să fie plasată mașina electronică pentru a putea prelua cît mai multe operațiuni și a deveni cît mai rentabilă. Într-adevăr, dacă considerăm că sistemul general cuprinde pe omul de știință (cercetarea), pe cel care îi publică rezultatele (editura), pe cel care informează asupra acestor rezultate (documentarea), pe cel care pune la dispoziția cercetătorului materialul publicat (biblioteca) și pe beneficiarul ei (din nou cercetarea), introducerea automatizării într-o singură verigă din acest lanț pare o măsură parțială care nu atinge finalitatea dorită.

În țara noastră, se impune efectuarea unor studii cuprinzătoare asupra oportunității introducerii automatizării mai restrînse sau mai complete în biblioteci. Construirea unor clădiri noi pentru unele biblioteci mari din țară, ale căror imobile nu mai corespund actualei dezvoltări a fondurilor de care dispun și nici frecvenței cititorilor, fiind, totodată, improprie introducerii tehnicii noi, trebuie să-i găsească pe specialiștii noștri pregătiți să decidă asupra alegerii noilor metode de lucru și asupra adaptării în acest sens a clădirilor și a echipamentului. Pe de altă parte, existența unor centre de calcul dotate cu mașini electronice pune problema folosirii complete a acestor instalații, care, lucrînd pentru mai mulți beneficiari, și-ar putea mări rentabilitatea și prin efectuarea automată a unor operații parțiale de bibliotecă. Studiile pe care le preconizăm urmează să țină seama de rezultatele sistemelor de automatizare aplicate pînă acum și de progresul rapid al tehnicii electronice, care oferă, de pildă, în prezent, mașini de calcul în memoria cărora pot fi înmagazinate peste 6 milioane de titluri și care va duce, fără îndoială, la ieftinirea și perfecționarea instalațiilor. Este necesară analiza în amănunt a tuturor posibilităților pe care ni le oferă mașina, spre a o utiliza și la efectuarea rapidă și în bune condiții a unor operații centralizate, cum ar fi catalogarea publicațiilor pentru bibliotecile dintr-o rețea, sau a cataloagelor colective.

Analizarea temeinică a tuturor acestor probleme va reprezenta o contribuție utilă la punerea în practică a măsurilor luate de partid și de stat pentru organizarea și îndrumarea activității de cercetare științifică în țara noastră.

Alice STERESCU și Eliza ROMAN

Tratarea publicațiilor tehnice de tipuri speciale (I)

Prin publicații tehnice de tipuri speciale se înțeleg: standardele, documentele tehnice departamentale și interdepartamentale de tipul standardelor, descrierile de invenții sau de brevete, cataloagele tehnice ale firmelor comerciale.

Evidența acestor publicații, precum și oglindirea lor în cataloage se face în două feluri, în funcție de ponderea lor în fondul bibliotecii și de interesele utilizatorilor bibliotecii.

În bibliotecile care achiziționează un număr mic de asemenea publicații, evidența lor nu se deosebește cu nimic de evidența celorlalte publicații. Ele se înscriu în registrul de mișcare a fondului în rubrica destinată clasei 6 *Tehnică* și se inventariază în registrul-inventar împreună cu restul publicațiilor.

În bibliotecile care adună în fondul lor cantități însemnate de astfel de publicații, evidența lor primară se ține de asemenea în registrul de mișcare a fondului, înscrise, după cum am indicat mai sus, în rubrica destinată clasei 6 *Tehnică*. Dar numărul lor se menționează și deosebit într-o rubrică separată, pe care bibliotecile o pot crea în registrul de mișcare a fondului, fie despărțind rubrica 6 *Tehnică* în două printr-o linie verticală, fie introducând în rubrica consacrată observațiilor o coloană în acest scop. Evidența lor individuală în aceste biblioteci se ține într-un registru-inventar separat, de formă obișnuită, ale cărui numere de ordine sînt precedate de sigla T (*Tehnică*). Această siglă se notează și pe publicații înaintea numărului de inventar.

Cît prîveste prezentarea acestor materiale în cataloage, ele pot fi prelucrate mai complet sau mai sumar în funcție de categoria și de profilul bibliotecii.

În bibliotecile tehnice importante și în marile biblioteci cu fonduri enciclopedice, publicațiile tehnice de tipuri speciale comportă o descriere mai amănunțită și organizarea unor cataloage speciale. În celelalte biblioteci, aceste publicații pot fi oglindite numai în cataloagele generale ale cărților, locul cataloagelor speciale pentru unele din ele — de exemplu pentru descrierile de invenții sau de brevete — putînd fi ținut de indicatoare, iar cataloagele tehnice ale firmelor comerciale străine putînd fi descrise mai sumar.

Fondul de materiale tehnice completîndu-se cu cărți de anumite tipuri (condiții tehnice, indicații tehnice, reguli — editate sub formă de cărți și nu de standarde — norme, prețuri curențe, indicatoare tarifare de calificare etc.), precum și cu unele publicații în serie (materiale de informare tehnică sau de schimb de experiență), în cele ce urmează, vom da și câteva exemple de descrieri de cărți cu caracter tehnic normativ.

1. Standardele

a) Standardele de stat sînt reguli emise pentru stabilirea calității, dimensiunilor etc., cărora trebuie să le corespundă un produs. Ele se publică în formă de foi volante sau de broșuri (conținînd un singur standard) ori sub formă de culegeri.

b) Datele necesare descrierii standardelor se iau de pe prima pagină a standardelor. Culegerile se descriu după pagina lor de titlu sau după copertă.

c) Elementele descrierii standardului se notează în descriere în ordinea următoare:

- 1) vedeta;
- 2) titlul;
- 3) subtitlul;
- 4) data aprobării și data intrării în vigoare a standardului;
- 5) observațiile.

1. Ca *vedetă* servește indicațiul standardului, compus din numele lui în formă prescurtată (STAS, ISO, DIN, GOST etc.*), urmat de numărul de serie și de ultimele două cifre ale anului aprobării sau al revizuirii standardului, acestea din urmă despărțite de numărul de serie printr-o linioară (STAS 4260-54).

2. *Titlul* standardului se notează în formă completă. Dacă standardul are două titluri, unul — general, reprezentând clasa de obiecte sau de noțiuni, și celălalt — special, conținând denumirea obiectului sau a noțiunii standardizate, transcrierea lor se face în ordinea în care titlurile sînt date în standard.

Exemplu :

	STAS	6442-61
	Publicații periodice. A	Rezumate de autor și referate bibliografice. Prob.: 24.11.1961. Intră în vigoare la: 01.01.1963.

3. În *subtitlu* se notează datele cu privire la natura standardului și, cînd este cazul, indicația standardului înlocuit.

4. La 1 cm distanță de sfîrșitul titlului sau al subtitlului, se notează *data aprobării* și cea a *intrării în vigoare* a standardului. Între aceste două date se menține de asemenea o distanță de 1 cm.

Exemplu :

	STAS	4167-62
	Instalații de încălzire. D	Instalații de încălzire. Izolarea termică a conductelor și aparatelor. Date constructive și prescripții de execuție. Înlocuiește STAS R 4157-53 și STAS R 4168-53. Prob.: 30.03.1962. Intră în vigoare la: 01.01.1963.

5. În *observații* se notează datele privitoare la reeditarea standardelor.

d) Proiectele de standarde se descriu folosindu-se în *vedetă* cuvintele: Proiect de STAS.

e) Bibliotecile, care nu au în fondul lor o cantitate mare de standarde, descriu publicațiile de acest tip la denumirea instituției care le emite, în conformitate cu principiul descrierii publicațiilor la autorul colectiv.

Exemplu :

	OFICIUL DE STAT PENTRU STANDARDE (ROMÂNIA)	
551.761.081	Aprob.: 27.03.1963. 1963.	Unități de timp. STAS 3331-62. Înlocuiește STAS 3331-57. Intră în vigoare la: 01.01.1963. București. 4 p.

*) Pentru detalii asupra diferitelor instituții care emit standarde pe plan național sau internațional, vezi: A. Avramescu și V. Cîndea, *Introducere în documentare*, Buc., 1960, p. 198-200.

Descrierile la autorul colectiv se inserează în catalogul alfabetic pe nume de autori și titluri de anonime, precum și în catalogul sistematic în diviziunea respectivă, pe baza indicelui de clasificare zecimală, notat pe partea de jos din stînga fișei.

Bibliotecile mari cu fonduri enciclopedice pot descrie standardele și la autorul colectiv pentru cataloagele generale ale cărților și în cazul cînd dispun de cataloage speciale pentru standarde. (Vezi pct. i).

f) *Culegerile de standarde* se descriu în mod diferit după felul în care este alcătuită pagina lor de titlu.

Culegerile apărute fără indicarea numerelor standardelor pe pagina de titlu se descriu la titlu, ca lucrările anonime.

Exemple :

	Culegere	de standarde. Industria alimentară. [București], Editura de stat pentru imprimare și publicații, 1962. 801 p. (Biblioteca standardizării. Seria tehnică. A. 25).
--	----------	--

	Ambalaje.	(Colecție STAS). Vol. 1-2. București, Editura de stat pentru imprimare și publicații, 1964. 2 vol. (Biblioteca standardizării. Seria tehnică. A. 41).
--	-----------	---

În cazul cînd pe pagina de titlu sau pe copertă sînt menționate numerele standardelor cuprinse în culegere, descrierea se face ca pentru standardele separate, în vedetă notîndu-se indicativul urmat de numerele standardelor, iar dacă culegerea conține o cantitate mai mare de standarde, se notează numai numărul primului standard, urmat de prescurtarea ș.a. (și altele). În observații se trec însă numerele tuturor standardelor, în ordinea indicată pe pagina de titlu a culegerii care se introduce în catalogul cărților.

g) Culegerile de standarde se publică de obicei ca numere ale unei colecții. Dacă biblioteca posedă un număr mai mare de culegeri de standarde, făcînd parte dintr-o colecție și care se descriu separat, se face în plus o descriere auxiliară la titlul colecției.

Exemplu :

	1	
	BIBLIOTECA STANDARDIZĂRII. SERIA TEHNICĂ	
	*A.1 – București, Editura tehnică, 1955 – Vezi fișa urm....	

	2	
	A.1. Fontă și oțeluri. Ediția a 2-a. 1955. 493 p.	
	A.2 Recepția mașinilor-unelte. 1953.	
	Etc.	

h) Pentru standardele cuprinse într-o culegere se pot face descrieri analitice, dacă biblioteca nu posedă anumite standarde în ediții separate.

Exemplu :

	STAS	2197-60
	vigoare la :	Fructe proaspete — prune. Aprob.: 16.09.1960. Intră în vigoare la : 01.05.1960. În: Culegere de standarde. Diverse. București, 1962. (Biblioteca de standardizare. Seria tehnică. A.26), p. 114-121.

i) Pentru fondul de standarde se pot alcătui următoarele cataloage speciale :

- 1) *Catalogul numeric* (de serviciu).
- 2) *Catalogul pe subiecte* (pentru public).

În bibliotecile în care standardele sînt cerute pe ramuri de producție, catalogul pe subiecte este de obicei înlocuit printr-un *catalog alfa-numeric*, alcătuit pe baza clasificatorului din *Indicatorul standardelor de stat*, editat de *Oficiul de stat pentru standarde*, publicație care grupează standardele în secțiuni, grupe și subgrupe de ramuri industriale.

1) În *catalogul numeric* se așază întâi descrierile standardelor, apoi descrierile culegerilor de standarde și la urmă descrierile proiectelor de standarde.

Descrierile standardelor se așază în ordinea crescîndă a numerelor standardelor.Descrierile standardelor în vigoare se așază înaintea celor ale standardelor înlocuite (de exemplu : STAS 3555-61, 3555-53).

Descrierile culegerilor de standarde publicate fără menționarea numerelor standardelor pe pagina de titlu se așază în ordinea alfabetică a titlurilor.

Descrierile proiectelor de standarde se așază de asemenea în ordinea alfabetică a titlurilor.

2. Pentru *catalogul pe subiecte* se folosește un al doilea exemplar al fișei cu descrierea pentru catalogul numeric, ca *vedetă de subiect* servind titlul standardului.

Exemplu :

	STAS	885-50
	STAS 885-56.	Formate pentru cărți și broșuri, buletine, reviste. Înlocuiește Aprob.: 27.08.1960. Intră în vigoare la: 01.04.1961.

În cazul cînd standardul se referă la două sau mai multe obiecte sau noțiuni, se inserează în acest catalog numărul corespunzător de descrieri. Fiecare descriere suplimentară este prevăzută cu cuvîntul reprezentînd noțiunea sau obiectul respectiv,

Exemplu :

	STAS	5405-56
		Uși de lemn pentru construcții industriale. Toc, foi de uș, lumini. Dimensiuni. Aprob.: 10.12.1956. Intră în vigoare la: 01.07.1957.

	STAS	FOI DE UȘI 5405-56
	lumini. D	Uși de lemn pentru construcții industriale. Toc foi de uși, dimensiuni. Aprob.: 10.12.1956. Intră în vigoare la: 01.07.1957.

notat deasupra vedetei, la 1 cm distanță de începutul ei. Se procedează în mod analog și în cazul standardelor cu un titlu general și cu un titlu special.

3. *Catalogul alfa-numeric* se alcătuiește, cum am arătat mai sus, pe baza indicilor din *Indicatorul standardelor de stat* menționați și pe standarde. Acești indici se compun dintr-o literă și din două cifre, litera reprezentând secțiunea din indicator, iar cifrele grupa și subgrupa ramurii industriale. Indexul standardului se înscrie în locul rezervat pentru cotă, adică în dreptunghiul din colțul de sus din stînga fișei.

Exemplu :

U 11	STAS	E 6488-61
	1962. Experimental, pînă la: 0	Solicitări oscilante. Terminologie. Simboluri. Aprob.: 04.01.1964. Termen de comunicare a rezultatelor, semestrial, pînă la: 01.07.1964.

U = secțiunea : Standarde generale.

U 1 = grupa : Unități de măsură, terminologie, simboluri.

U 11 = subgrupa : Terminologie științifică-tehnică.

În catalogul alfa-numeric, descrierile se grupează pe secțiuni, iar în cadrul secțiunilor pe grupe și subgrupe. Înăuntrul unei subgrupe, descrierile se așază în ordine alfabetică a titlurilor standardelor.

j) *Oliciul de stat pentru standarde* editează *lize tipărite* pentru standardele apărute în țara noastră.

Aceste fișe sînt alcătuite în conformitate cu regulile internaționale de descriere a standardelor și sînt prevăzute deasupra titlului cu indici de clasificare zecimală universală. Titlul standardului este redat în limbile română, rusă și franceză.

Cu ajutorul fișelor tipărite poate fi alcătuit un catalog sistematic zecimal separat.

k) *Abrogarea sau înlocuirea* integrală sau parțială a unui standard se semnalează cu ajutorul catalogului numeric. Pe fișa conținînd descrierea standardului se notează în observații datele cu privire la abrogarea sau la înlocuirea lui, în felul următor :

Înlocuit prin STAS nr. . . .

Înlocuit prin STAS nr. . . . pentru cap. . . .

Abrogat *vezi* : Indicatorul standardelor de stat 19 . . . nr. . . . p. . . .

l) Datele cu privire la modificarea sau la corectarea standardului nu se notează în fișă. Ele se trec numai pe standard în felul următor :

Modificat *vezi* : Indicatorul standardelor de stat 19 . . . nr. . . . p. . . .

Corectat *vezi* : Indicatorul standardelor de stat, 19 . . . nr. . . . p. . . .

m) Standardele se păstrează în cutii speciale pentru broșuri. Ele pot fi clasate sau în ordinea lor numerică, sau în ordinea indicilor din *Indicatorul standardelor de stat*. În acest caz indicii sînt cote topografice. Se procedează în felul următor : standardele se așază înli în ordinea alfabetică a literelor din indici, apoi, în cadrul fiecărei litere, în ordinea crescîndă a cifrelor, iar la urmă, înăuntrul aceleiași cifre, ele se așază în ordine numerică.

Culegerile de standarde apărute în formă de carte se păstrează la un loc cu celelalte cărți și se cotează după sistemul de cotare folosit pentru cărți, de bibliotecă respectivă.

n) Tratarea documentelor tehnice interdepartamentale și departamentale, a descrierilor de invenții sau de brevete și a cataloagelor tehnice ale firmelor comerciale va fi prezentată într-un număr viitor.

Getta Elena RALLY

Bibliografie

1. Norme pentru redactarea standardelor. București, 1950. (Biblioteca standardizării. Seria tehnică, 1).
2. Indicatorul standardelor de stat 1965. București, 1965.
3. Indrumări pentru organizarea bibliotecilor tehnice din întreprinderi. București, 1963. (Institutul de documentare tehnică).
4. Edinje pravila opisania proizvedenii peccati dlea bibliotecinih katalogov. Ceast 6. Spezialnie vidi tehniceskikh izdanii. Moskva, 1957.
5. Grigoriev, I. V. Fondi tehniceskikh bibliotek. Moskva, 1961.
6. Grigoriev, I. V. Organizația bibliotecinih fondov. Konspekt kursa. Moskva, 1964 § 17.

DE PESTE HOTARE

În dărea de seamă a activității bibliotecilor publice din Praga pe anul 1965 se dau date statistice, din care desprindem câteva aspecte mai importante. Cele peste 2000 de biblioteci din capitala R. S. Cehoslovace cuprind un fond de 40 milioane volume. Bibliotecile publice sînt organizate într-o rețea, condusă de Biblioteca publică municipală, care cuprinde 10 biblioteci racionale corespunzătoare împărțirii administrative a orașului.

★

Asociația bibliotecarilor din Marea Britanie a întocmit o listă de 300 cărți tipărite cu caractere foarte mari, destinate cititorilor vîrstnici, cu vederea mult slăbilită. Titlurile incluse cuprind lucrări de beletristică și din alte domenii și sînt disponibile în toate bibliotecile publice.

★

Situația statistică a bibliotecilor din R.D. Germană pentru anul 1964 arată existența a 21395 biblioteci publice generale și un număr de 3440439 cititori înregistrați. Această cifră reprezintă 20% din numărul total al populației. Fondul de publicații din colecțiile acestor biblioteci se ridică la 21893124 volume, iar numărul volumelor împrumutate, în aceeași perioadă, este de 55871213.

★

În Irlanda s-a creat un comitet pentru studierea posibilităților de aplicare

a mașinilor electronice de calculat în biblioteci. Comitetul este format din 13 specialiști.

★

Pe lângă Biblioteca universitară din Bonn s-a creat un centru științific de bibliologie. Centrul duce o activitate de cercetare, organizează conferințe, conferințe și publică materiale de biblioteconomie.

★

Centrul de studii superioare asupra civilizației mondiale din Franța a publicat recent un vast Repertoriu internațional al medievistilor (Répertoire international des médiévistes. Poitiers, 1965, 713 p.). Această lucrare, care precede alte două asemănătoare (Répertoire des médiévistes d'Europe — 1953 — și Répertoire des médiévistes européens — 1960), cuprinde referințe și note bibliografice asupra a 3500 specialiști, întrecînd prin bogăția materialului cuprins pe cele anterioare.

★

Bibliotecile din Japonia sînt reunite într-o asociație proprie „Asociația bibliotecilor japoneze” care editează două publicații de specialitate: *Toshokan Zasshi* (Buletinul bibliotecilor) este o revistă trimestrială, iar *Gendai no Toshokan* (Bibliotecile moderne), apare lunar.

Concluziile unei constatăiri

În zilele de 13 și 14 mai, a avut loc la Predeal o constatare cu directorii caselor de cultură și bibliotecarii din stațiunile balneoclimaterice, organizată de către Consiliul Așezămintelor Culturale din cadrul Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă. La această constatare au fost invitați vicepreședinții ai comitetelor executive ale sfaturilor populare regionale și reprezentanți ai comitetelor regionale de cultură și artă.

Constatarea a prilejuit un schimb de păreri asupra muncii culturale desfășurate în stațiunile balneoclimaterice, precum și stabilirea unor măsuri de îmbunătățire a activității caselor de cultură și a bibliotecilor din localitățile respective.

Din rapoartele prezentate de directorii caselor de cultură, cit și din discuții (din păcate, bibliotecarii prezenți s-au mărginit a fi simpli auditori, spanindu-și părerile doar în pauze), au reieșit câteva aspecte ale activității bibliotecilor din stațiunile balneoclimaterice.

O problemă nerezolvată, și de primă importanță, este aceea a îndrumării metodice. Din acest punct de vedere, bibliotecile stațiunilor balneoclimaterice sînt ale nimănui. În afara unor controale efectuate în preajma deschiderii sezonului și în timpul sezonului, cînd se dau îndrumări cu caracter general privind activitatea de propagandă a cărții, bibliotecile au nevoie de o îndrumare metodică permanentă. Și aceasta intră în atribuțiile bibliotecilor regionale. Sporadic, la solicitările unor bibliotecari din stațiuni, de regulă ale celor care se află aproape de centrul de regiune, bibliotecile regionale acordă ajutorul cerut.

Pe viitor, și prin aceasta se înțelege viitorul apropiat, bibliotecile regionale vor trebui să cuprindă în sfera activității metodice și bibliotecile din stațiunile balneoclimaterice. Este o obligație a lor, fiind singurele competente să acorde o atare îndrumare. Rezolvări de tipul celor preconizate de bi-

bliotecile de pe litoral — profilarea uneia din cele 9 biblioteci ca bibliotecă cu funcții metodice — nu sînt eficiente. Personalul bibliotecii de-abia face față sarcinilor împrumutului de carte.

În informările prezentate la constatare au fost consemnate o seamă de manifestări de masă cu cartea organizate de bibliotecile din stațiuni. Bibliotecarii au căutat teme interesante, care să atragă oamenii veniți la odihnă. Serile literare, întîlnirile cu scriitorii sînt cele mai căutate. O greutate pe care o întîmpină în organizarea unor asemenea acțiuni este lipsa textelor și a unor indicații tematice. Fiecare bibliotecă se descurcă cum poate. După cum arată și bibliotecara din Predeal, accentul în activitatea bibliotecii se pune pe manifestările de masă cu cartea, dar texte pentru asemenea acțiuni nu se trimit. Și nu pretindem existența forțe locale pentru elaborarea unor asemenea texte. Rezolvarea trebuie găsită de bibliotecile regionale și anume, să trimită bibliotecilor din stațiuni texte de manifestări de masă cu cartea, recenzii, prezentări de cărți. Acțiunile de masă cu cartea, în condițiile specifice ale unei stațiuni balneoclimaterice, se cer riguros selectate, conform cerințelor vizitatorilor. Nu trebuie să se uite faptul că participanții prezumtivi ai acestor manifestări sînt oameni veniți să se odihnească sau să-și trateze diferite afecțiuni.

Biblioteca trebuie să ofere cititorilor săi, în primul rînd, un fond bogat de cărți, în special literatură care să-i destîndă pe cei veniți la odihnă. După cum arată directorul casei de cultură de la Vatra Dornei, biblioteca stațiunii dispune de fonduri bănești suficiente, iar achiziționarea lucrărilor este făcută de la librăria din localitate. Situația este similară și pentru celelalte biblioteci. Cît privește profilul colecțiilor de periodice, din prea mult exces de zel, unele biblioteci se abonează la toate

ziarele regionale (de exemplu la Sovala) care sosesc târziu pentru a mai putea constitui o sursă operativă de informare.

În cursul consfăturii, au fost subliniate două idei, valabile pentru toate bibliotecile din stațiuni și anume: inexistența „sezonului mort” în activitate (cu excepția celor de pe litoral) și importanța muncii individuale a bibliotecarului cu fiecare cititor în parte, pentru o cit mai bună propagandă a cărții. Caracterul permanent al majorității stațiilor balneoclimaterice, afluxul continuu de oameni veniți la tratament și odihnă cer desfășurarea, fără întrerupere, a activității culturale. Se pare că în perioada așa-zisului „sezon mort”, în unele stațiuni, bibliotecile sînt solicitate chiar mai mult decît în plin sezon.

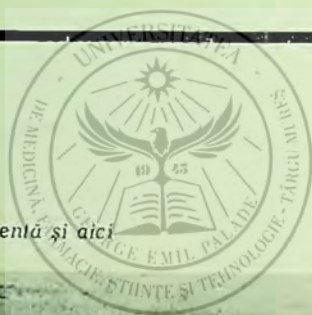
Fiecare bibliotecă trebuie să-și adapteze activitatea la condițiile specifice

stațiunii în care funcționează, dar să nu uite un lucru: rezultatele cele mai bune în propaganda cărții se obțin printr-o muncă individuală cu cititorii. Responsabilitatea bibliotecarului este foarte mare și exigentele față de propria pregătire sînt mult sporite. În afară de grija personală a fiecărui bibliotecar pentru buna sa pregătire, ar fi utile instructaje, cursuri, organizate pe plan central, la un nivel care să stimuleze cursanții în însușirea cit mai exigentă a problemelor specifice muncii de bibliotecă.

Bibliotecarii din stațiuni sînt frămîntați de o seamă de probleme. Dar frămîntarea poate constitui doar un punct de plecare. Urmează să se treacă la rezolvarea pe plan regional și central a tuturor greutăților pe care le mășintimpină, în munca lor, bibliotecarii din stațiile balneoclimaterice.

M. MILCU

Litoral 1966. Cartea este prezentă și aici

Recrearea prin lectură

Renunțate prin frumusețea peisajului montan și dărnicia izvoarelor de ape minerale, prin confortul vilelor și climatul dulce, stațiunile balneoclimaterice din Valea Oltului și împrejurimi cunosc afluența permanentă a celor veniți să-și relaxeze sănătatea și să prindă noi puteri de muncă.

Călimănești-Căciulata, Olănești și Govora sînt stațiuni fără sezon. În orice anotimp al anului, pe aleele parcurilor sau pe străzile largi și simetrice, în slăbilmente balneare sau în cluburi și biblioteci întâlnești oameni de vîrstă și profesii diferite, sosiți aici la odihnă, cură și tratament. Mulți dintre ei își petrec o parte a timpului în tovarășia cărților și afirmăția unei bibliotecare: „Nicăieri nu se citește mai mult decît în stațiuni” este pe deplin confirmată. Într-un timp relativ scurt cit durează o serie — 18 sau 21 de zile — biblioteca din Olănești este loșoșită de aproape jumătate din numărul vizitatorilor stațiunii, iar fiecare dintre ei citește, în medie, 2—3 cărți în perioada concediului.

Stațiunile sînt deschise tot cursul anului, dar în lunile de vară (iulie, august și, parțial, septembrie) capacitatea lor de cuprindere crește prin intrarea în folosință a unor vile neutilizate în sezonul rece și, ca atare, sporite numărul vizitatorilor. Aceasta înseamnă, implicit, un număr mai mare de cititori decît în alte sezoane. Ambianța plăcută creată de frumusețea naturii și a zilelor senine imbie însă la plimbări sau excursii și, de aceea, se citește mai puțin decît în lunile de iarnă sau de toamnă. Totuși, mulți vizitatori trec pe la bibliotecă, unde împrumută o carte sau două, care să le țină tovarășie pe o bancă în parc, în așteptarea rîndului la tratament sau în orele de repaus în cameră. Așa, de pildă, anul trecut, în lunile iulie, august și septembrie, biblioteca din Olănești a înregistrat 3314 cititori, față de numai 1832 în primul trimestru al anului, bibliotecile din Govora — 3765 de cititori, față de 1650, iar bibliotecile din Călimănești-Căciulata — 1562 de cititori, față de 1374 de cititori.

În aceste condiții, asigurarea unei serviri rapide și operative devine o cerință sinonimă cu exigența. Bibliotecile pun la dispoziția cititorilor colecții importante: la Călimănești-Căciulata —

peste 27 000 de volume, iar la Govora 20 000. Cea mai mare parte a fondului o formează cărțile de literatură, care cunosc o solicitare și o circulație mai mare. La Govora, ele reprezintă 79% din totalul volumelor, la Olănești — 76%, la Călimănești-Căciulata — 72%.

În toate bibliotecile, se ridică cu acuitate problema Improspălării permanente a fondului de publicații și înlăturarea cărților care nu au căutare și ocupă inutil spațiul în depozite. Achizițiile lunare efectuate prin librăria din Rimnicu-Vilcea permit cititorilor să găsească noutățile literare.

Cititorul venit în stațiune este și nu este același cu cititorul care frecventează o bibliotecă din localitatea de unde a plecat. Concediul de odihnă înseamnă pentru el ieșirea temporară din mediul cotidian, desprinderea de locul de muncă și de colectivul alături de care lucra și adaptarea la un nou regim de viață, recreare și reconfortare, relacerea forței de muncă. Multe din preocupările obișnuite sînt abandonate, iar unele predilecții cărora le afectă mai puțin timp în restul anului se pot manifesta în locaș plenitudinea. Proiectantul nu mai folosesește rigla de calcul și se ocupă de teatru sau poezie, muncitorul din fabrică pleacă pentru un timp de lingă mașina pe care o conducea, face plimbări, excursii, cunoaște oameni și locuri noi, se antrenează în discuții, participă la activități culturale, studentul renunță la manuale și se ocupă de sport, cultură, distracții.

Mulți dintre cei care frecventează cu regularitate o bibliotecă din localitatea lor continuă și amplifică ceea ce a devenit pentru ei o obișnuință în orele libere. Unii iac „pauză” și nu citesc, dar participă la programele culturale organizate în stațiune, alții, care au citit mai puțin în cursul anului, „devorează” cărțile.

În lașă bibliotecarului din stațiune — așa cum spuneș Angela Nistor, de la biblioteca „M. Sadoveanu” din Govora — vin «oameni și oameni» fiecare cu gusturile și preferințele lui literare. Nu e ușor să discerni aceste gusturi și preferințe, trebuie să discuți cu fiecare în parte, să alii ce a citit, să-i cunoști înclinațiile și, uneori, cind te-ai dumirit cam ce să-i recomanzi, constaiți cu uimire că cere cu totul altceva.

Comparînd preferințele cititorilor de la o bibliotecă publică cu cele ale citi-

torilor din stațiunile balneoclimaterice, se remarcă, la primii, o lectură mai variată, cuprinzând cărți din domenii diferite și de un grad de accesibilitate mai ridicat, iar la ceilalți înclinația spre anumite cărți de literatură beletristică (romane de aventură, biografiile ale oamenilor de seamă, călătoriilor) și spre poezie. Anul trecut, literatura beletristică reprezenta 95% din totalul volumelor împrumutate la bibliotecile din Călimănești-Căciulata, 87% la Olănești și 77% la Govora.

„Faptul este explicabil — ne spune Florica Driva, bibliotecară la Călimănești — foarte puțini sînt cei care, venind în stațiune, doresc să citească literatură de specialitate. Anul trecut, au fost împrumutate la biblioteca noastră numai 127 de cărți tehnice. De altfel, biblioteca deține puține cărți din acest domeniu (600 de volume, față de un fond de peste 27 000 de volume) și nici nu avem intenția să achiziționăm mai multe. Într-o măsură mai mare se cer cărți social-politice, îndeosebi lucrările celui de-al IX-lea Congres al partidului și documentele de partid apărute ulterior. Este interesant de remarcat că o mare căutare cunoaște literatura despre trecutul de luptă al poporului nostru”.

Unul din cititorii cei mai consecvenți, tehnicianul geolog Teodor Ruja de la Întreprinderea minieră Brad, vrea să

împărtășească impresiile sale despre biblioteca din Călimănești:

„Frecventez cu regularitate biblioteca tehnică a întreprinderii, unde studiez cărți din specialitatea mea. Îmi place profesia și, de aceea, caut să mi-o însușesc cât mai bine, să mă pun la curent cu tot ce apare nou în specialitate. Acum mă aflu în concediu și vreau să fac ceva și pentru sufletul meu. Acasă am o bibliotecă bună, care cuprinde 1800 de volume din operele clasice ale literaturii române și universale și lucrări de critică literară. Literatura, alături de filatelie și numismatică, este una din pasiunile mele căreia îi dăruiesc o parte a timpului liber. Mă bucur că am găsit aici o bibliotecă ce-mi poate satisface această pasiune”.

Cititorii bibliotecilor de la Govora și Olănești au posibilitatea să aleagă cărțile direct din raft, iar la Călimănești — unde nu a fost introdus accesul liber la raft — au la îndemînă catalogul alfabetic. Foarte utile sînt lămuririle și recomandările bibliotecarilor care, lucrînd de mulți ani în aceste biblioteci, au pregătirea necesară și competența de a discuta cu orice cititor. Munca de îndrumare individuală și acțiunile de masă organizate de biblioteci orientează cititorii veniți la odihnă în stațiunile balneoclimaterice să-și împlinească dorințele de lectură.

A. GRINDEA

Tot sprijinul cooperativei noastre agricole

Pentru cooperatorii din comuna noastră, cartea reprezintă de multă vreme un sfântul de nădejde în probleme de muncă, de viață. Am ajuns astăzi la un stadiu în care pot afirma, fără rezerve, că la bunul mers al vieții din comuna noastră a adus și aduce o contribuție de seamă și biblioteca, ca instituție importantă de cultură.

Cooperativa noastră agricolă este o unitate bună, cu rezultate meritorii. Cooperatorii muncesc cu trăgere de inimă pentru întărirea cooperativei, pentru bunăstarea tuturor membrilor ei.

Legătura dintre bibliotecă și cooperativă și, implicit, sprijinul pe care cartea îl dă la întărirea economică-organizatorică a cooperativei agricole se bazează pe atragerea aproape totală a cooperativitorilor la lectură. Acest lucru s-a petrecut cu câțiva ani în urmă. Permanentizarea cititorilor mi-a dat posibilitatea să desfășor o muncă organizată de îndrumare a lecturii, receptivitatea lor față de carte ușurând mult răspunderea largă a acesteia.

Dacă ar trebui să răspund la întrebarea: Care sînt cărțile cele mai folositoare lărgirii orizontului cultural și profesional al cooperativitorilor, ași răspund: Toate. Pentru că important este nu numai ca omul să aibă multe cunoștințe agrotehnice, ci să stăpînească o seamă de cunoștințe din alte domenii, să cunoască cum se muncește în alte cooperative, să fie conștient că particula lui de muncă face parte dintr-o operă uriașă de făurire a unei vieți mai bune, a societății noastre socialiste. Toate acestea se pot afla în cărți.

Aș dori să relatez, pe scurt, un aspect al activității bibliotecii noastre în sprijinul întăririi economice-organizatorice a cooperativei agricole și anume, propaganda literaturii agrozootehnice. Convinsă că o bună propagandă cere și competență în domeniul respectiv, am solicitat sprijinul inginerului agronom, al cadrelor didactice, al tehnicienilor agricoli din comună. Cu ajutorul lor am reușit să aleg și să ofer cititorilor cărțile de care au nevoie, fie că este vorba de pregătirea în cadrul cursurilor agrozootehnice, fie de rezolvarea unor probleme ridicate în timpul muncilor

agricole. Tot cu sprijinul lor am ridicat gradul de eficacitate al expozițiilor organizate cu cartea agricolă. Prezentarea citorva cărți cuprinse în expoziție a mărit interesul cititorilor pentru literatura agricolă.

Un aspect al muncii de răspundere în masă a cărții, pe care nu l-am neglijat, este acela al difuzării prin vânzare. Fîind difuzor voluntar de carte prin vânzare, m-am ocupat îndeaproape de alcătuirea unor biblioteci personale cît mai complete. Întocmind o statistică, am constatat că un loc important în achiziționarea cărților pentru bibliotecile personale îl ocupă documentele de partid referitoare la agr.cultură, apoi lucrările de popularizare a experienței cooperativei agricole fruntașe și lucrările agrozootehnice legate de specificul agricol al comunei noastre.

Rezultatele obținute de bibliotecă în propaganda literaturii agricole îmi dau certitudinea că aceasta este calea cea mai eficientă prin care biblioteca poate sprijini bunul mers al muncii cooperativitorilor din comună.

Ana ILIANT

Biblioteca comunală Dărmănești

DE PESTE HOTARE

Camera de comerț din Mogadiscio (Somalia) a publicat bibliografia națională somaleză (Bibliografia Somali), care cuprinde cărțile, revistele, studiile, articolele despre Somalia, apărute în Iunie. Materialul este dispus pe probleme care îmbrățișează cele mai diverse aspecte privind teritoriul, poporul și cultura somaleză.

★

Editura „Jatya Sarhitya Parishad” din India a publicat la sfîrșitul anului 1965 o traducere prelucrată, în limba bengală, a piesei Steaua fără nume de Mihail Sebastian.

Autoarea prelucrării, Antia Ray, a auzit prima oară această piesă pe cînd era studentă în România. În prefața volumușului, ea arată că a fost surprinsă de veridicitatea personajelor și a situațiilor, de similitudinea lor cu personaje și situații din îndepărtata sa țară. Aceasta a determinat-o să facă o traducere prelucrată a lucrării, prin intermediul căreia cititorii bengalezi să cunoască o pagină valoroasă de literatură română.

O nouă secție pentru copii

La Biblioteca rațională „Alexandru Vla-hușă” din Capitală (raionul „30 Decembrie”) s-a deschis o nouă secție: secția pentru copii. Mult așteptată de micii cititori, această dispune de un fond selectat potrivit cerințelor lor însumând peste 3.000 de volume. Pînă în prezent s-au înscris aproape 400 de cititori. Fașă de aceeași perioadă a anului trecut, cînd copiilor le era destinat un raft în cadrul secției pentru maturi, numărul celor care frecventează noua secție a crescut cu 125%.

Cu prilejul deschiderii secției pentru copii aici s-a organizat o înfățișare cu poeta Mioara Cremene. Actorii Coca Enescu și George Țurcanu de la Teatrul „C. I. Nottara” și pioniera Viorica Gordea de la școala nr. 5, au recitat versuri pentru copii: Po-veste despre rînduncul pierde-vară de Mioara Cremene, Zdreanță de Tudor Arghe-zi, Balada unul greier mic de George To-pirceanu și altele.

După aceea micuții cititori au petrecut minute în șir în noua lor secție, amenajată într-o cameră frumos decorată cu numeroase ilustrații din basme și legende. Copiii au acces liber la raft sub atenta îndrumare a bibliotecarei Gabriela Patras. În prima zi s-au înscris 12 copii și au fost împrumutate numeroase volume.

Poeta Mioara Cremene, actorii Coca Enescu și George Țurcanu în mijlocul micilor cititori.

EXPOZIȚIA

Există o cerință a omului modern care rodește pe trunchiul științelor tehnice și umanistice. Ea se hrănește din încorporarea da-elor și cunoștințelor a căror proliferare impune spirit de sinteză, capacitățile de ordonare, explici-tare a termenilor și sensurilor.

Vizitatorii expoziției de carte fran-cезă, care a fost deschisă în sala mică a Palatului Republicii Socialiste Româ-nia au găsit, în cele peste 1000 de ex-ponate ilustrarea acestei cerințe, alți de caracteristice secolului nostru. Au gă-sit-o concretizată în ceea ce denumim literatură de informare.

Editorul, fie că poartă emblema de tradiție Larousse, fie că se numește Garnier, Flammarion sau Pierre Se-ghers, vine în întâmpinarea solicitărilor unui public — divers ca pregătire și arie de preocupări — cu certitudinea că varietatea formulelor la care poate apela va asigura cărților sale succesul scontat. El oleră dincolo de precarita-țea modelor și de instabilitatea unor formule investite cu o circulație tem-porară, o carte care nu numai că se citește, dar se păstrează și se consultă timp îndelungat. O oleră în modalități multiple.

Enciclopedia limbilor și civilizațiilor contemporane de la Hachette este un instrument de lucru folosit la altă scară, de alți cititori și pe alte coordonate decît Quillet-Flammarion sau dicționa-nul Littré. Cel ce se adresează succin-telor expunerii din colecția „Que sais-je” se allă din punct de vedere al ni-velului de cunoștințe pe cu totul altă treaptă decît cel familiarizat cu limba-jul studiilor scoase de aceeași editură „Presse universitaire de France” sau de editura Plon. Diversificarea pe ni-vele de accesibilitate atinge proporții în gama dicționarelor Larousse — care înce-pe cu „Mon Larousse en couleurs” și cu cel elementar ca să culmineze cu marile Larousse enciclopedic în 10 vo-lume sau cu cel policrom în trei vo-lume — o adevărată performanță poli-grafică.

Colecția de dicționare „Microcosmie” prezintă, în format de buzunar, și sub iscălitura unor specialiști de prestigiu ca Roland de Candé, Jacques Baril, Géorge Sadoul dicționare ale diferitelor arte ca muzica, dans, cinema. Îmbogă-țite sub raportul datelor, explicațiilor și materialului ilustrativ și alcătuite cu o mai mare rigurozitate științifică se în-

tilnesc în expoziție alte dicționare de același tip, dar într-o prezentare mai fastuoasă. Același lucru s-a putut remarca și la dicționarele iluzofice, mitologice, la lucrările de sinteză privind dezvoltarea cunoștințelor tehnice, la cele ilustrând frumuseților turistice ale diferitelor țări sau ale regiunilor Franței, la cele consacrate marilor artiști plastici sau comorilor muzeale.

În domeniul enciclopediilor literare, o asemenea vastă prezentare a lucrărilor fundamentale și autorilor din toate țările și din toate timpurile cum sînt dicționarele Bompiani-Laffont, se completează, pe planul integrării în fluxul curentelor, cu cele trei volume de istorie a literaturilor din Bibliothèque de la Pléiade și au un corespondent sintetic în Dictionnaire des lettres. Cit privește prezentarea unor personalități marcante ca Horațiu, Descartes, Erasm sau Camus, Joyce, Virginia Woolf ea se realizează, de pildă, în volumele de la Editions du Seuil semnate de critici renumiți ca Gaetan Picon, Pierre Grimal sau Philippe van Tieghem.

Fără a se releva în ansamblul expoziției ca o secțiune precis delimitată, literatura beletistică, mai mult cea de profil clasic, este prezentă în colecțiile de masă J'ai lu, Garnier-Flammarion (texte integrale), Classiques illustrés Vaubourdolle, Armand Colin.

Evenimente și fapte care au marcat profund istoria unui trecut nu prea depărtat par să polarizeze — dacă ne orientăm după frecvența lor în expoziție — interesul cititorului francez. E vorba nu de tratate sau expuneri pedante ci mai ales de mărturi și memorii, dintre care unele cu caracter serial par să se integreze genului de aventuri (colecția „Leur aventure”).

Dacă dicționarele impun prin cuprindere, literatura didactică își semnaleză calitatea prin diversitatea mijloacelor pedagogice. Această secțiune tematică — ilustrată mai ales de producția editurilor Magnard, Fernand Nathan, Albin Michel și din nou Larousse — este deosebit de bogată.

După închiderea expoziției, cărțile expuse au fost donate, în prezența ambasadorului Franței, Jean Louis Pons, Bibliotecii Centrale de Stat și Bibliotecii centrale universitare București.

Dan RĂDUCANU

TINERII din comuna Plugova (regiunea Banat) vin cu trager de inimă la bibliotecă, unde sînt înfipnăți cu multă dragoste. Lectura lor constituie o preocupare permanentă a bibliotecarului. Fiind cunoscută pasiunea lor pentru tot ce e nou, la bibliotecă sînt organizate, în special, discuții cu tinerii pe teme variate: știință, etică, literatură. De o bună primire din partea lor s-au bucurat seriile dedicate prezentelor românești peste hotare.

Martin CRISTESCU

★

ÎN CADRUL preocupărilor bibliotecii din comuna Denta, regiunea Banat, un loc important îl ocupă acțiunea de popularizare a literaturii social-politice și a celei agricole. Pentru reușita lor am solicitat sprijinul cadrelor didactice din comună. Astfel, în ultima vreme am organizat o seară literară cu tematică inspirată din realizările oamenilor muncii din țara noastră și o consfătuire cu cooperatorii de la sectorul zootehnic.

În planul de muncă al bibliotecii sînt prevăzute și alte acțiuni menite să întregescă propaganda cărții în rîndul cooperatoriilor.

E. TRALEȘ

★

ÎN RAIONUL BOZOVICI, cartea agricolă se bucură de o mare popularitate. Prin grija bibliotecarilor, la dispoziția cooperatoriilor sînt lucrările agrozootehnice de care au nevoie. Asemenea lucrări împreună cu alte cărți din diferite domenii ale literaturii și presa cotidiană ajung pînă la taberele de vară. Bibliotecle mobile înființate la aceste tabere sînt împropăștate periodic, bibliotecarii comunali deplasîndu-se săptămînal pînă la ele. Astfel, îngrijitorii de animale aștept în perioada de vară în munți, au posibilitatea să fie la curent cu evenimentele zilei și, în timpul liber, să se destindă în mod instructiv.

★

DE CURÎND, bibliotecarii din raionul Botoșani au participat la un schimb de experiență, organizat la biblioteca comunală din Veresti, privind metodele de propagandă a literaturii de popularizare a științei.

Bine organizat, schimbul de experiență a prilejuit bibliotecarilor o informare reciprocă asupra formelor și a rezultatelor obținute în propagandă cunoștințelor științifice. Interesante au fost intervențiile bibliotecarilor din Trușești și Sîmnicuța care au relatat aspecte ale activității cu micii cititori, a căror curiozitate față de lumea înconjurătoare este bine cunoscută. Ei au menționat ajutorul competent pe care îl primesc din partea cadrelor didactice în propagandă cărților de popularizare a științei destinate copiilor.

Colombța BLUMENFELD

George Coșbuc — interpret al Divinei Comedii

O întâmplare, semnificativă ca toate întâmplările, face ca la un an după sărbătorirea a șapte secole de la nașterea lui Dante Alighieri, țara noastră să sărbătorească pe unul din cei mai de seamă dintre fiii ei, pe poetul George Coșbuc — de la nașterea căruia se împlinesc o sută de ani. — cel care l-a studiat mai mult, l-a înțeles mai bine și l-a încetățenit în limba română pe marele florentin.

Tot o întâmplare — care avea să aibă urmări, nebănuite atunci de poetul român — i-a atras acestuia atenția asupra *Divinei Comedii*. Tatăl lui Coșbuc i-a cerut acestuia să-i caute ceva de Dante, despre care auzise că ar fi scris o carte în care era vorba despre iad, despre purgatoriu și rai. Poetul *Bătădelor și Idilelor*, ca să-i facă pe plac tatălui său, și-a procurat o ediție în limba germană a *Divinei Comedii* și i-a tradus primele trei cînturi din *Infernul*. „Din clipa aceea”, va mărturisi mai târziu Coșbuc, „Dante a pus stăpînire pe mine”. Celor trei cînturi le-au urmat, pe rînd, toate celelalte cînturi ale *Infernului*, traduse tot din limba germană. George Coșbuc a publicat mai multe cînturi din această traducere în *Literatură și Artă Română*, *Convorbiri literare*, *Semănătorul* și *Universul literar* în anii 1900—1902 și intenționa să tipărească *Infernul* în cursul anului 1902. A amînat însă publicarea traducerii pentru că, pe de o parte, socotea îndreptățită învinuirea ce i se adusese că nu tradusese după originalul italian, iar pe de altă parte, pentru că la redactarea notelor se izbise de contradicțiile între comentatori și textul lucrării. A învățat italienește — începuse să studieze limba italiană încă înainte de anul 1902, cînd face prima sa călătorie în Italia — și a tradus direct după original *Purgatoriul* și *Paradisul*. Totodată, a refăcut și traducerea *Infernului* după textul italian. În anul 1907, terminase traducerea întregii opere și se apucase s-o revizuiască, iar în 1911 își arăta dorința de a tipări, chiar din anul următor, traducerile sale la *Divina Comedie* și *Odiseea*. Dar nici în anul 1912 și nici în anii următori Coșbuc, nu și-a publicat traducerea. Aceasta avea să apară, prin grija lui Ramiro Ortiz, abia

în anii 1925—1930, fiind considerată nu numai de Ramiro Ortiz, ci și de alți cercetători români și străini, drept „una din cele mai bune din cîte există”.

Dacă poetul român nu a dat la tipar *Divina Comedie*, de vină au fost tot „notele” cu care voia să însoțească traducerea și care creșteau în număr și însemnătate pe măsură ce Coșbuc se adîncea în descifrarea sensurilor celor mai ascunse ale alegoriei dantești, fără de care nu este posibilă înțelegerea operii lui Dante. Cu timpul, „notele” s-au transformat într-un amplu comentariu, într-un sistem original de interpretare care, în intenția autorului, urma să fie expus în șase volume.

După ani îndelungați de studiu, Coșbuc se hotărâse, în 1914, să dea la tipar comentariul. Dar tipărirea a fost întreruptă, fie din cauza războiului mondial care începuse atunci, fie pentru că poetul român era încă nemulțumit de textul său. Moartea nu i-a mai dat răgazul să desăvîrșească lucrarea. Cele 231 de pagini tipărite în limba italiană, pline de corecturile și adaosurile făcute de Coșbuc, împreună cu alte sute de mii de file manuscrise, în care poetul român își expune punctele de vedere și polemizează cu ceilalți comentatori ai *Divinei Comedii*, se află în păstrarea Bibliotecii Academiei Republicii Socialiste România. Paginile tipărite, împreună cu acelea în care Coșbuc ajunsese aproape de redactarea definitivă, au fost publicate în două volume de către Editura pentru literatură în anii 1963 și 1965 cu titlul: *G. Coșbuc — Comentariu la Divina Comedie*.

În ce constă și care este valoarea comentariului coșbucian?

De sute de ani, comentatorii încearcă să precizeze cronologia internă a *Divinei Comedii*, fără să poată pune de acord rezultatele la care au ajuns cu datele din textul lui Dante. George Coșbuc prezintă o cronologie bazată pe studiul amănunțit al istoriei calendarelor, al erelor, al stilurilor, al indicațiilor etc. și mai ales, pe studiul aprofundat al tuturor operelor lui Dante. El precizează că anul în care și-a plasat Dante viziunea este anul MCCX — calculat însă după era lui Eusebiu —, an care corespunde cu anul 1298 al erei

noastre și nu cu anul 1300, anul jubileului lui Bonifaciu, care este adoptat de aproape totalitatea comentatorilor. Anul MCCC corespunde tuturor indicațiilor cronologice, astronomice, istorice, rituale și științifice menționate de Dante în opera sa. Tot cu ajutorul datelor din textul lui Dante, exegetul român demonstrează că viziunea lui Dante se desfășoară în timpul epocii pascale și durează nouă zile și opt nopți, terminându-se în ziua a zecea — zece era considerat numărul perfect — adică de la 28 martie la 6 aprilie, deci din dimineața zilei de vineri dinaintea Duminicii Floriilor, pînă la răsăritul soarelui din Duminică Paștilor.

Sistemul stabilit de Coșbuc evită o serie de mari confuzii de care suferă cronologia comentatorilor care s-au folosit cînd de calendarul roman, cînd de cel florentin, confundîndu-le, calculînd adesea cu elementele calendarului gregorian și uînd că în timpul lui Dante era în vigoare calendarul iulian. Se înțelege că trebuie să existe o explicație a faptului că Dante a recurs la o altă eră decît cea obișnuită. Că Dante avea nevoie de o eră universală, care să lărgescă domeniul operei sale și care să-i permită să prezinte, ca un cronograf, toate fazele istoriei umanității. De aceea, spune Coșbuc, Dante va fixa anul, luna, ziua și ora în care începe viziunea sa, încă de la începutul *Divinei Comedii*, și această precizare va arăta strînsa legătură dintre momentul în care începe acțiunea din *Divina Comedie* și momentul creației lumii.

(Era'ntr-a zilei cea dintîi ivire
iar soarele ieșia s-a-celeași stele
ce-au fost cu el cînd veșnică iubire
A pus mișcarea primă-n el și-n ele).

(*Internul*, I, 37—40, tr. G. Coșbuc)

Această legătură simbolică dintre începutul lumii și începutul viziunii poetului, explică de ce a recurs Dante la o eră mondială și mai explică, totodată, necesitatea pe care a simțit-o el de a corecta eroarea lui Dionisie și de a se întoarce la o eră mai precisă.

Una dintre consecințele cele mai importante ale cronologiei stabilite de Coșbuc este modificarea datelor privind viața lui Dante, începînd chiar cu anul nașterii sale care trebuie să fie considerat 1263 și nu 1265, ca pînă acum.

Coșbuc și-a dat seama de importanța deosebirii dintre stilurile calendaristice și mai ales de imposibilitatea de a stabili cu exactitate unele date mențio-

nate de cronicari și biografi, atunci cînd nu poate fi precizat stilul calendaristic utilizat. De aceea, trebuie să punem semne de întrebare datelor menționate de către Boccaccio și chiar de către Villani. Cînd unul dintre ei indică, de exemplu, anul 1300, acest an fiind în stilul florentin nu poate fi identificat cu anul respectiv din stilul comun actual, de care-l separă o diferență de un an.

Argumentele lui Coșbuc sînt confirmate de manuscrisele datate în stilul florentin și a căror datare trebuie să fie transpusă în stilul actual.

Cert este că George Coșbuc a fost împins la cercelările de cronologie nu numai de nepotrivirea dintre textul lui Dante și datele acceptate de comentator: (luna plină, anul 1300, planeta Venus etc.), ci și de sensurile profunde ale allegoriei dantesti care nu puteau fi încadrate în cronologia comentatorilor. Era imposibil, spune Coșbuc, ca acceptînd cronologia comentatorilor, să admitem că Dante a petrecut Duminică Paștilor — ziua luminii și a reînvierii umane și divine după religia creștină — în Infern (Dante era un poet creștin, chiar dacă, în mare măsură, anticlerical).

De aceea, demonstrează comentatorul român, viziunea lui Dante nu putea începe decît într-o zi care trebuia să fi fost vineri — considerată după legendă, ziua morții lui Ius — care să aibă luna plină pascală și care să cadă la 28 martie cînd, după mistica creștină, Dumnezeu a creat soarele — simbolul divinității „ce mină sigur pe-ori și care cale” — și luna, simbolul rațiunii umane. Această viziune nu se putea termina decît în clipa în care răsare soarele, în dimineața duminicii pascale.

Trecerile lui Dante din Infern în Purgatoriu și din Purgatoriu în Paradis își găsesc la Coșbuc o explicație cu adevărat științifică și de o precizie matematică, tot așa cum paralelismul dintre zilele viziunii și zilele reale este stabilită în mod riguros prin dezvelirea aluziilor la ceremoniile religioase existente în Purgatoriu și Paradis. Identificarea dintre „dulcele-anotimp” cu epoca pascală și identificarea Mateldei cu Maria Magdalena, identificare ce-i va ajuta apoi să descifreze trăsăturile Beatricei, delimitarea celor „două emisfere”, refacerea zborului lui Dante spre soare sînt tot atîtea contribuții importante ale exegetului român care duc mai departe studiile dantesti.

Coșbuc consideră că atît *Divina Comedie*, cît și *Vita Nuova* și *Convivio*

oglundesc o perfectă unitate de concepție. În ceea ce privește *Vita Nuova*, comentatorul român dovedește că este vorba de un mic, dar adevărat tratat scris de gânditorul Dante în tinerețe într-o formă inferioară *Divinei Comedii*, dar cu idei foarte asemănătoare cu cele din *Divina Comedie*. În *Vita Nuova*, este vorba despre perfecționarea continuă a vieții intelectuale și nu despre trecerea de la poezia erotică la poezia filozofică, despre ajutorul pe care Dante l-a găsit în Boetius și în Cicero spre a putea depăși propria sa criză intelectuală. Scoțind în evidență aceste aspecte ale operei dantești, Coșbuc ajunge la concluzia cu totul originală și perfect întemeiată că Dante nu condamnă cercetarea filozofică. Păcatul pe care-l mărturisește Dante și reproșul pe care i-l adresează Beatrice nu este abateră de la dogmele teologiei, ci „îndoiala” și zelul „irațional”. Coșbuc demonstrează că sinteza realizată de Dante, „în limitele doctrinei creștine, firește”, e o sinteză a antichității și a gândirii nerobite de dogmele religioase. „Iubirea pentru Beatrice a fost iubirea pentru adevăr și iubirea pentru filozofie a fost iubirea pentru știința profană... apoi amîndouă iubirile s-au topit într-una singură: Adevărul”. Interpretarea dată de Coșbuc demonstrează importanța sensului alegoric în înțelegerea capodoperei dantești. Alți păcatele, cîț și virtuțile prezentate pe scara pedepșelor și a recompenselor fac parte din lumea intelectuală și nu din cea morală, în sensul moralei teologice, cum au crezut comentatorii care au silit *Divina Comedie* să intre în limitele fixate de doctrina creștină.

Beatrice încarnează concepția majoră a lui Dante. Coșbuc demonstrează că Beatrice este personificarea unui concept — Adevărul ca doctrină și Justiția ca disciplină — și nu un simbol, indiferent al cui, sau o sîmță umană, iubita lui Dante, cum în mod cu totul greșit o consideră comentatorii. În același timp, Beatrice reprezintă geniul (de fapt geniul lui Dante) care îl ajută pe Dante să parcurgă procesul intelectual care-l duce la înțelegerea adevărului.

Dante este, pentru Coșbuc, un profund gânditor și un perfect arhitect care a știut să înfățișeze într-o operă de o frumusețe neîntrecută, o dramă proprie de interes universal. *Divina Comedie* este, după Coșbuc, opera cea mai personală și de natură generală din toată literatura umană. În *Divina Comedie*, nu se dezbate o problemă personală

a lui Dante, ci o problemă generală, comună tuturor oamenilor.

Dezvăluind adevărurile cuprinse în alegoriile dantești, punînd astfel și mai bine în valoare profunzimea și frumusețea *Divinei Comedii* ca și a celorlalte opere ale lui Dante, George Coșbuc se înscrie printre cei mai de seamă interpreți ai marelui florentin și îmbogățește, totodată, cultura românească cu o operă critică și literară de o deosebită valoare.

Titus PIRVULESCU

Conrad Gesner — întiul bibliograf modern (1516 — 1565)

Anul acesta se împlinesc 450 de ani de la nașterea lui Conrad Gesner, iar anul trecut s-au împlinit 401 ani de la moartea sa.

Conrad Gesner și-a închinat viața cărților. Mii de cărți i-au trecut prin mîină, le-a adnotat, le-a clasificat după conținut și a extras din ele pasajele mai interesante, pe care apoi le-a folosit în numeroase și temeinice lucrări de referință, tipărite. Urs Gesner, tatăl său, a fost cojocar sărac. De instruirea și educarea copilului în școală s-a ocupat unchiul său după mamă, Kaplan Johann Friok. În casa

acestui a prins Conrad dragoste pentru studiul științelor naturii. Fiind harnic, el a avut și alți protectori care l-au încurajat la învățătură. Myconius l-a ajutat să învețe limbile ebraică, greacă și latină; profesorul Johan Amman l-a luat în casa lui; un predicator, Capito, în Strassburg, l-a introdus în studiile umanistice și retorică. Adept convins al reformei lui Huldreich Zwingli (1484—1531), Conrad a primit din partea urmașilor lui Zwingli o bursă pentru a studia la Bourges și Paris medicina (1532).

Întors la Zürich, activează, aici și la Lausanne, ca profesor de limbi clasice (1536), apoi primește o nouă bursă pentru studiul medicinei la Basel (1540—1541). Teza de doctorat a lui Conrad Gesner a tratat tema: *Inima sau creierul este izvorul și locul mișcării și simțirii?* Împovărat de griji familiare, este de acord cu funcția de doctor al orașului Zürich (1544—1558). Moare bolnav de ciumă.

Între anii 1563—1565, Conrad Gesner a avut o savantă corespondență cu însemnați medici ai epocii (Achilles Gasser, Crato von Kraftheim, Johannes Calmann). În aceste scrisori a tratat teme cu privire la concepțiile și metodele medicale ale lui Hipocrat, Avicenna, Paracelsus și Brissol, mari medici ai omenirii. Aceste monumente ale genului epistolar științific — gen frecvent în evul mediu — au fost publicate la un an după moartea lui și reeditate la Zürich, în 1577 sub titlul: *Drei Bücher medizinischer Briefe Conrad Gesners*.

Opiniile bibliologilor cu privire la activitatea bibliografică a lui C. Gesner sînt diferite. „Părinte al bibliografiei”, cum scrie G. Schneider: („Vater der Bibliographie”) n-a fost, pentru că acest titlu i s-a dat de către Th. Bestermann, cu mai multă dreptate, lui Johann Tritheim. A fost însă părintele bibliografiei generale sau *universale*, căreia i-a creat și termenul prin opera sa *Bibliotheca universalis sive Catalogus omnium scriptorum locupletissimus in tribus linguis, latina, graeca et hebraica*, Tiguri (Zürich), ed. Froschover, 1545, in folio, 631 foi. Această lucrare rară se află și în țara noastră în Biblioteca „Tekei-Bolyai” din Tîrgu-Mureș. Opera lui bibliografică constă în 4 volume, apărute între anii 1545 și 1555. Volumele II și III au alte titluri: deși completări ale primului, ele sînt concepute pe altă metodă bi-

bliografică. Volumul al doilea se intitulază *Pandectarum sive partitionum universalium libri XXI*, Tiguri, 1549, 374 foi, iar al treilea volum: *Appendix Bibliothecae universalis*, a apărut în 1555. Termenul *bibliografie* nu intrase pe vremea aceea în uz, de aceea el folosește termenii *bibliotheca* și *catalogus*, cu sensul de liste bibliografice.

Bibliotheca universalis este un catalog alfabetic pe nume de scriitori din toate domeniile cunoașterii. După numele lor urmează lista operelor imprimate, dar numai în cele trei limbi vechi: ebraică, greacă, latină. Deci este o bibliografie universală parțială, deoarece omite lucrările imprimate în limbile moderne.

Potrivit unei metode practicate în evul mediu, Gesner dispune înșiruirea alfabetică nu după numele de familie, ci după prenume. Principiul bibliografic al lui Conrad Gesner era ca lista să se alcătuiască pe baza cărților văzute și consultate de bibliograf. Pe atunci nici nu prea erau multe lucrări bibliografice. Cele care existau — ale lui S. Champier, G. Nevizzano ș.a. — sînt citate de Gesner, cu scrupulozitate.

În volumul I (1545) sînt prezentate 12 000 de cărți, în ordinea și după metodele amintite. În *Pandecta* (1549), aceleași cărți sînt prezentate în 21 grupe tematice, ceea ce dovedește că în cei patru ani (de la 1545 la 1549) concepția lui Gesner evoluase progresiv, de la clasificarea alfabetică spre o metodă mai eficientă pentru cercetători, cea tematică. Volumul al II-lea n-a fost terminat, deoarece două grupe dintre cele 21 anunțate în titlu, au fost omise. Grupa a 20-a (lucrări de medicină) a fost amînată, desigur, pentru o lucrare separată de proporții mai mari, dar care n-a mai apărut, iar a 21-a, *Partitiones theologicae* a apărut separat, în anul 1549.

În *Appendix* (1555), autorul adaugă încă 3 000 de lucrări, astfel că opera lui bibliografică însumează 15 000 de titluri. Din multe cărți, bibliograful elvețian reproduce mici pasaje, dă scurte adnotări asupra altora. Se poate deci afirma că Gesner a conceput bibliografia și ca un mijloc de *apreciere a cărților*.

Clasificarea bibliografică elaborată de Gesner tinde să cuprindă într-un sistem unitar diferitele ramuri ale științelor din epoca lui. În stabilirea ordinii ramurilor de cunoștințe, el ur-

mează în esență ordinea de predare a disciplinelor în învățământul din evul mediu și Renaștere.

Gesner împarte științele în două mari grupe: *praeparantes* (discipline pregătitoare) și *substantiales* (știința propriu-zisă). Grupa *praeparantes* o împarte la rindul ei în: *științe necesare* (necessaria) și *științele care înfrumusețează viața* (ornantes). *Științele necesare* sînt cele ce țin de arta cuvîntului (gramatica, dialectică-logică, retorică, poetică) și cele ce se ocupă de legile proporțiilor și numerelor (aritmetica, geometria-optică, muzică, astronomică, astrologie). *Ornantes* se împarte în: divinație și magie, geografie, istorie, precum și diferitele arte și meserii. Grupa *substantiales* este considerată ca incluzînd științele pozitive, adică: filozofia naturii, metafizica, teologia păgînă, etica, filozofia economică, politică, dreptul, medicina și teologia creștină.

Sistemul gesnerian a servit ca bază la elaborarea sistemului de clasificare, pe *facultăți*, de mai tîrziu.

Aceste patru volume prezentate mai sus constituie opera propriu-zis bibliografică a lui Gesner. Dar el este autorul și al altor opere vecine cu bibliografia; a scris și tipărit numeroase lucrări de erudiție și referință, care sînt auxiliare prețioase informativ-bibliografice în domeniul științelor naturii și filologiei din epoca lui.

Operele lui Conrad Gesner au ajuns în bibliotecile țării noastre, unele încă din secolul al XVII-lea, majoritatea în secolul următor. Alături de alte biblioteci cu mare tradiție, Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România posedă, din lucrările lui Conrad Gesner, șapte în domeniul științelor naturii și cinci în domeniul filologiei. Printre acestea este *Historia plantarum*, Paris, 1541, în care plantele sînt descrise în ordinea alfabetică a numerelor lor latine. De asemenea, *Catalogus plantarum*, Tiguri, 1542. În această nouă ediție numele plantelor sînt reproduse nu numai în latină, ci și în greacă, germană și franceză.

O lucrare interesantă este *Epitome... de historia animalium* (Leipzig, f.a.), într-o ediție îngrijită de Basilius Faber Soranus. Editorul a reeditat într-un singur volum cele patru opere ale lui C. Gesner privitoare la toate categoriile de animale.

O altă lucrare existentă în Biblioteca Academiei este *Claudii Aeliani... qui Romae sub imperatore Antonio Pio vixit... opera* (Tiguri, f.a.). Volumul este publicat la tipografia fraților Andrei și Iacob Gesner (omonimi cu Conrad), la Zürich, pe la anul 1556—1557. Conrad semnează o prefață datată 1556, în care vorbește despre bibliotecile antice și medievale, pînă la vremea lui. Din cele patru opere ale scriitorului roman, reconstituite și comentate de Conrad Gesner, numai prima tratează despre animale (17 cărți), dar de data aceasta îmbogățită cu exemple și obiceiuri din viața animalelor. Între vechii posesori și cititorii români ai acestei opere este și Cezar Bolliac, care-și semnează numele pe pagina de titlu a exemplarului aflat în biblioteca sa.

În Biblioteca Academiei și în Biblioteca „Teleki-Bolyai”, se află și lucrarea cu titlul *Bibliotheca instituta et collecta, primum a Conrado Gesner*, Tiguri, 1583. Această lucrare este o prelucrare scurtată a operei *Bibliotheca universalis*, comentată de Iosia Simler și Iacob Frisius Tigurinus (din Zürich), care scriu astfel pe pagina de titlu: „Ai aici, preabunule cititor, catalogul foarte bogat aproape (al tuturor) scriitorilor, de la începutul lumii pînă în ziua de față, fie că au existat, fie presupuși, fie că li s-au publicat operele, fie că stau încă ascunse prin biblioteci. Este o operă foarte necesară nu numai pentru constituirea bibliotecilor publice și particulare, dar și tuturor studiosilor, în domeniul oricărei arte și oricărei științe, operă foarte folositoare pentru a face studiile mai perfecte”. După numele fiecărui autor urmează titlurile operelor lui.

Biblioteca Academiei posedă și cartea: *Thesaurus Evonymi Philatri, De remediis secretis. Liber Physicus, Medicus et partim etiam Chymicus* (Veneția, 1556). Pe fișa veche a catalogului alfabetic se face mențiunea că Evonymus este un pseudonim al lui Conrad Gesner. Cartea cuprinde diferite rețete medicale, arată substanțele vegetale și chimice din care se pot pregăti doctoriile recomandate în rețete, cuprinde desenele vaselor, eprubetelor, instrumentelor necesare prelucrării medicamentelor. Conținutul cărții confirmă în totul paternitatea lui Gesner indicată pe fișa catalogului, pentru că Gesner a fost și un savant cu serioasă pregătire la nivelul

medicinii și științelor naturale din epoca sa. El a publicat în anii 1558—1564 și lucrări despre pietre, minerale, metale și alte elemente (*De lapidibus, De lapidibus et metalis, De gemmis*). Această lucrare prezintă interese pentru istoria științelor.

Opera filologică a lui Conrad Gesner nu este mai puțin prețioasă. În Biblioteca Academiei se află lucrarea intitulată *Onomasticon*. Cartea, apărută în diferite redacții și ediții, este un savant comentariu cu caracter informativ-bibliografic asupra *Dictionarului bilincv, latin-grec* al lui Calepinus Ambrosius, tipărit la Basileae (Bâle), în anul 1560 (exemplarul existent la Academie este defectuos). Comentariul lui C. Gesner a apărut în primă ediție în anul 1544, după cum spune el însuși în prefața (*Admonitio*) la ediția din 1560.

Eruditul lexicograf italian Ambrogio Calepino Bergomensis (1440—1510) a fost filologul preferat al lui Gesner. El i-a editat și annotat și alte dicționare, întocmindu-le și indici de orientare, ca acela „în șapte limbi” (latin, grec, italian, francez, spaniol, german și flamand), altul „în zece limbi” (cele de mai sus, cu omisiunea limbii flamande și, în plus, limbile ebraică, ungară, engleză și polonă). Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România posedă dicționarele lui Ambrogio Calepino, dintre care unele exemplare sînt defectuoase. Pe unul dintre ele este semnătura cu litere chirilice a marelui logofăt Radu Crețulescu (secolul al XVII-lea), din a cărei bibliotecă a făcut parte.

Medicul și naturalistul elvețian Conrad Gesner a fost un mare umanist, primul autor de bibliografii universale, erudit om de știință și scriitor de talent.

Bibliologia mondială îi datorează mult, pentru că, în afară de opera pur bibliografică, toate celelalte lucrări ale sale sînt concepute tot bibliografic și într-o prezentare tehnico-redacțională proprie numai lucrărilor de referință. Sistemul lui de clasificare a științelor, ca și metoda prezentării bibliografice au influențat bibliografia europeană ulterioară. Prețuirea de care se bucură la noi este demonstrată de prezența operelor sale în marile biblioteci din țara noastră.

prof. dr. docent Dan SIMONESCU

ȘTIINȚE SOCIALE

O ÎNSEMNATĂ LUCRARE ȘTIINȚIFICĂ DESPRE ADUNAREA NAȚIONALĂ DE LA BLAJ (3/15—5/17 MAI 1848) *

Pe baza confruntării a mii de documente, în parte necunoscute pînă acum, monografia recent apărută a prof. univ. Victor Chereșteșu, intitulată *Adunarea națională de la Blaj* sub îngrijirea Editurii politice tratează începuturile revoluției din 1848 în Transilvania.

În această monografie — de proporții vaste — sînt descrise și analizate, uneori succint, alteori cu multe amănunte, problemele complexe — naționale și sociale — care se puneau în fața românilor transilvăneni la mijlocul veacului trecut și a căror rezolvare nu mai putea fi tărăgănată. Rînd pe rînd, sînt abordate în lucrare, în capitole sau paragrafe distincte, multiplele aspecte ale situației interne a Transilvaniei și a condițiilor în care masele larg. ale populației (în covârșitoare majoritate români) s-au ridicat la luptă împotriva absolutismului și a puterii nobilare. Autorul analizează creșterea forțelor antif feudale, mișcarea națională a popoarelor aspirate din Imperiu, situația în Principatul Transilvaniei, intensificarea năzuinței spre eliberare și unire națională a românilor din Transilvania.

Autorul a reușit să redea o imagine clară a mișcării revoluționare a maselor, care a început în primăvara anului 1848. Țăranii au refuzat să mai facă robote, au încercat să-și recupeze terenurile răpite și chiar să-și împartă pămînturile domnești. În sate circulau manifeste, în care se spunea că nu sînt domni și jobagi, ci numai oameni slobozi, toți deopotrivă. În satele „turbulente” erau trimise trupe armate, iar „instigatorilor” îi se aplicau pe loc lovituri de bete, alții erau puși în fașe și duși în temnițele comitatelor.

Tinerii cărturari apropiați de mase și animați de idealul național s-au solidarizat de îndată cu aspirațiile țărănimii, în frunte cu Avram Iancu. Un mare răsunet a avut proclamația lui Simion Bănuțiu, care revend. ca recunoașterea românilor ca națiune politică egal îndreptățită.

*) Chereșteșu, Victor. *Adunarea națională de la Blaj*. Buc., Editura politică, 1966. 672 p.

Ideea convocării unei adunări naționale reprezentative ia ființă în conștienturile intelectualilor precum și la unele întruniri de țărani în Munții Apuseni. Autoritățile nobiliare au încercat în zadar să împiedice venirea unor mase largi la adunarea de la Blaj.

În preziua adunării, fruntașii s-au adunat în catedrală, unde profesorul Simion Bărnăuțiu arăta că românii trebuie să-și croiască ei înșiși soarta ca o națiune independentă, accentuând dreptul fiecărui popor de a se cultiva și a se dezvolta în limba proprie și de a fi administrat de dregători care vorbesc limba lui. Adunarea propriu-zisă s-a ținut în aer liber, în prezența maselor largi populare de zeci de mii de oameni.

Mulțimea a aclamat cele 16 puncte ale petiției adresate guvernului (guvernului provincial) care constituia un program național al românilor din Transilvania și în care se cerea, pe lângă revindicările sociale, ca desființarea iobăgiei fără nici o despăgubire, o adunare națională anuală și o gardă națională. În același timp, masele populare adunate la Blaj, prin cunoscutul strigăt: „Vrem să ne unim cu țara” și-au exprimat, cu lărmă, dorința de unire cu frații de peste Carpați.

În condițiile din vara anului 1848 adunarea, deși n-a putut schimba situația politică a poporului român din Transilvania, a avut o uriașă influență asupra întăririi conștiinței naționale și a combativității maselor. După adunarea de la Blaj — subliniază autorul monografiei — poporul român nu mai era „vechiul popor umilit și supus, ci un popor ajuns la conștiința forței sale, hotărît de a nu mai robi pe pământul pe care tot el l-a muncit și apărât din moși strămoși”.

Autorul nu și-a preocupat eforturile să cerceteze în mod amănunțit arhivele oficiale ale timpului, aflătoare în țară și în străinătate. Prin valorificarea unui bogat material documentar edit și inedit — monografia de față reprezintă o contribuție însemnată la studierea momentelor cruciale ale istoriei moderne a României. Autorul prezintă date noi și în ceea ce privește dezvoltarea conștiinței naționale. Bogăția de material documentar va face posibilă o analiză aprofundată a unor fenomene din partea cercetătorilor care se preocupă de problemele epocii.

Monografia despre Adunarea națională de la Blaj este concepută de autor

ca o primă parte a unei vaste lucrări despre revoluția de la 1848—1849 din Transilvania. În posesia documentației vaste, autorul va putea să lămurească încă o serie de probleme în legătură cu această revoluție.

Lucrarea, dezvoltând în legătură cu Adunarea națională de la Blaj frământările maselor, lămurește în mod științific o serie de probleme legate de dezvoltarea societății în țara noastră în perioada de destrămare feudală și de dezvoltare a relațiilor capitaliste, probleme-cheie privind crearea și desăvârșirea statului național, rezultat al luptei forțelor populare.

prof. univ. L. BĂNYAI

Dolci, Danilo. *Mărturii siciliene*. Buc., Editura politică, 1966, 216 p.

Concluziile unei anchete sociologice, transpuse de obicei în limbajul cifrelor, îi apar publicului larg, fără o interpretare dată de specialiști, ca un document criptic și arid. Cu totul altfel este valorificat același material de o pană de publicist talentat cum este Danilo Dolci, cunoscut militant progresist italian pe tărîm social, laureat al Premiului Lenin pentru întărirea păcii între popoare. Dolci a întreprins o serie de anchete în rîndurile săracimii din Sicilia. Metoda lui specifică constă în înregistrarea fluxului spontan al relațiilor celor chestionați. Ancheta-torul intervine doar din cînd în cînd cu cite o întrebare prilejuită de reflexiile lor. Sub forma acestora se prezintă volumul *Mărturii siciliene* în care autorul a înmănușat extrase deosebit de interesante din alte cărți ale sale.

„...Acum trei nopți am visat porci. Și vaci și tufe de iarbă. Eu visez în fiecare noapte numai vaci, munți, capre, oi, miei. M-am ocupat întotdeauna cu vitele și mă gîndesc mereu la asta”. Așa începe prima „mărturie” inclusă de autor în volum. Dintr-o dată sîntem introduși într-o lume de oameni care, trăind într-o țară cu un înalt nivel de civilizație rămîn vitregiți, privați de binefacerile acesteia, luptă din greu pentru o existență precară și înapoiată. Unii dintre ei string broaște, melci, ierburi, lipari, raci, cînd trăiesc la țară, întocmai ca omul-culegător din paleolitic, sau cîrbune ars lăsat de locomotivă, plumbi rămași pe terenul de tragere la țîntă al poliștilor, coji de portocală, zdrențe, fiare vechi cînd

sînt „orășeni”. De altfel, în acest din urmă caz nu lucrează pe cont propriu, ci sînt exploatați de alții, căci ai nevoie să rulezi un „capital” pentru a cumpăra zădrente, de o roabă ca să cari fiare vechi...

Autenticitatea este prima calitate a cărții lui Dolci. Și totuși, aceste materiale, nepreluorate de autor, au o valoare artistică. De unde vine farmecul lor? Poate din selecționarea documentelor umane și varietatea lor, poate din sinceritatea personajelor, poate din acel sentiment al demnității pe care nu-l pierd în pofida situației la care sînt reduse. „Piinea pe care o aduc acasă e o piine cîștigată cu sudoare și cînstiță, — spune culegătorul Vincenzo. Munca mea e mai grea decît cea de fabrică și e nevoie de cap... Și am făcut-o întotdeauna cu drag”.

Deși cu totul lipsiți de cultură, oamenii ca Vincenzo posedă numeroase cunoștințe despre viața plantelor și animalelor, dau dovadă de un fin spirit de observație, iar impresiile pe care ei le împărtășesc autorului contribuie și ele la pitorescul cărții. Dar, alături de acestea, apar în mărturiile lor interpretări care dezvăluie o ignoranță dezolantă.

„Dacă-l bați pe copil și se sperie, pot să-i vină viermi”... „Toți avem viermi, ei îl țin pe om în viață”... „Trahoma vine de la miini”... „Păduchii se fac din neliniște și din murdărie”... „Avortul se produce din pricina mîrosului de mîncare”...

De aici pînă la tenebroasa domnie a superstițiilor, a descintecelor și a vrăjilor nu este decît un pas. Și nici nu este de mirare. Neajutorăți în fața forțelor naturii care aduc secetă, alunecări de teren și surpări, inundații, lipsiți de asistență medicală fie din pricina inexistenței medicilor în sat, fie pentru că nu au bani să plătească medicul, producînd un număr de copii pe care nu-i pot întreține (6—8—10 la o familie) și văzîndu-i secerăți de boli, oamenii recurg la tot felul de doftoroaie, se lasă escrocați de chiromanți, ascultă de sfaturile improvizate ale vecinilor, se roagă la sfinți să aducă ploaie, la soare să dea căldură etc.

Despre ceea ce se petrece dincolo de limitele satului sau cartierului lor știu prea puțin și nu-i interesează „afară de cazul cînd e omorît cineva în oraș”. Unii au apucat să învețe la școală doi-trei ani, alții sînt analfabeți sau au avut prilejul să învețe buchile la spital, în armată, la închisoare. „Mi

s-a adus un ou, povestește unul dintre cei chestionați, l-am desenat pe hîrtie și mi s-a spus că-i o, apoi i s-a pus un picioruș și mi s-a spus că-i a, apoi am învățat să recunosc pe o și pe a și gata învățătura”. Ce e Rusia? — o insulă. China — se pare că un soi de struguri. În Italia (la zece ani după terminarea celui de-al doilea război mondial) „domnește Mussolini”.

Alte consecințe ale mizeriei și înapoierii sînt alcoolismul, zdruncinarea familiei, convingerea că bărbatul are dreptul să-și bată nevasta (i se cere numai moderație), delicvența, practicarea jocurilor de noroc pentru cîștig, prostituția, răspîndirea bolilor venerice. Cu aceste plăgi sociale ne întîlnim de mai multe ori pe parcursul cărții lui Dolci.

Proprietarii de pămînt și arendașii caută să profite de starea de înapoiere a țărănimii sîciliene, împingînd exploatarea dincolo de limitele suportabilului. Împărțirea recoltei după norma: 60 la sută dijmașului, 40 la sută proprietarului, deși consfințită de autorități, este abia un deziderat, o revendicare pentru care trebuie dusă lupta, iar cei care se situează în fruntea ei sînt priviți ca rebeli. Se încearcă mai întîi mituirea lor, iar dacă ei se arată incorruptibili, se recurge la teroare cu ajutorul jandarmilor sau al sinistrei mafii. An de an, lună de lună sînt exterminați oameni care nu au fost destul de obedienți față de șefii mafiei. De cele mai multe ori făptașii rămîn neidentificați. Alteori sînt arestați, ținuți un timp la închisoare și apoi eliberați „din lipsă de probe”. Țărani din satele dominate de mafie trăiesc într-o atmosferă de veșnică teamă și neîncredere reciprocă, se supun adesea șantajelor și escrocărilor numai pentru a evita răzbunarea „onorabilei societăți” (mafia). „Cine nu-și vede de treabă își caută neazul cu luminarea”. „Dacă cei ce te dușmănesc nu fac nimic familiei, îți nenorocesc vitele, îți omoară vaca”.

Oamenii expuși arbitrarului jandarmilor și lipsiți de protecția mafiei pot fi arestați, torturați și condamnați, fie că sînt vinovați sau nu. Unul dintre cei trecuți prin tortură spune: „aș fi mărturisit orice; că l-am ucis pe dumnezeu, că am dat foc Romei”.

Și totuși din rîndurile populației sîciliene se ridică o seamă de activiști plini de abnegație, care conduc lupta revendicativă, înfruntă mafia, militează în rîndurile sindicatelor, ale partidului

comunist și ale altor partide de stînga, încercă să atenueze, prin intermediul cooperăției, greutățile prin care trece țărănimea.

Interlocutorii lui Dolci vorbesc cu admirație și stimă — împărtășite de autor, deși acesta nu este nici comunist, nici socialist — despre acești militanți, cum sînt activiștii sindicalii Placido și Miraglia, ambii asasinați în cele din urmă de mafie.

Partidele de stînga se bucură de simpatia masei de obidiți. „Dacă un om nevoiaș se duce să vorbească cu un deputat de stînga, e ca și cum ar vorbi cu fratele lor”. Cu alte partide nu e așa. Ele vin cu promisiuni demagogice în preajma alegerilor pentru a uita de alegătorul sărac îndată ce campania electorală a trecut.

Chemările militanților progresiști, ideile lor îi însuflețesc pe cei care au avut prilejul să-i audă, care s-au convins din experiența vieții de justele lor. Un viu ecou găsește în inima lor chemarea la pace între popoare: „de ce să învățăm pe copiii noștri să omoare?, — spune unul dintre cei chestionați, fost participant la cel de-al doilea război mondial. Ar fi bine ca în loc de muniții să li se dea soldaților unelte de muncă, să se facă împăduriri, drumuri, fabrici, case, slăvilare”.

Inchizi cartea lui Dolci cu sentimentul că te-ai aflat direct în mijlocul truditilor sicilieni, că i-ai auzit împărtășindu-ți gîndurile și păsurile lor, și cu convingerea că schimbările în situația lor în direcția progresului social sînt inevitabile și că fermentul acestor schimbări sînt cei ce militează pentru socialism.

Mesajul cărții, autenticitatea mărturiilor, bogăția imaginilor și informațiilor pe care le conține, caldul umanism al autorului vor asigura, fără îndoială, Mărturiilor sicilieni un larg public cititor în țara noastră.

Dan Răutu

Agricultură

Noul lucrări de agricultură

Promovarea și extinderea în ritm susținut a tehnicii moderne în toate ramurile economiei naționale reprezintă una din condițiile principale ale îndeplinirii cu succes a sarcinilor prevăzute în planul economic pe anii 1966—1970.

Dezvoltarea cercetării fundamentale și a celei aplicative, stringerea continuă a legăturii științei cu practica construcției socialiste, sporirea aportului științei în realizarea obiectivelor planului economic în următorii 5 ani sînt cîteva din sarcinile mari care stau în fața oamenilor de știință, a tehnicienilor și specialiștilor din țara noastră.

În agricultură, creșterea producției agricole în medie cu 20%, introducerea pe scară largă a mecanizării și chimizării proceselor de producție, dezvoltarea creșterii animalelor, întărirea economică și organizatorică a sectorului socialist-cooperatist nu pot fi concepute fără o largă participare a oamenilor de știință, fără generalizarea experienței înaintate, fără o intensă propagandă. În această privință, literaturii agricole îi revine un rol deosebit de important.

Prin numeroasele lucrări tipărite în ultimii ani, Editura agrosilvică a reușit să cuprindă o sferă largă de preocupări, să abordeze teme variate și actuale, adresîndu-se celor mai diferite categorii de cititori.

Începînd cu cursurile agrozotehnice de masă tipărite în sute de mii de exemplare și care se adresează milioanei de membri ai cooperativelor agricole de producție, mecanizatorilor din sate, lucrătorilor din G.A.S. și terminînd cu tratatele de specialitate, lucrările apărute contribuie la promovarea științei, a noului în agricultură, la îmbogățirea cunoștințelor, la adîncirea relațiilor știință-producție.

Planul editorial pe anul 1966, cit și planul de perspectivă arată preocuparea Editurii pentru studierea în profunzime a condițiilor din țara noastră, a elementelor fundamentale ale științei agricole, a metodelor ce se impun a fi aplicate pentru a realiza într-un timp scurt un belșug de produse agroalimentare.

Cîteva din lucrările apărute sau în curs de apariție reflectă în mod deosebit grija de a se da un răspuns la o serie de probleme stringente, ele constituînd un ghid, un îndrumar pentru viitoarele lucrări de cercetări agricole. Astfel *Solurile României*, *Dirijarea relațiilor plantă-sol prin sistemul de agricultură*, *Probleme noi în cultura tomatelor de seră*, *Noi sisteme de irigație* etc. tratează la nivelul tehnicii înaintate și la condițiile aplicative din țara noastră probleme de o mare actualitate. Elaborate cu concursul celor

mai competente cadre de specialiști, având un bogat conținut tehnico-științific și o formă grafică atrăgătoare, aceste lucrări sînt apreciate de un cerc larg de cititori, specialiști, cadre din institutele de învățămînt și cercetări, studenți.

Lucrarea în care se imbină armonios noțiuni de bază pentru producția agricolă din pedologie, apochimie etc., cu incursiuni în fiziologie și biochimie este *Dirijarea relațiilor plantă-sol prin sistemul de agricultură* de A. Ghiula.

Producția plantelor este determinată în ultima instanță de modul în care mediul înconjurător — clima și solul — asigură necesarul de energie luminoasă, calorică și de substanțe potrivit particularităților biologice pe care plantele respective le-au dobîndit pe parcursul filogenezei lor.

Schimbul de energie și substanțe între plante și mediul înconjurător are loc prin intermediul unor vaste și complexe înșușiri ale plantelor și ale solului care se întrepătrund și se influențează unele pe altele.

Nivelul actual de dezvoltare a agriculturii și tehnica modernă aplicată în producție permit modificarea substanțială a relațiilor plantă-sol în direcția îmbunătățirii continue a nutriției plantelor și prin aceasta a sporirii producției lor.

De aceea, lucrarea tratează mai întîi factorii de vegetație, apoi solurile ca mediu din care plantele își asigură elementele nutriției, aspecte ale concepției actuale despre sol, însușirile sale și posibilitățile de modificare a acestor însușiri, sistemul de agricultură ca mijloc de aplicare coordonată a tratamentelor agrotehnice și, în sfîrșit, particularitățile mai importante ale sistemului de agricultură actual pe diferitele tipuri de sol existent în țara noastră.

Continuînd o tradiție care se bucură de succes în rîndurile cititorilor, Editura agrosilvică publică în colecția „În sprijinul specialiștilor din agricultură” lucrări legate de aplicarea metodelor înaintate în agricultura noastră. Astfel, lucrări ca: *Aspecte noi în cultura tomatelor de seră* de B. Mănescu și I. Bălan, *Noi sisteme de irigații* de I. Iuga, *Probleme noi în agricultura sfelei de zahăr* de Z. Stănescu aduc un suflu nou în literatura de specialitate, împlinind experiența proprie a specialiștilor noștri cu experiența dobîndită peste hotare în domeniile respective.

V. Dumitrescu

Bleabu, M., Bogdan, M., Epuran, Gh.
Himalaya. Cucerirea giganților lumii.
Buc., Editura științifică, 1966. 402 p.

Înlocuind informarea, riguros științific realizată, cu relatarea vie, pasionantă a aventurii de escaladare a tuturor obstacolelor cu care piscurile semețe și-au barat zadarnic calea — cartea de față ajunge să fie un frenetic reportaj al luptei omului pentru a zmulge naturii toate tainele, pentru a-i cerceta toate ascunzisorile. Un reportaj al celui mai dramatic dialog al omului cu muntele.

Ca cititori — mărturisim plăcuta surpriză pe care ne-a adus-o în primul rînd introducerea. Aceasta pentru că, deși au apărut multe cărți pe teme de alpinism, unele exclusiv rezervate povestirii marii înclăștări a omului noastre cu Himalaya, totuși în foarte puține am găsit acea simplă și altă de utilă explicație a rostului acestui efort urias — cucerirea marilor vîrfuri.

„Virfurile lumii”, unele dintre ultimele bastioane ale materiei terestre, nu trebuiau atinse pentru bogăție sau interese meschine, ci pentru a da omenirii siguranța în puterea ei...” Acest lucru este nu numai prețios și adevărat; el constituie și un crez în acțiune, mereu prezent în culisele aceluși spirit de punete în relief a nobilului efort, al dezinteresului aceluși care uneori au mers pînă la propriul sacrificiu în lupta pentru cunoașterea planetei.

Modul de organizare a lucrării *Himalaya* ni se pare cu totul judicios. Prezentarea „terenului” pe care au acționat eroii — oameni, temerari alpiști — în partea întîi a lucrării ocupă un spațiu restrîns la necesar. Descrierea — am zice fotografică este corectă și evită cititorului atent al cărții, orice recurgere adiacență la hartă sau tratat de geografie.

Partea a doua a cărții — consacrată explorării și cuceririi munților Himalaya, apare ca un rezumat și în același timp un prolog. Un rezumat a tot ceea ce — cu prețul unor enorme eforturi de organizare și curaj se făcuse pentru a pregăti o senzațională premieră de final — desăvirșirea cuceririi marilor piscuri; un prolog, o uvertură la marele imn înălțat puterii omului — care este relatarea supunerii ultimelor mari piscuri...

Partea a treia — reluînd, amplificînd — este ca o simfonie, pe tema știință

și mereu relevantă, „sus”, „tot mai sus” — în întregime consacrată cuceririlor celor 14 uriași, vîrfurile acoperișului lumii...

Aioi de-abia, dintr-o firească impetare a descrierii locurilor cu aceea a eforturilor curajoșilor — începînd cu ascensiunea victorioasă de pe Everest și sfîrșind cu prezența omului pe vîrfurile lui Shisha Pangura — tot ceea ce reprezintă lupta omului cu aspra natură a Himalayei, între 1921 și 1964 își găsește nu numai o interesantă descriere, dar și o apreciere firească.

În sfîrșit, pe linia serviciilor aduse de informarea pe care o dă cartea cititorilor săi, nu putem să nu salutăm ideea tabelelor prezente începînd de la pagina 381 — și în care se pot găsi ușor date, pentru a căror aflare epizodică, ar fi necesară consultarea a zeci de cărți, enciclopedice și tratate. Toate aceste aspecte fac din *Himalaya* o reușită carte de informare științifică, o carte de referință demnă de a fi prezentată în bibliotecă.

Dar în legătură cu *Himalaya*, mai trebuie subliniat un aspect important. Poate cel mai valoros al lucrării. Pînă în prezent — la noi s-au publicat (și s-au publicat mai ales traduceri) pe teme de alpinism destul de multe lucrări. Unele, celebre, în mai multe ediții chiar, ca lucrarea lui Hillary. Cartea de față are meritul de a stabili aprecieri, de a prezenta cititorului un punct de vedere, obiectiv, real, onest — însoțindu-se ca o apreciere făcută la noi, asupra unei splendide epopei, din contextul larg al luptei omului cu natura și al supunerii acesteia de către om. Felul în care a fost realizată lucrarea, ne face să credem că — printre alte daruri și calități — ea se bucură și de avantajul de a putea fi oricînd tradusă, putînd oferi cititorului de pretutindeni, imaginea unei depline și izbutite sinteze...

Desigur în carte se înregistrează pe alocuri și unele scăderi. Ele sînt cu totul minore și nu țin de organizarea ei. Inerente volumului de date și de probleme — printre ele — aceea a prezenței unor cuvinte — care nu știm dacă este bine să primească — „liber” de circulație în limbă, datorită nu numai uzului lor prea specific și restrîns ci faptului că în limba română avem cuvinte mai vechi și mai capabile să reprezinte exact noțiunile respective. Astfel din dorința de a se înnobi în servilul: hamal; de a nu se folosi artificialul: purtător se

scrie porter (pag. 145). Opiniem cu convingere, pentru prima formă, mai ales că obiectiv vorbind *hamal* nu este descalificanț, decît în contextul unui proces de intenții... La pag. 373 se scrie... mai rămăseseră doar doi *optmiari* neurcați. Este vorba de munți de peste opt mii de metri. Perifraza ni s-ar fi părut mai fericită, nouă celor care în viața noastră urcăm în fiecare an, o dată sau de mai multe ori în Bucegi sau Făgăraș, pe munți de două mii de metri și nu pe „doimiarul” (sic) Omul...

Aceste observații însă sînt cu totul minore; le-am relevat numai în măsura în care se tinde a se forma sau uza unele expresii improprii, dar care sînt și ele la rîndul lor doar accidentale în cartea de față.

...cu un cuvînt, ce-am mai putea adăuga despre cartea *Himalaya*, decît că ea însăși este un pisc cucerit în litere de informarea geografică din țara noastră.

D. Todericiu

Beletristică

STOIAN, MIHAI. Vacanța sentimentelor.

Buc., Editura pentru literatură, 1966.

200 p.

Cunoscut ca scriitor pentru copii, Mihai Stoian a evoluat în ultimii ani către reportaj. Diversele reportaje și interviuri cu oamenii muncii și, în special, cu elevii și adolescenții, pe probleme legate de vîrsta lor, publicate în ultimul timp în ziarele: *Scințtea*, *Scințtea tineretului* etc., l-au făcut cunoscut nu numai ca scriitor pentru copii. Păstrînd aspirațiile către puritate și candoare, noul volum *Vacanța sentimentelor* se remarcă printr-o fericită acumulare de autenticitate și fantezie. De dimensiuni reduse, parcurîndu-se ușor, noul volum, alcătuit dintr-o serie de proze scurte, indică preocuparea lui Mihai Stoian pentru condiția intelectualului de astăzi.

Este firesc ca reporterul să recurgă, pe lîngă o gamă destul de interesantă de procedee artistice, și la instantaneu. Mijloc folosit îndeosebi de proza modernă, instantaneul, la origine preluat din dezvoltarea artei fotografice și mai apoi din cea cinematografică, oferă prilej scriitorului, în genere, să fixeze în conștiința cititorului imagini, replici, tablouri ce par, la prima vedere, lipsite de o semnifi-

ficație mai adâncă, dar care prin acumulări succesive duc la dezvăluiri neașteptate. În această categorie s-ar clasa prozele: *Sint obosit*, *Lucrări pierdute* și chiar altele, în care instantaneul este folosit ca procedeu literar.

Întîlnim, de asemenea, confesiuni și introspecții (nuvela *Sacrificiul inutil*), gesturi și întâmplări simbolice (*Vacanța sentimentelor*, *Între 3 și 5, joi*) și chiar stranii scene de virtuozitate, care trădează o evidentă plastică cinematografică (*Ultima dorință*).

Mihai Stoian populează cartea cu arheologi, aviatori, ingineri, tehnicieni, femei casnice etc. Interesant ni se pare faptul că pe autor nu-l interesează atît profesia și categoria socială din care fac parte personajele sale, cit mai ales ipostaza spirituală și sufletească în care-i surprinde cu destulă finețe. De aici senzația unor descoperiri făcute pe viu, în care recunoști deziderate proprii societății noastre noi.

Nu observăm șarja, atunci cînd ni se prezintă un personaj de o moralitate îndoelnică, nici patetismul, cînd se atacă subiecte de dramă (*Intuiția*). Tonul potrivit și individualitatea prozelor incită neconținut spiritul cititorului, aducînd în prim plan nu atît spectaculosul, cit acele întâmplări cotidiene, care formează eterogenul curs al universului nostru.

Îl preocupă îndeosebi condiția umană, fericirea omului care trăiește într-o societate superioară; dar nu întotdeauna o fericire de reolană, o fericire etanșă. Mihai Stoian pledează pentru sinceritatea greșelii, a înfrîngerii ca și a victoriei. Iată de ce autorul, în multiplele nuanțe de sentimente pe care le surprinde, abordează o morală intrinsecă, se dăruiește unei dezbateri nemistificate despre familie, dragoste și realizare. Este o carte actuală în care nu se ocolesc problemele dificile. Alături de abnegație și pasiune științifică (*Pămînt viu*), alături de sentimentul demnității omenești (*Sacrificiul inutil*), ni se descriu sentimente opuse; astfel, dintr-un subiectivism ce prevalează, se nasc prejudecățile, egoismul, scepticismul și indiferența, izolarea — o trăsătură surprinsă cu acuitate în *Sacrificiul inutil*. Aici eroina, lucidă și inteligentă, este de-o severitate exacerbată față de sine și față de cei

din jur. Calitatea care părea la început că ar defini-o, se transformă, în cele din urmă, într-un defect. Izolată de ceilalți, această fată, de profesie biolog, al cărei nume nu ne este dat (proza fiind povestită la persoana I) se vede la un moment dat în plină Deltă, într-un punct de recolare a stufului, izolată de ceilalți, în imposibilitatea de a acționa.

Sentimentul valorii timpului este evident pentru cititor în *Un subiect de invidiat* și *Între 3 și 5, joi*.

De data aceasta, limbajul folosit este metaforic. Un aer misterios, fantastic aproape, învăluie investigațiile făcute la locul unei explozii ciudate. Spiritual condusă, Lărațiunea îmbină observația realistă cu un joc de-a fantezia, întîlnit în literatura fantastică. Personajul din *Un subiect ciudat*, lucrînd la invenția unui aparat care oprește fuga timpului — idee întîlnită în Wells — nu ține seama că-și irosește propriul său timp. Aparatul avea ca materie primă timpul. Nema-avînd ce consuma, dar fiind solicitat, datorită acestei sterile angajări de forțe, face explozie. Cîștigarea timpului este și iluzia personajului fără nume din *Între 3 și 5, joi*. Autoînșelarea ia forma unui tic nevinovat: omul dă ceasul cu 10 minute înainte, ca să aibă sentimentul că a cîștigat ceva. Mai mult, atunci cînd suferă o înfrîngere, în rolul de curcior inoportun, i se pare că acest moment nici nu a existat, pentru că se petrecuse chiar în acele clipe cu care el era în avans față de ora locală.

Mihai Stoian apelează mai puțin la onomastică, uneori personajele purtînd nume generice: bătrîna, însoțitorul, bărbatul, femeia ș.a.m.d. De obicei își concentrează atenția asupra unui destin, chiar dacă acesta înglobează multe altele, parcurgînd ades reveniri în timp. Atunci însă cînd personajele sînt numeroase (*Pămînt viu*), prezența lor îl stînjenește pe scriitor, proza avînd meandre și poticniri.

Volumul *Vacanța sentimentelor* se înscrie ca o încercare izbutită de a prezenta profilul spiritual al societății noastre contemporane.

Ioana Ricu

BLĂJAN, I. Omul cu ochelari negri. Buc., Editura pentru literatură, 1966. 372 p.

Autobiografia autorului, căci despre acest fel de carte e vorba, aduce în volum aceea notă particulară a unui caracter format în condiții deosebite de existență, printr-o continuă investigație a mediului în care trăiește. Este un permanent proces de cunoaștere și de fapt nu e o povestire a vieții, ci perceperea ei prin simțuri. Universul copilului se mărește pe măsura trecerii anilor, ajungând la universul adultului.

Biografia lui Ion Blăjan cuprinde în fond trei părți distincte: viața în casa părintească, care prilejuește autorului descrierea stărilor pricinuite de condiția sa deosebită ca și de greutatea unei gospodării sărace; anii petrecuți în școlile de la Cluj, Simerai și Timișoara, ani care „...m-au schimbat mult. Întii mi-au învățat gândurile sumbre, m-au obișnuit cu ideea că am o infirmitate, că sînt orb. Școala mi-a dat și mie «o rază călăuzitoare»”; și o ultimă etapă, cea mai zbuciumată, a încercărilor de afirmare a posibilităților sale de muncă, cînd după multă trudă reușește să-și deschidă un atelier de lucru perii în Blaj.

În mod deliberat autorul își explică modalitatea sa de contact cu lumea. „Toate cunoștințele mele erau rezultatul intuirii lor pe concret cu ajutorul simțurilor sănătoase. Casa, curtea, ulița mi-au intrat în conștiință prin tălpi, prin virfurile degetelor, prin urechi, nări“. Sau, în alt loc: „Am încercat să descopăr incetel cu incetel și lumea din Roșia, pipăind, adulmecînd, ascultînd atent și însemnîndu-mi în minte fiecare lucru nou (...) ca și văzătorii, și noi orbi, ne alcătuim fiecare gest, fiecare mișcare, fiecare acțiune din elementele de cunoaștere strînse și îngrămădite — la orbi poate ca mai multă grijă — în forul nostru interior, la care adăugăm mereu... ziua cea de azi“.

Dacă simțul tactil îi dădea conturul obiectelor, iar cu imaginația le finisa forma, auzul îi permitea perceperea sensurilor, nuanțelor celor mai subtile ale sunetelor: „eu ajunseseam să ghicesc din graiul omului gîndurile cele mai ascunse“.

Purtați de Ion Blăjan, asistăm la o a doua redescoperire a lumii, alcătuită din conlucrarea celorlalte simțuri din care văzul este exclus. Venim în contact cu satul ardelenesc, cu lu-

mea și viața lui, cu cele două războaie mondiale, cu starea socială a două orînduiri deosebite, nu prin intermediul contemplării unor tablouri vivante, ci prin acela al înfățișării unor sentimente transmise în conștiință.

Scrisă cu multă sensibilitate, pe lângă faptul că ne dezvăluie un univers inedit, cartea mai are meritul de a ne oferi caractere bine definite prin voința și perseverența lor în fapte, cum este cel al tatălui și al mamei, sau simbolul unui prieten devotat prin Iovu. *Omul cu ochelari negri* este destăinuirea zbuciumului sufletesc al celui ce nu vrea ca infirmitatea sa să fie o povară pentru sine, pentru familie ori pentru societate. Împotriva acestui sentiment de izolare, de neputință luptă și Ion Blăjan. Este o luptă atît cu sine însuși, cît și cu prejudecata lumii: „Să-ți uimiți cu dirzenia faptelor. Aceasta vă va aduce stima și respectul lor. Să le dovediiți că-n inimile voastre sălăsluiește dorința fierbinte de a fi alături de ei. Sînteți printre primii care urmează să deschideți ochii văzătorilor și să-i faceți să înțeleagă că mila îngenunche, unilește, vă dezarmează, că voi nu le cereți decît să nu vă înlătore de la atîtea treburi pe care le puteți face ca și ei“.

Dacă oficialitățile regimului trecut însoțeau cererile lui repetate de a munci, cu mizeria, batjocura și surzenia, după eliberare, prin munca asigurată ca tipograf la școala de specialitate, își dobîndește siguranța și rostul în viață. Tot acum se bucură și de aprecierea talentului său muzical, cît și de posibilitatea valorificării lui. Toate acestea îi dau certitudinea transformării petrecute. „De unde schimbarea asta? Nici unde nici o vorbă supărătoare: «Orbule!» (...) Bunăvoință și înțelegere pentru tot ce le-am spus. Să fie curiozitatea și interesul specialiștilor? — m-am întrebat eu. Poate. Mai era însă și altceva, ce nu știu, dar se simțea în glasul oamenilor cu care am vorbit, o notă cu un timbru nou ce împrăștia picla în care plutisem încă de cînd am fost mic“. În acest mod cartea lui I. Blăjan consfințește prin faptele zbuciumate înfățișate, dobîndirea integrității umane posibilă numai în societatea noastră.

Doina Necula

PETROVICI, ION, *De-a lungul unei vieți înaintate. Amintiri*, Buc., Editura pentru literatură, 1966. 432 p.

Ion Petrovici, cunoscutul filozof, logician, profesor, orator, autor în trecut al unor lucrări despre Kant, Schopenhauer, T. Maiorescu, ni se înfățișează cu o carte care reafirmă preocupări mai vechi ale scrisului său: memorialistica, portretistica, însemnările de călătorie.

De-a lungul unei vieți înaintate desciinde din cărți cunoscute ca *Amintirile unui băiat de familie*, *Amintiri universitare* ș. a., însă aduce un material nou, prețios în primul rând la cunoașterea personalității autorului, dar nu mai puțin la conturarea epocii, a unor personalități de seamă. Firul lucrării urmărește bogata activitate a profesorului de filozofie, conferențiarului, în țară și în străinătate.

Prima secțiune evocă anii copilăriei petrecute la Tecuci. Fiu al unui avocat, a cunoscut încă din copilărie o viață intelectuală. Mama sa era „inteligentă, calmă, cu spirit logic și înclinări spre matematică”. În educarea fiului era condusă de o neabătută preferință pentru „maniere”; fiul însă se privește ca „mămăuțelul salonarde”.

Profesorii îi prevăd un viitor de seamă. Încă de acum știe despre *Convorbiri literare* și chiar cunoaște, prin intermediul unchiului său N. Petrașcu, pe unii jurnaliști ca Petre Missir și I. Grădișteanu.

Predispozițiile poetice ale tinărului au susținători chiar în familie. Teodor

Șerbănescu, poetul ofițer, era fratele buciului.

Primele poezii îi apar în *Moș Teacă*, revista lui Bacalbașa, iar mai apoi în revista condusă de N. Petrașcu și Ollănescu-Ascanio, *Literatură și artă română*.

Urmează liceul „Sf. Sava” din București. Pe lângă poezie, o altă pasiune se resimte: teatrul, pentru care îndeplinește funcțiile de actor diletant, regizor și chiar de autor al unei piese, *O sărutare*, reprezentată la Teatrul Național din București în urma recomandării lui I. L. Caragiale.

O altă secțiune a cărții consemnează amintiri culturale, didactice și politice. Prețioase sînt amintirile despre Titu Maiorescu, al cărui elev devotat a fost și pentru care a nutrit o consecventă prețuire și admirație. Rețin atenția și amintirile despre N. Iorga, A. D. Xenopol, Gr. Tocilescu, Pompiliu Elade, I. Bianu.

Informații bogate se referă la statornică pasiune pentru călătorii, făcute de multe ori, fie pentru a conferenția în orașe ca Viena, Paris, Genova, Alger, Bruxelles, Praga, fie pentru a participa la congrese internaționale de filozofie.

Cartea este importantă prin bogatul bagaj de informații, prin amănunțel comunicate despre o serie de personalități, dar și prin un anume dar al evocării lapidare, în genul însemnărilor de jurnal, evocări din care nu lipsește o undă de umor reținut, de bună calitate.

D. Iordan

BIBLIOTECARI !

Pentru a vă asigura integritatea colecției REVISTEI BIBLIOTECILOR pe anul 1966, reînnoiți, din timp, abonamentele.

В НОМЕРЕ :

Сессия Ассоциации библиотекарей, 10—12 мая 1966 г. Выводы и рекомендации секций . . .	386
Атанасе ЛУПУ: Вопросы организации публичного чтения в селах. (В заключение дискуссии, проведенной на страницах „Библиотечного журнала“, автор говорит о развитии сети публичных библиотек в селах и о вопросах их организации)	392
Ильена БЭНЧИЛЭ: Специальные библиографии и библиотеки. (Возможности составления специальных библиографий и улучшение способов работы)	408
Флэбба МИТРИКЭ: Упрощение учета печатных изданий. (Делюсь своим собственным опытом, автор указывает способы и методологию учета дублетов предназначеных междубиблиотечному обмену)	414
Алиса СТЕРЕСКУ и Элиза РОМАН: Попытки автоматизации некоторых библиотечных операций (в каталогах и в учете книг выдаваемых на дом)	417
Джетта Елена РАЛЛИ: Обработка технических изданий специального типа (I)	421
Титус ПИРВУЛЕСКУ: Джордж Кошбук — толкователь „Божественной комедии“	434
Д-р Дан СИМОНЕСКУ: Конрад Геснер — первый современный библиограф (1516—1565) . . .	436

EXTRAIT DU SOMMAIRE

<i>La Session de l'Association des bibliothécaires, 10—12 Mai 1966. Les conclusions et les recommandations des sections.</i>	386
Athanase LUPU: <i>Problèmes de l'organisation de la lecture publique.</i> (En conclusion d'un débat institué dans les pages de la Revue des bibliothèques, l'auteur traite du développement des réseaux de bibliothèques publiques dans le milieu rural et des problèmes de leur organisation).	392
Peana BANCILA: <i>Les bibliographies spéciales et les bibliothèques</i> (Les possibilités d'élaboration des bibliographies spéciales et l'amélioration des procédés de travail).	408
Filba MITRICA: <i>Simplifications dans l'évidence des publications.</i> (En exposant sa propre expérience, l'auteur présente les formes et la méthodologie de l'évidence des doubles destinées à l'échange interbibliothèques).	414
Alice STERESCU et Eliza ROMAN: <i>Essais d'automatisation de quelques opérations de bibliothèque</i> (dans les catalogues et l'évidence du prêt).	417
Getta Elena RALLY: <i>Le traitement des publications techniques de types spéciaux.</i> (I).	421
Titus PIRVULESCU: <i>George Coşbuc — interprète de la Divine Comédie.</i>	434
Dr. Dan SIMONESCU: <i>Conrad Gesner — le premier bibliographe moderne.</i>	436

SUMMARY

<i>Scientific Session of the Librarians' Association, May 10—12, 1966. Conclusions and recommendations of the sections</i>	386
Athanase LUPU: <i>Organizing of public reading in villages.</i> (The author's opinion at the closing of a discussion published by the „Library Review“ on the development and organizing of public libraries' network in the countryside).	392
Peana BANCILA: <i>Libraries and special bibliographies.</i> (Ways of drawing up special bibliographies and of improving working methods).	408
Filba MITRICA: <i>Simplification of publications' record.</i> (The author's own experience concerning the forms and methods of duplicates' record for the exchange between libraries).	414
Alice STERESCU and Eliza ROMAN: <i>Attempts of automatization of library routine</i> (in cataloguing and loan record).	417
Getta Elena RALLY: <i>Library preparation of special type technical publications</i> (I)	421
Titus PIRVULESCU: <i>George Coşbuc — commentator of the Divina Commedia.</i>	434
Dr. Dan SIMONESCU: <i>Conrad Gesner — the first modern bibliographer (1516—1565).</i>	436

COLEGIUL DE REDACTIE: BAICULESCU George, GRUIA Ştefan (redactor şef), GRÜNBERG Aron, IOVANOV Eugen, LUPU Atanase, MITRIONESCU Nicolae, POPESCU-BRADICIENI Angela, RAUŞ Nicolae (redactor şef-adjunct), TOMESCU Mircea

CITITORI!

Cărți politice, beletristice, agrozootehnice de nivel mediu și superior, lucrări științifice și tehnice de diverse specialități recent apărute sau în curs de apariție, pe care doriți să le aveți în biblioteca dv. proprie, le puteți procura printr-o simplă carte poștală adresată

Librăriei „CARTEA PRIN POȘTĂ” din
BUCUREȘTI, str. Sergent Nuțu Ion nr. 8—12,
raionul Lenin

La cerere, librăria vă trimite gratuit, pentru informarea dv. cataloage, liste bibliografice cu lucrări apărute și în curs de apariție, buletinul „Cărți noi” precum și alte materiale de informare.

De asemenea, prin librăria „CARTEA PRIN POȘTĂ” vă puteți asigura primirea la domiciliu a discurilor preferate, cu imprimări de muzică simfonică și de cameră, muzică populară sau ușoară.

Plata se face la primirea coletului.

Bibliotecari! Afișați la loc vizibil anunțul de mai sus.

J. M. F. 1961

ÎN NUMĂRUL URMĂTOR :

- Constantin PRISNEA: **Insemnări despre patriotism și literatură**
- I. ARDELEANU: **Muzeul de istorie a Partidului Comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România**
- Horia URSU: **Momente din istoria României în creația literară. Bibliografie selectivă**
- Sergiu FĂRCĂȘAN: **Profilul omului modern și bibliotecarul**
- A. GRÜNBERG: **Ce relevă statistica activității bibliotecare pe anul 1965 ?**
- Atanase LUPU: **Biblioteca publică în ansamblul activității cultural-educative**
- Corneliu DIMA-DRĂGAN: **Poetul George Coșbuc și problemele culturalizării poporului.**
- Regulament pentru organizarea și funcționarea bibliotecii regionale.**

41 000